

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 43 (1498) 1978 SPALIS - OCTOBER 26

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

25 ct.

Antroji staigmena

Kai mirus Pauliui VI kardinolui nauju popiežiumi išrinko kardinolą Albina Liucianį, buvo staigmena — į Apaštalių Sostą liko pakviestas pasauliui nežinomas asmuo, kuris per trumpą laiką užsirekomendavo kaip originali, patraukli asmenybė, pajėgianti dvelkti naujumu ir principumu. Jis pagavo masių dėmesį ir tapo lyg jų pačių balsu. Dėlto staigia jo mirtį apgalėjo net ir labai toli nuo Romos stovintys žmonės. Vos apimtus visuotiniams gailėsiui, pasaulis išgirdo dar didesnę staigmeną — popiežiumi buvo išrinktas aštuntu balsavimu Krokuvos kardinolas Karolis Wojtyła, neitalas, komunistų valdomo krašto žmogus, palyginti jaunas vyras (58 metų). Nuo reformacijos laikų per 455 metus popiežiais buvo renkami italai, nes popiežius visų pirma yra Romos vyskupas, Italijos sostinės dvasinis vadovas. Nė viena tautiškai nusiteikusi valstybė nenori svetima tautos vyskupo tokioje centrinėje vietoje. Be to, Italijos politika yra gerokai susijusi su Vatikanu daugelyje klausimų. Kardinolai, be abejonės, tai puikiai žinojo, tačiau ryžosi naujam posūkiui dėl svarbesnių motyvų — reikėjo žmogaus, atitinkančio daugumos kardinolų nusistatymą. O pastarasis buvo išreikštas formule: ganytojas, ne biurokratinis kurijos žmogus, jaučias dabarties reikalavimus, jungias tradiciją ir atsinaujinimą, geros sveikatos, turįs neilginę intelektualinę kultūrą.

ITALŲ kardinolų grupėje, matyt, nebuvo žmogaus, turinčio visas tas savybes ir galinčio surinkti du trečdalius balsų. Reikėjo rasti tokį asmenį kitoje tautoje. Vienos kardinolo F. Koenigo liudijimu, tokiame įveskojimui nespriešino italų kardinolų grupė, kai paaiškėjo, kad reikia naujo sprendimo. Tokiu būdu buvo prieita prie Lenkijos kardinolo išrinkimo, pabrėžusio K. Bendrijos universalumą ir II Vatikano santarybos tęstinumą. Pastarąjį aspektą pabrėžė naujasis popiežius tuojau po išrinkimo, pasirinkdamas Jono-Pauliaus II vardą ir įsipareigojamas plėsti kolegijinę K. Bendrijos vadovybę — jungti viso pasaulio vyskopus. Tai nebe nauja idėja, bet naujas jos vykdytojas, pašauktas iš komunistų valdomo krašto. Reikia manyti, jos įgyvendinimas nebus per daug sunkus, nebent tradicinė Vatikano mašinerija sunkins jį. Daug sunkesnis uždavinys bus K. Bendrijos laisvė už geležinės uždangos. Daugelis komentatorių mano, kad atėjimas į Apaštalių Sostą žmogus su komunistinio gyvenimo patirtimi yra didelis plusas. Esą jis mokės kalbėti ir veikti katalikų laisvėjimo linkme ne tik tai su sovietinės orbitos vyriausybėmis, bet ir eventualiai su raudona Italijos vyriausybe, jeigu ateityje tokia būtų sudaryta. Sovietinės orbitos valdovai taip pat dairosi ir žiūri kuria linkme pasuks naujasis popiežius. Iš vienos pusės jie džiaugiasi Rytų žmogumi, iš kitos — mato, kad jį sunkiau bus suvilioti nevykdantais pažadais.

NAUJOJE perspektyvoje matytina ir Lietuva bei jos tikinčiųjų būklė. Kol kas, žinoma, nėra pagrindo manyti, kad jis pasikeistų, nes priklauso ne nuo Romos, o nuo Maskvos. Nuo tų dviejų centrų santykių daug kas priklauso ir Lietuvoje. Jei kokie nors pasikeitimai laisvėjimo linkme ateis, tai tik naujų vėjų dėka abiejose centruose. Nėra abejonės, kad naujasis popiežius Lietuvos bylą matys bendrame sovietinės orbitos vaizde. Pliusas bus tas, kad Jonas-Paulius II nebus taip lengvai pasiekiamas klaidinančios prosovietinės informacijos, nes moka įžvelgti sovietinę tikrovę. Ta prasme lietuviai gali tikėtis įžvalgos Vatikano laikysenos. Abejonė kyla betgi iš kitos pusės, būtent, tautinės: ar lenkų tautybės popiežius bus palankus lietuviams? Tokia abejonė yra diktuojama šimtmetinio nepasitikėjimo lenkais, kurių įtaka Vatikane niekad nebuvo palanki lietuviams. Juk lietuviai nuo lenkų yra daug kentėję ir dar tebekentė (pvz. Seinų problema). Vilniaus arkivyskupijos klausimas tebėra neišspręstas — viena jos dalis yra sovietinės respublikos ribose, kita — Lenkijos, bet abi dalys oficialiai tebėra eklezinėje Lenkijos provincijoje. Tų ir kitų dalykų tvarkymas daug priklauso nuo popiežiaus. Ir jeigu jis būtų politinis žmogus, lietuviai turėtų pagrindo rimtai abejojti. Kadangi naujasis popiežius yra Kristus Evangelijos atstovas, skelbjas krikščioniškąją meilę, tiesą, laisvę, — reikia tikėtis ne tik objektyvumo lietuviams, bet galbūt daugiau palankumo, negu šiuo metu atrodo galima. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Laimėjimai ir pralaimėjimai

Papildomose penkiolikose atstovų rinkimuose į Kanados parlamentą triuškinančiai pralaimėjimo susilaukė federacinė liberalų partija ir jos vadovas premjeras P. E. Trudeau. Balsuotojai tose rinkimuose apylinkėse parlamentant išrinko net 10 progresyviųjų konservatorių, po du liberalų ir NDP socialistų atstovus ir vieną kředitistą. Liberalų kandidatai buvo visiškai nušluoti angliškose Kanados dalyje. Tik Kvebeke jiems pavyko išsaugoti vieną anksčiau turėtą vietą ir kitą laimėti iš konservatorių. Toronto Rosedale apylinkėje krito buvęs Toronto universiteto rektorius dr. J. Evans, kuriam buvo numatytas postas ministrų kabinete ir kurį daug kas laikė kandidatu į būsimuosius

liberalų vadus, kai iš šių partijų pasitrauks P. E. Trudeau. Didele balsų persvara jį lengvai įveikė konservatorius D. Crombie, buvęs Toronto burmistras. Parkdale apylinkėje pralaimėjimo susilaukė liberalams atstovavęs A. Eggletonas, buvęs Toronto miesto tarybos narys. Jį tūkstančio balsų dauguma įveikė ukrainiečių kilmės mokytojas Y. Shymko — konservatorių kandidatas, nors šioje apylinkėje net tris kartus lankėsi premjeras P. E. Trudeau, remdamas A. Eggletono kandidatūrą. Bene skaudžiausia nesėkmė liberalus ištiko centrinėje Otavos apylinkėje, kurią taip pat laimėjo konservatorius R. de Cotret, liberalų atstovą B. Mackasey, veteranų politiką (Nukelta į 8 psl.)

Kardinolas KAROLIS WOJTYŁA, kuris š.m. spalio 16 d. išrinktas popiežiumi, 1969 m. lankėsi Toronte ir kitose Š. Amerikos vietovėse. Jį matome kairėje su tuometiniu Toronto arkivyskupu F. Ph. Pocock

Buvom susikūrę mitą apie išseiviją

Pokalbis su profesoriumi dr. Aleksandru Štromu, Lietuvos disidentu, aktualiais klausimais "T. Žiburių" redakcijoje

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

— Tais klausimais esate kalbėjęs ir rašęs spaudoje. Kokie atgarsiai?

— Su tom idėjom esu apvažiavęs lietuvių kolonijas Europoje ir Š. Amerikoje, kalbėjau VLIKo seime, santaričių studijų dienose. Visur buvau išklausytas su entuziazmu. Radau priitarimą ir VLIKo seime, kurio rezoliucijose tas klausimas buvo neatpažįstamai įredaguotas. Deja, pradinis entuziazmas greitai išblėsta ir nepereina į veiksmą. Spaudoje (nevisą jį sekų) mažai atsiliepimų tepastebėjau. Ir "TŽ" tik vienas V. Sirvydas atsiliepė. Pasigendu platesnio susidomėjimo. Tai rodo atitrikimą nuo Lietuvos reikalų. Galbūt mano idėjos nepriimtinos, bet jas reikia svarstyti. Jau tiek pasinerta vidinėse problemose, kad idėjos, kurios ateina iš anos pusės, neranda pakankamai dėmesio. "Too challenging", kaip sako angliai. Tegul puola mane, tegu sako, kad aš iš didelio rašto išėjęs iš krašto, bet tegul reaguoja.

— Matyt, mūsų žmonės, susidūrę su naujomis idėjomis, liečiančiomis jautrią problemą, nori pagalvoti. Ar Jūs pats, norėdamas realizuoti savo idėjas, neketinate įsijungti į politinę veiklą per VLIKą ar kitaip?

— Ne. Visų pirma gyvenu Anglijoje, turiu akademinę poziciją. Aš laikau save idėjų generatoriumi savo specialybės srityje. Lietuviškam darbui jau skiriu gana daug laiko paskaitomis, straipsniais ir pan. Sakom išsijungti į VLIKą. Aš nesu jokios partijos narys, nebandau ir nenoriu juo būti. Aš esu aš su savo idėjom. Būdamas partijos nariu, turėčiau paklusti partinei linijai. Aš ten niekad nebuvau partijos nariu ir čia nenoriu būti jokios partijos nariu. Noriu būti akademiškai laisvu žmogumi. Antra, skelbdamas valstybingumo idėją, aš uždarau sau kelią į dalyvavimą jo struktūro-

je. Aš jaučiuosi kaip Mozė, kuris negalėjo įeiti pažadėton žemėn, nes gimė vergijoje. Nenoriu, kad kiltų įtarimas, jog aš čia visa tai asmeniškai savo naudai darau. Kažkuriam laikraštyje buvo rašyta, girdi, Štromas neturi ko veikti ir nori mus valdyti. Aš turiu ką veikti — turiu akademinę specialybę ir joje noriu pasilikti. Mes turime žmonių išseivijoje, pvz. kad ir T. Venclova. Idealaus kandidatas perimti estafetę iš senjoro Lozoračio yra junjoras. Bet čia vėl skrupulai — aha, sūnų paskyrė! Koks skirtumas? Svarbu, kad tinkamas žmogus!

— Daug kas norėtų padėti politiniams kaliniams Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje, bet neranda kelių. Kokios būtų Jūsų sugestijos?

— Tokių kelių yra. Tokiems, kurie anojė pusėje patenka valdžios nemalonėn, svarbu yra "publicity". Reikia, kad viso pasaulio spauda apie tai rašytų. Sovietiniai organai mano, jog gali daryti ką nori, ir niekas nesužinos. Kai kas nors išėina švieson, jie pasidaro atsargūs. Tokia šviesa, būtent, vieša informacija yra pirmoji pagalba. Tai jau ir daroma. Dabar žmonės nežušta kaip vieniši žvėreliai girioje. Kadaiše taip žūdavo šimtai tūkstančių. Šiandien jau kyla triukšmas ir dėl vieno suimto žmogaus. Antras kelias — materialinė pagalba. Yra įsteigtas A. Solženicino fondas, kurio lėšomis padedama politinių kalinių šeimoms. Juo pasinaudoja ir lietuviai. Jei norime paramą sustiprinti, turime daugiau autokti tam fondui. Trečias kelias — siuntiniai suimtujų šeimoms. Siųsti tiesiai kaliniams neleidžia drakoniški įstatymai. Pvz. kol kalinys nėra atlikęs pusės savo bausmės, net iš savo šeimos negali gauti siuntinių. Lietuvoje gyvenančius žmones siuntiniai visuomet pasiekia, jeigu tvarkingai pasiunčiami ir apmokami visi mokesčiai. Kartą, atsimenu, respublikos prokuratūroje buvo

svarstomas klausimas, kaip kovoti su parazitizmu, t. y. piliečiais, gyvenančiais iš svetimo darbo bei išnaudojančiais kitus. Tame posėdyje dalyvavau ir aš. Ten, tarp kitko, buvo pasakyta, esą neįmanoma nustatyti kas yra parazitais, nes kiekvienas gali pasakyti, kad gauna siuntinių iš savo giminių. O tų siuntinių vertė per metus prilygsta respublikos biudžeto sumai.

— Lietuvių tautai gresia nutautimas ir pavergtis Lietuvoje, ir laisvoje išseivijoje. Kur yra daugiau šansų išlikti lietuviams?

— Mano nuomonė yra tokia: nutautimas Lietuvoje negresia. Sovietinė valdžia gali išnaikinti lietuvių fiziškai, bet negali nutautinti. Zadinėti lietuvių kaip tautą šiandieną nebereikia. Nei Basanavičiaus, nei Kudirkos dabar nereikia. Reikia žmonių, kurie sudaro geresnes sąlygas tautos egzistencijai ir veda ją į būsimą nepriklausomybę. Sovietai dar viską, kad nutautintų, susovietintų pirmoje eilėje per rusiškus kanalus. Tai oficiali politika. Bet ir jie atsargūs — jei pradės labai grubiai vesti savo politiką, bus daugiau pasipiktinimo. Sovietai bando puoselėti tautines formas ir per jas išmugeliuoti savo idėjas. Tuo būdu jie siekia giliau — sužaloti ne formą, bet dvasią, turinį. Veikia per vietinius žmones. Nori pavergti lietuvių pirmą iš vidaus, o paskui sunaikinti išore. Bet lietuvių tauta yra atspari. Nemačiau nė vieno lietuvių komunisto idealisto. Paskutinis to tipo komunistas buvo Vladas Grybas, kuris iš nusivylimu pats susidorėjo su savimi (1954 m. nusižudė).

— Sov. Sąjungoje yra daug tautų. Ar maskvinė valdžia stengiasi jas išlaikyti savo imperijoje vien prievartinėmis priemonėmis, ar teikdama daugiau autonomines savivaldos?

— Prievarta yra pagrindas. Jeigu jos nebus, kas tavęs klaus

(Nukelta į 3-čią psl.)

Popiežius lietuviškai

TREČIOSIOS STAIGMENOS ĮVADINĖSE POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II MIŠIOSE susilaukė lietuvių tauta: "Mano nuoširdus sveikinimas broliams lietuviams. Būkite laimingi ir ištikimi Kristui!" Tai jau antras atvejis, kai popiežius viso pasaulio akivaizdoje prašeko lietuviškai. Kreipimąsi į pasaulio tautas Jonas Paulius II atliko net 10 kalbų. Iš Sovietų Sąjungos pavergtų tautų jis išskyrė dvi — ukrainiečius ir lietuvių, prabildamas jų kalbomis pačioje kreipimosi užbaigoje. Kalbėdamas lenkiškai ir paliesdamas Dievo Motiną Mariją, Jonas Paulius II priminė dvi jos šventoves — Cėnstachavos ir Aušros Vartų, bet nutylėjo, kad pastarieji yra Vilniuje, kuris dabar nepriklauso Lenkijai. Koncelebracinėse Mišiose dalyvavo didžiulė net 300.000 maldininkų minia, kurios eilėse buvo ir apie 3.000 lenkų.

su savo vėliavomis, išleisti iš Lenkijos, Romon atskraidintų papildomais keleiviniais lėktuvais. Oficialią Lenkijos delegaciją sudarė prez. H. Jablonskis, ministeris religijos reikalams K. Kakolas ir užsienio reikalų ministerio pavaduotojas J. Czyrekas, nors komunistinė Lenkija neturi diplomatinių ryšių su Vatikanu. Atrodo, net ir kompartijos vadai buvo paveikti išsiūbavusios patriotinės nuotikos. Savo sveikinimo telegramoje Jonui Pauliui II kompartijos vadai E. Gierėkas pabrėžė, kad jo išrinkimas popiežium Lenkijoje buvo sutiktas su dideliu pasitenkinimu. Spaudos pranešimai kalba apie Lenkijos šventovių varpų gaudimą, minias miestų aikštėse, giedančias Tautos himną, pabrėžiantį Dievo globą Lenkijai šimtmečių eigoje. Sovietų Sąjungoje Jono Pauliaus II išrinkimą trumpu pranešimu paskelbė TASSO agentūra, neparodydama jokio entuziazmo.

Darbininko sūnus

Naujasis popiežius Jonas Paulius II gimė 1920 m. gegužės 18 d. Wadowice prie Krokuvos darbininko šeimoje. Tėvui mirus 1941 m., dirbo chemijos fabrike, nelegaliai lankydams vokiečių uždarytą Krokuvos seminariją. Kunigu buvo iššventintas pokaryje — 1946 m. lapkričio 1 d. Iki 1948 m. studijavo Romoje, o vėliau Krokuvos universitete. Jo studijos buvo apvainikuotos dviem doktoratais — teologijos ir filosofijos. Vikaravo įvairiose Krokuvos arkivyskupijos parapijose, didelį dėmesį skirdamas studentams, lektoriavo Liublino katalikų universitete. Vyskupu iššventintas 1958 m. ir paskirtas pagalbininko pareigoms Krokuvoje, o Krokuvos arkivyskupu tapo 1964 m. Į kardinolus jį 1967 m. pakėlė popiežius Paulius VI. Eidamas šias pareigas, kardinolas K. Wojtyła kovojo su kompartijos vadais už tikinčiųjų teises, susilaukdamas didelio populiarumo jaunimo ir darbininkų eilėse. Jo pastangų dėka po ilgos kovos buvo pastatyta šventovė Nowa Huta vietoje, kur anksčiau žmonės rinkdavosi melstis po atvirą dangum. Sakoma, kompartijos vadai E. Gierėkas nenorėjo, kad kardinolas K. Wojtyła pakeistų kardinolą S. Wyszyński ir taptų Lenkijos primu. Vatikanui bu-

vo daromas spaudimas leisti kardinolui S. Wyszyńskiui eiti pirmo pareigas iki mirties. Šią problemą dabar išsprendė kardinolas K. Wojtyła išrinkimas popiežiumi. Naujasis popiežius Jonas Paulius II yra ir sporto linkęs žmogus — geras slidininkas, plaukikas, alpinistas.

Pirmtako keliu

Įvesdinimo apeigose Jonas Paulius II žengė savo pirmąjį kelią. Jono Pauliaus I pramintu keliu, pasitenkindamas koncelebracinėmis Mišiomis, atsiskaidamas tiaras, atnešimo į Sv. Petro aikštę. Kaip ir Jonas Paulius I, jis pats atėjo prie altoriaus ir pats nuo jo nuėjo, neužmiršdamas prieiti prie pasaulio valstybių oficialių delegatų ir bent keliems paspausti rankas. Jaudinantis momentas buvo, kai vienas berniukas jam įteikė gėlių puokštę, perrištą tautiniais Italijos ir Lenkijos kaspinėliais. Padėkojęs jis vėl pasišaukė beneuinančių berniuką ir jam popiežiška ranka pakėdėno plaukus. Panašus neformalumas prasiveržė ir anksčiau įvykusioje spaudos konferencijoje, kurioje dalyvavo net 2.000 žurnalistų. Jonas Paulius II, palikęs kėdę, įsimaišė į jų tarpą, juokaudamas atsakinėjo klausimus, liečiančius jo asmeninę lankymą tėvynėje Lenkijoje, Sovietų Sąjungoje, slidinėjimą. Esą, jis mielai lankytųsi Lenkijoje ir slidinėti, jeigu tai jam bus leista, o Sovietų Sąjungon keliausias, kai bus gautas leidimas. Dėl slidinėjimo ir asmeninio lankymo Lenkijoje greičiau silpnėja neįmanoma. Spėjama, kad Jonas Paulius II dalyvaus Sv. Stanislovo 900 metų mirties sukaktuvių iškilmėse, kurios Lenkijoje įvyks sekantį pavasarį. Kelionė į Sovietų Sąjungą yra labiau komplikuojamas reikalas, priklausantis ne tik nuo Vatikano, bet ir Kremliaus.

Religijos laisvė

Kalbėdamas užsienio valstybių diplomatams Vatikane, Jonas Paulius II pasiekė už religijos laisvę ir socialinį teisingumą, atvirą pokalbį su pasaulio tautomis, tačiau pabrėžė, kad jis nežada kištis į jų vidaus reikalus. Pasak naujojo popiežiaus, Sv. Sostas nesiekia sau jokių privilegijų, bet nori, kad krikščionims bei kitiems tikintiesiems būtų sudarytos sąlygos puoselėti savo tikėjimą.

Šiame numeryje:

Antroji staigmena

Lenkijos kardinolo išrinkimas popiežiumi ir lietuvių

Buvome susikūrę mitą apie išseiviją

Antroji dalis pokalbio su dr. Aleksandru Štromu

Kas ardo sovietų imperijos pamatus?

Pabaiga straipsnio apie lietuvių ir kitus Sovietijoje

Trisdešimt metų Gulago salyne — SOS!

Rezistentų Petro Paulaičio odinėja Sibire ir Lietuvoje

Nebūkime savo idealų duobkasiais

Lankymasis pavergtose Lietuvoje ir kaikiurios neigiamybės

Lietuvio darbai vokiečių visuomenėi

Dvi kun. Alfonso Ričkaus sukaiktys Vakarų Vokietijoje

Politinis lietuvių jaunimo aktyvumas

Mūsų jaunimo pastangos reikštis politinėje veikloje

Lietuvių diena Koelno katedroje

Plataus masto pamaldos už religijos laisvę Lietuvoje

Kai plunksna lūžta...

Velionį Vladą Selenį, uolų spaudos žmogų, palydint

Svarbiausia išsaugoti blaivų žvilgsnį

Pokalbis su rašytoju Tomu Venclova literatūriniais klausimais

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Laidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyta. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ **MASKVOS PATRIARCHATO DELEGACIJA** buvo atvykusi į Vatikaną pasilimti prie popiežiaus Jono Pauliaus I kojų sukritusio ir mirusio Leningrado metropolito Nikodimo palaikų. Delegacijoje dalyvavo Krutycis ir Kolomna metropolitais Juvenalis, Minsko metropolitas Antonis, Leningrado ir Naugarduko administratorius arkiv. Kyryl, vienas kunigas ir du dijakonai. Delegaciją pasitiko Kriščionių Vienybės Sekretoriato viceprim. vysk. Ramon Torrella Cascante. Delegacija nuvyko tiesiai į Sv. Onos šventovę Vatikane, kur jos laukė sekretoriato pirm. kard. Jan Willebrands. Ten prie metropolito Nikodimo palaikų buvo atlaikytos šermeninės pamaldos. Tada delegacija nuvyko pasimelsti prie popiežiaus Jono XXIII ir Pauliaus VI kapų ir turėjo privačią audienciją pas Joną Paulių I. Po to išvyko Leningradan su metropolito Nikodimo palaikais. Prie delegacijos prisijungė ir archimandritas Lev Cerpicki, kuris buvo atvykęs Romon su metropolito Nikodimu. Vėliau Leningrade įvykusiose Nikodimo laidotuvsė dalyvavo šie Vatikaną atstovai: kard. Jan Willebrands, mons. Gianfranco Arrighi ir kun. John Long, SJ.

★ **METROPOLITAS NIKODIMAS**, miręs Romoje ir iškilmingai palaidotas Leningrade rugsėjo 10 d., buvo įdomi asmenybė. Jo tikrasis vardas buvo Boris G. Rotov. Jis buvo gimęs 1929 m. mažame kaimelyje netoli Riazanės miesto. Jo tėvas buvo partietis ir ataklus ateistas. Motina taipgi oficialiai buvo ateistė, tačiau slapta — tikinti. Tai jaunasis Boris sužinojo jau tapęs krikščioniu. Būdamas nepaprastai gabus, gimnaziją baigė 16 m. amžiaus. Tada jis įstojo į Riazanės pedagoginio instituto biologijos fakultetą. Tuo pat metu jis slapta buvo apsikrikščijęs ir įsirašęs į neakivaizdinį Leningrado teologinės akademijos kursą. Į tą akademiją jį rekomendavo 30 metų dėl tikėjimo kankintas bei kalintas švento gyvenimo vyras arkiv. Afanas Sacharovas. Jaunojo Boriso dvidešis gyvenimas greitai paaiškėjo ir 1947 m. jis buvo pašalintas iš pedagoginio instituto. Tada jis tais pačiais metais įstojo vienuolyną ir gavo Nikodimo vardą. Nuo to laiko jo karjera žaibiškai kilo.

★ **KUNIGU NIKODEMAS** tapo 21 m. amžiaus, o būdamas 25 m. jau buvo Jaroslavo katedros dekanas, iš teologinės akademijos gavo teologijos magistro laipsnį; 28 m. amžiaus paskirtas vadovauti ortodoksų delegacijai, vykstančiai Jeruzalėn; 1960 m. paskirtas Maskvos patriarchato užsienio reikalų skyriaus pirmininku. Tai buvo opi vieta, kur reikėjo tinkamus santykius palaikyti su užsieniu ir įtikinti komunistinei Maskvos valdžiai. 1961 m., kai buvo vos 31 m., buvo konsekruotas vyskupu, o už dvejų metų tapo Leningrado metropolitu.

★ **SMARKUS ORTODOKSŲ PERSEKIOJIMAS** Sov. Sąjungoje vyko 1959-1964 m.; buvo uždaryta apie du trečdaliai visų šventovių, 5 iš 8 seminarijų ir apie 60 vienuolynų (liko veikti tik 18). Per visą tą laikotarpį Nikodimas Vakarų pasauliui aiškino, kad jokio tikinčiųjų persekiojimo Sov. Sąjungoje nėra ir Ortodoksų Bendrija veikia laisvai. Kaikurie ėmė spėlioti, kad jis yra Bendrijon infiltruotas komunistų agentas. Vidslėto daugumos net ir labai prieš komunistinę valdžią nusistatčiusių dviasiškių nuomone, jis visados buvo ir liko glūti tikintis žmogus, nežiūrint kokia buvo jo politika. Vėliau jis pradėjo sparčiai reikštis ekumeninėje srityje. Jo iniciatyva Rusų Ortodoksų Bendrija 1969 m. pirmoji išleido potvarkį, leidžiantį ortodoksams kunigams teikti Atgailos ir Švenčiausiąjį Sakramentą katalikams tuo atveju, jei katalikų kunigų toje vietovėje nėra. Keston College Religijos ir Komunikumo Studijų Centras spėjo, kad jaunoji ortodoksų dviasiškią Sov. Sąjungoje dabar parodys daugiau atsparumo ir labiau atspalinduos nuo komunistinio režimo, kuriu itin pataikavo metropolitas Nikodimas.

★ **LENKIJOS VYSKUPAI** paskelbė ganytojišką laišką, kuriame reikalauja, kad Lenkijos valdžia panaikintų spaudos, radijo ir televizijos žinių cenzūrą. Anot jų, cenzūra esąs totalistinių režimų ginklas. Laiškas buvo viešai perskaitytas visose Lenkijos katalikų šventovėse pamaldų metu rugsėjo 17 d. Tai bene ašt-

riausias Lenkijos vyskupų pasisakymas prieš komunistinės valdžios veiksmus. Laiške tikintiesiems vyskupai aiškino, kad socialiniam tautų gyvenimui reikalingas atviras ir laisvas nuomonų išreiškimas. Tie, kurie valdo Lenkijos susižinojimo priemones, esą turi savus interesus prieš akis ir žmonėms teikia žinias pagal tuos interesus. Tuo atveju žmonės, kurie skaito tik cenzūruotą žinią, nežino tiesos ir negali būti atsakingi už savo moralinį, socialinį bei ekonominį gyvenimą. Vyskupai priminė atvejus tų, kurie darėsi raštu ir žodžiu yra išreiškę savo nuomonę ir už tai dabar yra persekiojami. Jie pabrėžė, kad žmogus turi ne tik teisę, bet ir pareigą pareikšti savo nuomonę ir kritiką. Jeigu tai ignoruojama ar net draudžiama, reiškia, kad žmogus yra tapęs įrankiu tų, kurie savinasi jo laisvo žodžio bei minties teisę. Vyskupai ypatingai skatino savo tikinčiuosius klausytis Vatikano radijo.

★ **KARD. VALERIAN GRACIAS**, Bombėjaus arkivyskupas, sunkiai sirgęs ir negalėjęs dalyvauti konklavėje, kuri išrinko popiežių Joną Paulių I, mirė nespėjęs sulaukti savo 78-to gimtadienio. Jis buvo gimęs 1900 m. spalio 23 d. Karaiči mieste, kunigu įšventintas 1926 m., o vyskupu tapo 1946 m. 1950 m. jis buvo paskirtas Bombėjaus arkivyskupų metropolitu, o 1953 m. Pijus XII jį pakėlė kardinolu. Po II Vatikano santarybos jis buvo didelis indėlių papročio į liturgiją įvedimo puoselėtojas. Jonas Paulius I prieš savo mirtį dar spėjo paskirti jo įpėdinį: Naujasis Bombėjaus arkivyskupas — Simon Pimenta, 58 m. amžiaus.

★ **EVANGELIJOS ŽODŽIAI** apima daugiau nei rūpestį socialiniu teisingumu ir taika. Tai buvo vienas iš tų nedaugelio mokymų, kuriuos popiežius Jonas Paulius I spėjo pateikti tikintiesiems per savo trumpą popiežiaus laikotarpį. Kalbėdamas 10,000 žmonių miniai savaitinės audiencijos metu, jis aiškino, kad K. Bendrija visais amžiais turi rūpintis žmogaus laisvės, teisingumo, taikos ir pažangos problemomis, tačiau būty visiška klaidinga tvirtinti, kad politinis, socialinis ir ekonominis išsilaivimas sutampa su krikščionišką išganymo mintimi. Jis kritikavo tuos, kurie teigia, jog Dievo karalystė yra tas pat kaip žmogaus karalystė ir "kur yra Leninas — ten ir Jeruzalė". Tai buvo aiškus popiežiaus perspėjimas išsilaivimo teologijos šalininkams. Anksčiau, kalbėdamas įvairių kraštų diplomatams, jis buvo pareiškęs, kad K. Bendrija grynė ir gins žmogaus kilumą bei žmonių teises, ypač tų, kurie yra bejėgiai arba sudaro mažumą. Jis pripažino, kad K. Bendrija negali pasiūlyti jokios stebuklingos formulės problemų išsprendimui, bet visiems skelbia karką nepaprastai brangaus. Tai yra dvasia, kuri visas žemes problemas pastato transcendentinių vertybių šviesoje — atvirumoje į Dievą.

★ **ARCHEOLOGINIAI RADINIAI** PRANCŪZIJOJE, Boulogne-sur-Mer, gali pakeisti ligšiolinę nuomonę apie krikščionybės atsiradimą vakarinėje šiaurės Europos dalyje ir nustatyti kada tikrai prasidėjo D. Britanijos evangelizmas. Tai pareiškė archeologas Guy Bataille. Pasirodo, tame miestyje, bekasant žemę požeminė autoaiškė, buvo uždiktas švino gabalas su įrežta kryžiaus monograma, kuri, anot specialisto Pierre Leman, yra 150 metų senesnė nei betkuris kitas krikščioniškas simbolis, rastas Lamanšo kanalo pakrantėje. Pasirodo, toje vietoje kadaise gyveno romėnų juos įgula, kontroliavusi D. Britanijos pakrantes. Boulogne-sur-Mer buvo vienas pagrindinių uostų, kurį imperatoriaus Klaudijaus legionai užkariavo 43 m. ir iš ten plaukė į D. Britaniją. Dabar iškasta ir daugiau radinių: statulų, mozaikų bei indų fragmentų. Autoaiškės įrengimo darbai sustabdyti ir vykdomi archeologiniai kasinėjimai.

★ **GRUPĖ BRITŲ MENININKŲ IR POLITIKŲ** buvo parašę Jonui Pauliui I laišką, prašydami leisti atnašauti Mišias pagal apeigas, kurios buvo naudojamos prieš liturginius pakeltimus po II Vatikano santarybos. Prašymas buvo pasirašytas 88 asmenų. Pasirašiusių tarpe buvo tokie asmenys, kaip rašytojas Graham Greene, artistas Ralph Richardson, kompozitorius Lennox Berkeley, Valijos poetas ir politikas Saunders Lewis, parlamento narys Norman St. John-Stevens. KUN. J. STS.

Kas ardo sovietų imperijos pamatus?

Tautinio pasipriešinimo sąjūdžiai — praeitis ir perspektyvos

JIGAEIIS BAR-AMAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Naujieji vėjai neliko ir liaudies nepastebėti. Tiesą sakant, ji ir anksčiau nebuvo sužavėta komunizmu, ypač rusų šeiminkavimu. Poslinkiai, įvykę visuomenėje nuo viršaus iki apačios, sukėlė tik ironiškas šypsenas. Salia to reikėtų pridurti, kad, sušvelnėjus politiniam teroriui, žmonės pradėjo atviriau šnekėti, šaipytis ir net kartais išdrįsta pateikti keblius klausimus visokiems komunistų agitatoriams ir propagandistams.

Nepaisant ideologinės infliacijos, komunistų partijos eilės sparčiai auga, nors visiems žinoma, kad naujai stojantieji turi savo išsilaivimus, nieko bendro su idealais neturinčius. Kita vertus, ir pačioje partijoje vyksta visuotinis praregėjimas. Ta proga vertėtų papasakoti anekdotą, tam tikru laipsniu atspindintį tikrovę.

Mokytoja, paaiškinusi klasėje skaitvardžių vartojimą, liepia vaikams pateikti pavyzdžius. Vaikai sudaro sakinius su skaitvardžiais, jų tarpe ir Juozukas: — Mūsų katė atvedė šiandien keturis kačiukus. Visi jie komunistai.

Sumišusi mokytoja nedrįsta tęsti "politinio pokalbio" ir liepia Juozukui sėstis. Kitą dieną, kartojant klasėje skaitvardžių vartojimą, Juozukas vėl kelia ranką: — Mūsų katė atvedė vakar 4 kačiukus. Trys iš jų komunistai. Čia jau mokytoja nebeištvėrė:

— Juk vakar sakei, kad visi keturi. . .
— Vienas kačiukas jau praregėjo. . .

Cinizmas visdėlto ilgesnį laiką negali būti vienintelis gyvenimo principu. Žmonės linkę įsivaizduoti gyvenimo prasmę, siekti kilnesnių idealų. Šeštasis mūsų amžiaus dešimtmetis, įėjęs į istoriją kaip laisvės ir nepriklausomybės davimo kolonijoms Afrikos negrai gavo nepriklausomybę, tai kuo gi mes prastesni?

Sparčiai kylantis tautinis susipratimas Rusijos imperijos pakraščiuose vėl išaukė didvalstybinio rusų šovinizmo reakciją. Maskva ima nuosekliai ir intensyviai rusinti sąjungines respublikas, visai stengiasi didinti jose rusų gyventojų skaičių. Samoningai plečiamos veiklancios pramonės įmonės ir statomos naujos, visiškai neatsižvelgiant į vietinius darbo jėgos išteklis. Iš Rusijos gilumos į imperijos pakraščius siunčiami darbininkai ir specialistai ta dingstimi, kad augančiai pramonėi trūkstą darbo jėgos. Sąjunginių respublikų vadovų bandymai priešintis tokiai politikai neduoda rezultatų. Pasirodo, kad centralizuoto ekonomikos valdymo sistemos atkūrimas buvo gerai apgalvotas imperialistinės politikos žingsnis. Salia to, atsisakoma statyti pramonės įmones, gaminančias atbaigtą produkciją. Vietoj to gaminami tik pramoninių gaminių mazgai ir komponentai, kurie sumontuojami Rusijos įmonėse. Toks industrinis "kooperavimas" ekonomiškai pririša sąjungines respublikas prie Rusijos, tiksliau pasakius, kolonijas prie metropolijos.

Maskva visaipt stengiasi apriboti neslaviškų tautų kultūros ugdymą. Pateiksime čia būdingą pavyzdį. Maskvoje vykusiame atsakingų liaudies švietimo darbuotojų pasitarime Lietuvos švietimo "ministeris" M. Gedvilas savo pranešime aiškino, kodėl lietuviškose vidurinėse mokyklose mokslas trukma 11 metų (rusiška vid. mokykla — dešimtmetė). M. Gedvilo argumentai buvo svarūs ir savaime suprantami. Salia bendros visoje Sovietų Sąjungoje mokyklų programos į lietuviškų mokyklų programą įtraukti lietuvių kalbos bei literatūros, Lietuvos istorijos ir geografijos kursai. Kažkas iš salės metė repliką: — Jau būtų laikas pereiti prie Lenino kalbos (atseit, rusų). Vos besivaldydamas, M. Gedvilas atkrito:

— Tad pereikime visi prie Markso kalbos (vokiečių)! Visi nusijuovė. Pasakojoja, kad M. Gedvilui teko po šio "išpuolio" Maskvoje teisintis. A. Sniečkus jį užstojo, ir pavykė iš incidentą užtušuoti.

Tautinis susipratimas ir atkaklus priešinimasis rusifikacijai įgauna pastaruoju metu vis platesnes ir organizuotesnes formas. Įdomu pažymėti, kad žydų sąjūdis už teisę grįžti į istorinę tėvynę Izraelį, masiškai ėmęs reikštis po 1967 m. arabų-izraelių karo, surado legalios kovos formas. Tai naujas reiškinys Sovietų Sąjungos pavertę tautų pasipriešinimo istorijoje. Visi žydų protestų reiškiniai — peticijos, demonstracijos, bado streikai ir t. t. buvo organizuojami griežtai laikantis veikiančių įstatymų. Sovietų milicija ir saugumiečiai, bandantieji nuslopinti žydų sąjūdį, priversti patys pažeisti savo įstatymus. Daugelis milicijos ir Saugumo darbuotojų to vengia, nes bijo, kad po sekancios destalinizacijos teks už tai atsakyti. Juk nemaža stalinistinio teroro meto enkavedistų buvo Chruščiovo laikais griežtai nubautsi. Po kurio laiko ir kiti tautinio pasipriešinimo sąjūdžiai ėmė taikyti legalios kovos būdus, derindami juos su pogrindžio veiklos metodais.

Antai, po didvyriško ir tragiško Kalantos protesto akto Kau- nes prasidėjo spontaniškos masinės demonstracijos laidotuvių forma. Valdžios organai juk negali uždrausti laidoti žmogų ar nustatyti kam valia laidotuvsė dalyvauti. Milicininkai ir saugumiečiai, pasitelkę Kauno įgulos dalinius, išvaikė demonstrantus tik po to, kai pavyko Kalantų šeimą priversti atidėti laidotuves.

Arba štai kitas pavyzdys. Lietuvos komitetas Helsinkio susitarimų vykdymui sekti veikia tam tikro legalumo sąlygomis. Jo pirmininkui Viktorui Petkui buvo nesenai Vilniuje įvykusioje teismo komedijoje inkriminuotos visokios "nuodėmės", bet tiek kaltintojai, tiek ir teisėjai visaipt vengė net priminti Lietuvos komiteto Helsinkio susitarimų vykdymui sekti veiklą.

Sulėtinto veikimo bomba
Apibendrinus tai, kas pasakytą, peršasi išvada, kad komunistų ideologinių vertybių devalvacijos fone išryškėjo gilūs prieštaravimai tarp metropolijos ir kolonijų, kitaip tariant, paastrėjo konfliktas tarp didvalstybinių rusų interesų ir pavertusių tautų siekių. Konfliktas apima tiek vadovaujančius sluoksnius, tiek ir plačiąsias liaudies mases. Sie prieštaravimai (ne Sacharovo disidentų grupė) ir yra Sovietų Sąjungos Achilo kulnis. Tai, žinoma, anaipolt nereiškia, kad nerusiš-

kų imperijos pakraščiu tautos "galanda kirvius, kalavijus aštrius" ir tik laukia trimitininko signalo sukilti.

Tautiniai prieštaravimai Sovietų Sąjungoje įgaus kritines formas tik išorinio konflikto atveju. Atolydžio politikai plėtojantis, sunku manyti, kad Sovietų Sąjunga bent regimoje ateityje leis į karinę avantiūrą prieš Vakarus. Rimtas karinis konfliktas bręsta Rytuose prieš komunistinę Kiniją. Nesenai pasirašytoji Kinijos-Japonijos draugystės ir bendradarbiavimo sutartis iš esmės pakeitė jėgų santykį Tolimuosiuose Rytuose. Beveik milijardinė Kinija ir Japonijos technikos galybė sudaro rimtą grėsmę rytiniam Sovietų Sąjungos pasieniui. O juk Rusijos-Kinijos sieną pati ilgiausia pasaulyje — 11.000 km.

Vargu ar Kinijos komunizmas su savo brutaliomis azijatiškėmis formomis žavi Sovietų Sąjungos gyventojus. Kinijos "kultūrinės revoliucijos" metu chunveibinams — raudoniejiems Mao gvardiečiams besiaučiant, žmonės Sovietų Sąjungoje priėjo išvados, kad "geltonasis Erodas žiauresnis ir už raudonąjį". Pekingo propaganda, nukreipta į Rusiją, vis dar liaupsina maoizmą, ir tai silpnina jos poveikį. Pastaruoju metu tačiau Kinijos propagandistai ėmė kelti Rusijos imperijos pavertusių tautų problemą, reikalauja duoti joms apsisprendimo teisę. Jeigu šis propagandinis akcentas iš tikrųjų atspindi Pekingo politikos tikslus, tai jis ilgainiui padarys didelį įspūdį nerusiškosios tautos. Vargu ar lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai ir kaukaziečiai, apmęti raudonarmiečių milinėmis, noriai kausis už rusiškąjį Sibirą. Juk jų kraštams, esantiems daugelio tūkstančių kilometrų nuotolyje nuo Kinijos, geltonojo komunizmo invazija negresia.

Ilgą ir alinančią Rusijos-Kinijos karo atvejų sovietiniai ekonominiai ištekliai bus greitai išsekinti. Pragyvenimo lygis, nepasižymintis ir taikos metais augstu lygiu, labai nusmuks. Tai savo ruožtu paastrins vidines socialines problemas. Sūkis "tėvynė pavojuje", turėjęs didelį moralinį poveikį II D. karo metais, šį kartą neris reikiamo atgarsio sąjunginėse respublikose. Juk kiniečiai skelbia (gal tik žodžiais) tautų apsisprendimo ir nepriklausomybės idėjas. Vadinasi, pavertusių tautų tėvynėms joks pavojus negresia, netgi atvirščiai, atsiveria šio kio tokios perspektyvos atkurti savarankišką valstybingumą.

Nauji pogrindžio leidiniai

Rašo "LKB Kronika" 33-jame numeryje

1. "RŪPINTOJELIS". Gegužės mėn. išėjo 5-sis numeris. Straipsnyje "Vasario 16 aktas" rašoma: "Po Vasario 16 prasi- dėjės Lietuvos valstybės kūrimosi laikotarpis yra šviesiausias periodas lietuvių tautos istorijoje. Jo neužtemdys niekas — nei bandymai jį išbraukti iš Lietuvos istorijos, nei sveti- miems dievams tarnaujančių pastangos jį pažeminti ir sunie- kinti. . ." Straipsnio autorius būkštuoja, kad šiuo metu okupuotoje Lietuvoje smarkiai pakirsta lietuvių moralė ir tai veda tautą į pražūtį: "...tautos moralės puolimo sulaukymas ir pakėlimas. . . — gyvybinės reikšmės klausimas, sprendžias tautai gyventi ar žūti". Straipsnyje pabrėžiama, kad svarbiausias moralės ramsis yra religija.

K. Aušrys straipsnyje "Kur blogybių šaknys" pasakoja apie liūdnu moralinio žlugimo faktus. 1940 m. kiekvienam Lietuvos gyventojui teko 0,8 l degtinės, o dabar net po 17 litrų. Chroninių alkoholikų dispanse- rizuota apie 22.000. Lietuvos psichiatrų nuomone, dispanse- rizuota tik trečdalis alkoholikų. Prieš 1940 m. Lietuvoje įvykdavo nuo 107 iki 250 žmogų dydžių; dabar Tarybų Lietuvoje kasmet nužudoma 4-5 tūkstančiai žmonių. Nusikalstamumas jaunuim tarpe pastoviai auga. Ikitarybiniais metais abortų Lietuvoje per metus būdavo apie 15.000, o dabar maždaug 60.000. Kasmet išsiskiria 9-10.000 šeimų, perpildyti kalėjimai, venerikų ligoninės. "Besaikis girtavimas rodo, kad žmogus tarybinėje santvarkoje pergyvena sunkią dvasinę krizę". Autorius siūlo atsigręžti į religiją ir visomis jėgomis ko-

voti su alkoholizmu, kad išgelbėtume savo Tėvynę.

Nuo 5-jo numerio jaučiamas žymiai didesnis leidinio straipsnių aktualumas. Skaitytojai už tai tikrai liks dėkingi "Rūpintojėlio" leidėjams.

2. "TIESOS KELIAS". Balandžio pabaigoje išėjo "Tiesos kelio" 8-sis numeris, pašvęstas daugiausia vaikų katekizacijai.

3. "DIEVAS IR TĖVYNĖ". 7-me numeryje nemaža svarių straipsnių, parodančių, jog Lietuvos visų nelaimių priežastis — ateistinis marksizmas. Nemaža skaudžių, bet teisingų žodžių pasakyta Lietuvos vyskupų adresu.

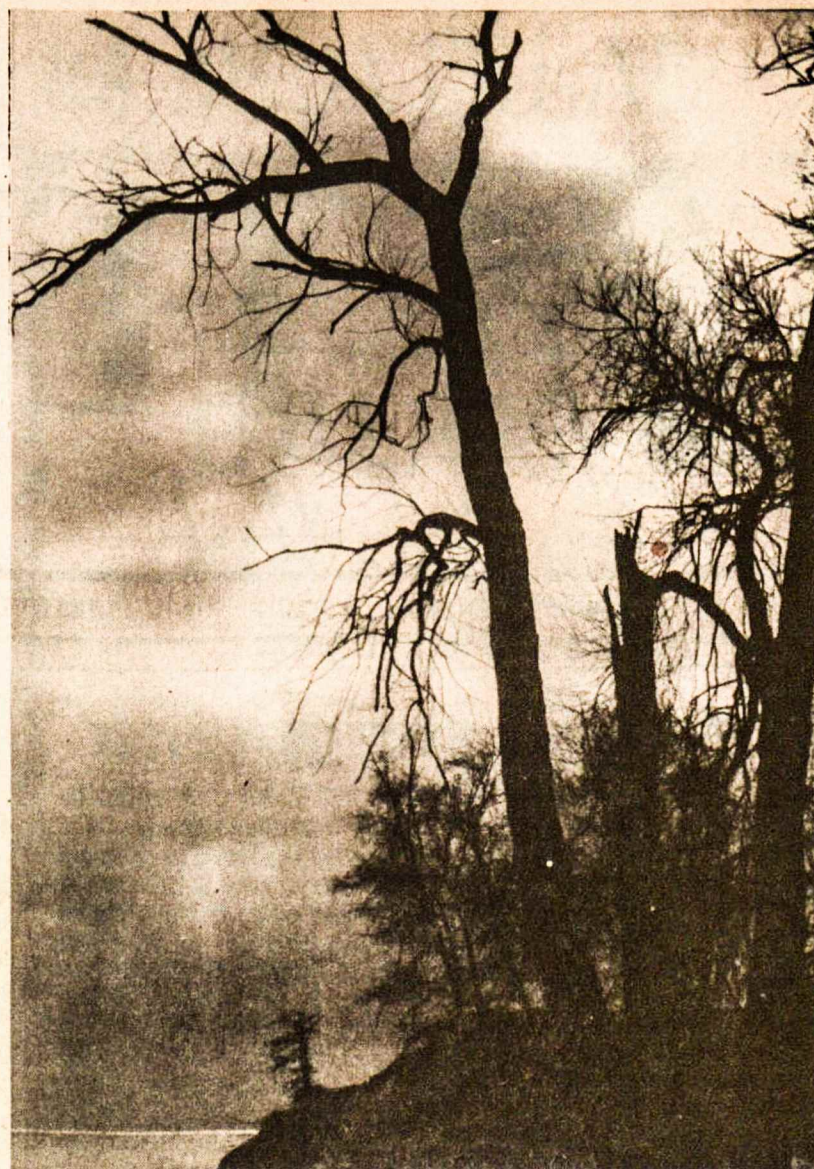
4. "AUSRELE". 1978 m. vasario 16 d. išėjo 1-sis "Aušrelės" numeris. Pirmame puslapyje dedikacija: "Skiriam saugumo užsmaugtam "Laisvės šaukliui". Leidinio straipsniai tautinio pobūdžio, aktualūs, kviečia suvienytomis jėgomis kovoti prieš bendrą tautos priešą.

"LKB Kronika" linki "Aušrelės" leidėjams, Dievui laiminant, ilgų ir vaisingų gyvavimo metų, budinant tautinę ir religinę lietuvių sąmonę.

5. "AUSRA". 1978 m. balandžio pradžioje pasirodė 10-sis "Aušros" numeris.

• Žmogus be religijos yra keleviš be tikslo, klaušėjas be atsakymo, kovotojas be pergales, mirstantis be naujo gyvenimo. SV. AUGUSTINAS

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŲRIUS, estiką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Rūdenėjanti Kanados gamta

Nuotrauka B. E. Liškauskio

MYLIMAI MAMYTEI
A+A
LEIBERIENEI
Vakarų Vokietijoje mirus,
jos dukrą JULIJĄ LAJUKIENĘ ir šeimą nuoširdžiai
užjaučiu —
Jonas Maniuška

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir
skulptūros "darbus — greitai ir meniškai.
Užsakyms atliekame pagal projektus ir taip
pat turime didelį pasirinkimą pagamintų
paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume
neskubėdami atlikti visą menišką darbą
pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškos darbas, puikūs lietuviški projektai
EŠTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

Mobawk
Furniture Ltd.
PILNAS
NAMŲ
APSTATYMAS
Nemokamas pristatymas
į namus.
KRAUTUVES:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.
★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Saldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamosios mašinos
★ Rašomosios mašinėlės

Lietuvių skautijos šešiasdešimtmečio pamaldose Toronto Prisikėlimo šventovėje dalyvavo ir Mišių atnašas Iteikė skautų vadai — S. MIKNAITIS, L. MILUKIENĖ, I. KERELIENĖ. Nuotr. V. Bacevičiaus

Buvom susikūrę mitą apie išėiviją

Pokalbis su profesoriumi dr. Aleksandru Štromu, Lietuvos disidentu, aktualiais klausimais "T. Žiburių" redakcijoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

sys. O kai prievarta suspaudžia tautas, tada duoda injekcijas — įeigu gerai keliaklupščiausias, gausite atlyginimą. Taigi, pagrindinis metodas yra prievarta, antras — korupcija, papirkimas. Nacionalistinių žaidimų žaidžia tik maskvinė valdžia su rusų tauta. Ji engia ir rusus tiek kultūriniai, tiek religiniai požiūriai, nors rodo ir pataikavimo, nes rusai yra didžiulė masė. Stengiasi turėti komunistinę valdžią su rusišku veidu. Bet per tai antagonizuojamos nerušiškos tautos. Pastarosios, kaip ir lietuviai, stengiasi savo interesus tvarkyti vietinių galimybių ribose (pvz. Trakų pilies atstatymas, lietuviški leidiniai ir pan.). Tai formalios autonomijos panaudojimas, kuriuo rūpinasi vietiniai. Jis yra vietinės respublikos kompetencijoje, prižiūrimoje Maskvos.

— Sakoma, kad naujoje konstitucijoje panaikinta galimybė pasitraukti iš Sov. Sąjungos. Kodėl tai padaryta?

— Netiesa. Apie naująją konstituciją esu parašęs straipsnį anglų kalba akademiniame spaudoje. Ten aš nagrinėjau sovietinę konstituciją ir parodau, jog respublikų teisės yra labai suvaržytos, palyginus su senąja. Taip pat konstatuoju, kad 1977 m. konstitucija yra žymiai artimesnė sovietinio gyvenimo praktikai. Sąjunginė valdžia gali išimti iš respublikos kompetencijos bet kurią dalyką, kurį laiko visąsąjunginiu. Senojoje konstitucijoje buvo pasakyta, kad respublikos kompetencijoje yra visa tai, kas neišvardinta 14 str. Dabar to nėra. Respublikinės vyriausybės yra ipareigos būti visąsąjunginės valdžios vykdomaisiais organais respublikų teritorijose. Vietinių organų struktūra yra visąsąjunginės valdžios žinioje. Žodžiu, viskas pakeista respublikų nenaudai. Seniau galima buvo teigti, kad respublikos yra suverenos formacijos. Šiuolaikinėje konstitucijoje to nebėra. Vysdėlto 72 str., perrašytas iš senosios konstitucijos 17 str. ir leidžiantis respublikoms pasitraukti iš

Sov. Sąjungos, liko kybantys ore, neparemtas kitomis normomis, netgi joms prieštaraujantis. Bet jis tebėra.

— Nežiūrint sovietinės konstitucijos žadamos sąžinės laisvės, religija Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje tebėra persekiojama. Ar tokioje būklėje religija tenai eina nykimo, ar stiprėjimo linkmę?

— Atsakymas trumpas — stiprėjimo. Šia proga betgi norėčiau paaiškinti, kad tenykštėse sąlygose identifikacija su religija, su katalikybe eina per tautiškumą. Net ir ateistai, ir agnostikai, ir skeptikai lietuviai save laiko katalikais. Tuo būdu jie manifestuoja savo tautiškumą, identifikaciją su tautine kultūra. Nors religija yra persekiojama, ji visdėlto turi tam tikrą vietą oficialioje visuomenės struktūroje. Ir katalikybė, ir ortodoksija tradicijos keliu yra atėjusios iš vadinamosios priešistorinio materializmo epochos. Tai dalis tautų tradicijos, jų kultūros. Religija patraukia daug žmonių į savo pusę ne tiek dėlto, kad ji persekiojama, bet dėlto, kad ji turi kažkokią vietą oficialioje visuomenės struktūroje kaip jos tradicijos dalis. Žinoma, prisideda ir religijos persekiojimas.

— Ar neplanuojate persikelti į S. Ameriką profesoriauti?

— Esu profesorius Anglijoje ir neketinu keltis į S. Ameriką, kur pastovios (tenūrinės) pozicijos nėra lengvai siūlomos. Anglijos Mančesteryje turiu pastovią poziciją, be to, turiu galimybę dirbti su pačiu talentingiausiu ir geriausiu Anglijoje žmogumi prof. David Martinu, ir kiti kraštai manęs nesuvilioja net trigubom algom. Esu gavęs kvietimų iš kelių JAV universitetų — Berkeley, Čikagos, Pensilvanijos ir kitų, bet laikinio pobūdžio pozicijoms. Be to, aš mėgstu Europą. Vėliau galbūt atvyksiu į JAV-bes laikiniam darbui, jei būsiu kviečiamas. Man labai patinka pvz. Pensilvanijos universitetas. Paimčiau metams "leave of absence" iš savo universiteto.

Vilniaus Dienos proga Čikagos vilniečiai pagerbė žuvusius už Lietuvos laisvę, padėdami vainiką prie paminklo. Iš kairės: A. VAICILIENĖ, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Čikagos skyriaus pirm. J. LEKAS, A. GRIGAITIENĖ. Nuotr. A. Seštoko

Trisdešimt metų Gulago salyne - SOS!

Apie herojišką Petro Paulaičio rezistenciją rašo pogrindžio "Aušra" 11(51) numeryje

Per ilgesnį laiką žmonės apsipranta net su savo kančia. Dar greičiau užmiršta svetimą. Taip atsitiko ir su PETRU PAULAIČIU. Šiandien apie šį taurų lietuvių, vargantį Gulago salyne daugiau nei 30 metų, kalba daugelis gyvų liudininkų užsieny ir mažai kas žino Lietuvoje. Jis savo taurią kančią pelnė visuotinę pagarbą savųjų ir svetimųjų.

Petras Paulaitis gimė 1904 m. Kalnėnų kaime, Jurbarko valsčiuje. 1926 m. išvykęs į Italiją, mokėsi Milane katalikų universiteto filosofijos fakultete. Baigęs mokslus, metus dirbo Lietuvos pasiuntinybėje Lisabonoje. Vėliau Austrijos gimnazijoje dėstė lotynų ir italų kalbas. 1939 m. grįžęs į Lietuvą, mokytojavo Raseinių apskrityje.

1940 metų vasarą, sovietams okupavus Lietuvą, čekistai norėdama areštuoti, bet nerado namie. Susidarius naujoms gyvenimo sąlygoms, normalus kultūrinis darbas Lietuvoje buvo neįmanomas. P. Paulaitis pasitraukė per žaliąją sieną į Vokietiją. Ten įstojo į "Aktyvistų frontą". Baigęs diversantų mokyklą, eidavo į Lietuvą žvalgybos tikslais, nes gerai pažino žaliąją sieną ties Jurbarku. Ir taip kurį laiką vykdė Lietuvos "Aktyvistų fronto" užduotis.

Atsidūrus Lietuvai vokiečių rankose, grįžo į tėvynę ir 6 savaites buvo Raseinių apskrities viršininku.

Vokiečiams išvaikius Ambrazevičiaus vyriausybę, grįžo į Jurbarką ir dėstė gimnazijoje lotynų ir vokiečių kalbas. Būdamas be šeimos, visas jėgas pašventė tėvynei. Mitydamas, kad vokiečiai ruošiasi kolonizuoti Lietuvą, pradėjo atitinkama linke auklėti vyresniųjų klasių jaunimą. Išsinaudojo Jurbarko didelį būta, nusipirko biljardo stalą, šaškes, šachmatus. P. Paulaičio būtas tapo neoficialiu klubu. Čia mokiniai ne tik praleisdavo laisvalaikį, bet ir gavo gerą patriotinį auklėjimą. Jaunimui jis buvo vyresnysis draugas.

1942 m. pavasarį P. Paulaičio iniciatyva įkuriamą pogrindžio organizaciją — Lietuvos Laisvės Gynėjų Sąjungą. Šiai sąjungai jis vadovavo iki arešto dienos. Organizacijos tikslas — okupacijos metais (tiek vokiečių, tiek komunistinės) išsaugoti kiek galima daugiau sąmoningų lietuvių nepriklausomai Lietuvai. LLGS programa buvo išdėstyta manifeste "I reformuotą demokratiją". Vokiečių okupacijos metais buvo leidžiamas dukart per mėnesį rotatorium spausdintas laikraštėlis "Lietuviški atgarsiai", kurio svarbiausia mintis — lietuviams kovoti už naują Europą nėra jokio tikslo. Taip pat ragino nevažiuoti darbams į Vokietiją, nešaudyti žydų ir t.t. Taigi, svarbiausias tikslas — išsaugoti kuo daugiau žmonių nepriklausomai Lietuvai. LLGS veikė Jurbarko, Raseinių, Tauragės, Sakių, Kauno apskrityse, o taip pat Kaune.

Už tokią antvokišką veiklą 1943 spalio mėn. iš Kauno atvykę gestapo agentai išsišaukė P. Povilaitį iš klasės ir areštavo. Vežė į Kauną Žemaičių plentų. Kaltinimuose pas policijos viršininką gestapininkai sustojo užkasti. Policijos viršininko žmona, gerai pavaišinus vokiečius, padėjo kalinui pabėgti. Grįžęs į Jurbarką, gyveno nelegaliai ir toliau vadovavo LLGS.

1944 vasarą LLGS narių buvo 4247 žmonės, daugiausia jaunimas iki 30 metų.

Frontui artėjant, organizacija pradėjo ruošti partizaninę kovą. Vokiečių Vermachto žvalgyba užmezgė ryšį su LLGS ir mainais už 8 žmones diversantų mokyklai Dalvice Rytprūsioje davė mašiną ginklų ir radijo stotį. Į Rytprūsio savanoriais išvyko 8 studentai — Jurbarko gimnazijos absolventai.

1944 m. rusams užėmus Jurbarką, P. Paulaitis grįžo pas seserį ir apsigyveno Kalnėnuose. Už poros dienų prisistatė komunistinė karo žvalgyba ir norėjo areštuoti. Kadangi buvo pavakarė, sodyba pamiškėje, tai ir vėl pavyko pabėgti.

Vokiečiams pasitraukus, LLGS pradėjo leisti laikraštį "Laisvės Varpas". Ir vėl ragino vyrus greitai įsidarbinti tose įstaigose, kuriose atleidžiama nuo karo prievolės ir neima į kariuomenę. Organizacija buvo perorganizuota partizaniniam karui

ir pavadinta Kęstučio apygarda. Štabas buvo įsikūręs prie Batakių bunkeryje.

Raseinių apskr. NKVD viršininkas pulkininkas Sinicinas buvo paskyręs premiją už P. Paulaičio-Aido galvą 10.000 rublių.

1945 m. rudenį, sudarius Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, P. Paulaitis įėjo į jo sudėtį. Tuo laiku buvo iš Anglijos atvykęs karininkas vesti derybų dėl paramos. Bet netrukus visas komitetas, vienam saviškiui išdavus, pateko į enkavedistų rankas. Petras išvengė tuo laiku arešto, nes keletą valandų pavėlavo atvykti su anuo anglų karininku.

1947 m. pirmąją Velykų dieną Kęstučio apygardos štabo bunkerį prie Batakių apsupo ginkluoti enkavedistai. Bunkery buvo vyriausias štabo viršininkas aviacijos kapitonas Kasparavičius ir 8-tos klasės gimnazistas Albinas Biliūnas. Jie, besigindami, naikinio dokumentus ir, pabaigę šovinio, susisprogdino granatomis.

Sekančią dieną buvo areštuotas ir P. Povilaitis. Vilniaus saugumo vienetėje išsėdėjo virš pusės metų.

Vidaus reikalų ministeris Rotomskis asmeniškai jam išdėstė pasirašyti atsišaukimą į visos Lietuvos partizanus, kad sudėtų tinklus. Ir už tai žadėjo tik ištrėmimą į Rusiją. Netrukio įvairių pasiūlymų ir vėliau, bet P. Paulaitis visus gundymus atmetė. Kadangi tuo laiku mirties bausmė jau buvo panaikinta, tai gavo 25 metus.

1956 m. Augščiausiosios Tarybos Prezidiumo komisija, peržiūrėjusi bylą, P. Paulaitį paleido. Pagrindas: aktyviai priešinosi vokiečių okupacijai.

Grįžęs į Lietuvą, apsigyveno Kaune ir dirbo "Sodyboje" kūriniu. Jurbarko komunistams pradėjus Vilniaus saugumui rašyti skundus, 1957 metų pavasarį iš Kauno išsiregistravo ir pradėjo dirbti Šiaulių medžiožuog draugijos pagalbiniam ūkyje-lapyne.

Vilniaus MGB rekomendavus, Maskva anuliuo paleidimo do-

kumentą ir paskelbė visasąjunginę pajiešką. 1957 m. spalio mėn. vėl buvo suimtas ir etapu nuvežtas į Vilnių, o iš ten vėl į Taišeito lagerius baigti 25 metų bausmės pagal pirmąjį teismą.

Tuo metu Vilniuje buvo suminti keli studentai. P. Paulaičiui pradėta nauja byla. 1958 balandžio 11-12 teismas pagal BK negalėjo duoti daugiau 10 metų, tai prokuroras Mackevičius pareikalavo pridėti ir anuos 15 nuo pirmos bausmės. Kuomet Augščiausiosios teismo pirmininkas paskaitė 25 metų bausmę, tai prokuroras pareiškė: Paulaitis jau nebebus pavojingas Tarybų valdžiai.

Taurus lietuvis ir patriotas jau iškalėjo virš 30 metų iš visos 35 metų bausmės. Sveikata palaužta, bet dar gyvas. Ir morališka tyras, kaip krietolas.

Visi geros valios lietuviai! Dėkite visas pastangas, kad Petrą Paulaitį išleistų į užsienį bent numirti. Šito jis užsitarnavo!

S. Girtydas

Nebūkime savo idealų duobkasiais!

AURELIJA BALASAITIENĖ

Laisvos spaudos teisė, charakteringa laisvajam Vakarų pasauliui, yra didelis piliečių turas. Viešosios opinijos formavimas skaitančiai publikai yra plati dirva tiems, kurie savo nuomonę reiškia vienu ar kitu klausimu, kelia argumentus, duoda pasiūkimus, svarsto įvairius gyvenimo įvykius ir faktus. Žodžio ir spaudos laisvės užgniaujimas naikina viešą opoziciją. Spauda tampa tiro-nišku diktatorių įrankiu ir ginklu.

Spaudos ir žodžio laisvė mes pilnai naudojames, kritikuodami vieni kitus, iškeldami ar suniekindami, girdami ar peikdami. Visa tai yra laisvos, demokratiškos visuomenės apraška. Tačiau tenka susimąstyti ties faktų, kad juodoji ranka iš anapus geležinės uždaros lėtos, bet efektingai savo tamsų šešėlį meta ant mūsų. Neuztenka to, kad "Gimtasis Kraštas", talkinamas mūsų tarpe patogiai gyvenančių asmenų, kartais iki detalių aprašo mūsų tarpe vykstančius neaprašytus spaudoje įvykius, kurių liudininkais būvę tik "savi pažįstami". Ne, čia nedrįsčiau tų įvykių išvardinti ne dėlto, kad ir aš toje baimėje gyvenu, bet todėl, kad, laikui atėjus, tokių "bičiulių" veikla išaiškės paprasčiausiu eliminavimo būdu, sekant reportažus ir įvykių dalyvius.

Čia noriu paagrinėti mūsų keliautojų į Lietuvą klausimą. Kurį laiką tos kelionės vyko grynai asmeniniais pagrindais. Tai iš tikro nesmerktina. Lan-kymas giminių, savo gimtojo krašto, nuvežimas "lauktuvių" iš Amerikos — visa tai skamba kaip nekalta kelionių biuro reklama. Paskutiniaisiais metais tos kelionės gausėja. Jaunimas vežamas "lietuvių kalbos kursams", gaunami glėbiai knygų, periodikos. Mūsų sunkiai uždirbti doleriai skamba "dolerinėse" krautuvėse, per jų buhalterijos knygas skubiai pervedami į KBG išdą tobulėsių mikrofonų pirkimui iš mūsų pažangios Amerikos. Kratos, sargybos, leidimai — kaip ne šio pasaulio archipelage.

Bet mūsiškiai veržiasi. Nesitenkina vienu apsilankymu, viena nervų karštile. Taupo pinigų, planuoja ir... laisvu noru

važiuoja kalėjimo lankyti. Gal ir tai nebūtų keista, jei nebūtų taip skaudžiai nelogiška. Grįžta jie visi nuvargę, išsigandę, išimnervę. Kaip ir anapus, jie čia savo kelionių įspūdžius pasakoja tik intymiaime "patikimų" asmenų ratelyje. Kaikurie nuotykiai verti Solženicino plunksnos. Ne turistais jie buvo, ne gimtojo krašto lankytojais, bet duoklės nešėjais mūsų krašto pavergėjams. Jie buvo nužeminti, suvaržyti, išnaudoti, traktuojami kaip dolerį nešančios prekės.

Ne be pagrindo lankytojai baiminasi, kad jų pasakojimai, patekė į spaudą, pakenks artimiesiems. Toji baimė yra reali. Reiškia, važiuodami tenai, iš anksto angažuojasi šantažui. Ir kodėl?

Kai prieš keletą mėnesių užkalbinau vieną kitą "keliautoją", norėdama surinkti daugiau medžiagos straipsniui, buvau su ašaromis prašoma nieko nerašyti, kas leistų bent iš tolo atspėti asmens tapatybę. Kaip matote, to ir nedarau. Tačiau mano laisvę mylintis širdis kelia revoliuciją. Kodėl mes, laisvėje gyvendami, turime savo noru veržtis į pinksles, kurios mus priež mūsų norą į prigimtį net laisvame krašte daro virpančiais iš baimės vergais?

Jei dauguma su įvairiausiais komplikuotais maršrutais vos gauna Vilniuje papūti nepilnas penkias dienas, tai yra ir tokių, kurie dažnai ten vyksta, naudojasi privilegijomis, užmezga pareiginius santykius. Kur paslaptis? Žinant sistemos veikimo metodus, spėlioti galima. Ir tie spėliojimai nėra labai malonūs. Bandymai iš pavergtos Lietuvos atsigabenti savo išsklaidytų bei išskirtų šeimų narius net ir su JAV kongreso narių pagalba nesėkmingi. Tačiau iš ten atvyksta dainininkės ir dainininkai. Mes bėgime jų klausytis, lyg nebūtume lietuviškos dainos girdėję. Čia mūsų dainininkai vargsta fabrikuose, o atvykusiems partijos patikimiesiems profesionalams savo duoklę atiduodam, kaip nei nusistatymo, nei ambicijos neturinčios avys.

Profesinės organizacijos kviečia svečius "iš užsienio" kalbėti. Ir ten bėgama, kaip man buvo pasakyta, smalsumo veda-

mi. O tas mūsų smalsumas, didesnis už mūsų sugebėjimą protauti, yra interpretuojamas anapus kaip didelis pasisekimas ir naudojamas propagandos tikslams.

Daug mūsų knygų lentynų yra apkrauta sovietiniais leidiniais, ne tiek įsigytais, kiek "padovanotais". O ar nors vienas mūsų spaudos žodis normaliai prasiskverbė į pavergtą Lietuvą? Siunčiant pasakiškai brangius siuntinius, reikia gėrokai peržiūrėti kiekvieną kavos dėžutę, kad nebūtų kainos ar "irtartino" užrašo. "Turistai" parsiveža dailininkų paveikslų, knygų... Kaip galima būtų nuvežti vieną "Tėviškės Žiburių" numerį ar vieną Dagio skulptūrą, ar vieną Gaidiko paveikslą, nebijant provokacijos ir įtarimo "šnipinėjimui"? Gal "Gimtasis Kraštas" turėtų atsakyti?

Tarp ilgesio, nekalto giminių lankymo ir tarp tiesioginės naudos nešimo mūsų pavergėjams turėtų būti išlaikoma pusiausvyra. Turėtume mažinti keliones, kol mūsų keliautojams bus duotos tos pačios teisės, kaip ir visiems turistams visuose civilizuotuose pasaulio kraštuose. O tie, kurie atvyksta čia su komunistų partijos palaiminimu, tevieši ir naudojasi jiems nematytos laisvės momentais. Tik tegu jie nesiveržia į scenas, į kalbėtojų pakylas. Mes turime savo kalbėtojų, kurie ten negalėtų kalbėti taip, kaip jie kalba čia. Mes turime savo dainininkų, kurie ruošiasi savo koncertams nemigos naktimis ir poilsio valandomis. Mes jiems ir jie mums reikalingi.

Reikalingi visi geros valios lietuviai, kurie sugeba atskirti asmens kraujo ryšį nuo netiesioginės paslaugos pavergėjui. Negalime vieną dieną kalbėti apie kovą už laisvę Lietuvai, o kitą dieną bendrauti su tais, kurie tos laisvės nenori. Nepraraskime pusiausvyros nei sugebėjimo protauti. Turime atsiminti, kad privilegijuotas važinėjimas ir iš vienos pusės, ir iš kitos tuo tarpu gali vykti tik su KBG leidimu ir palaiminimu.

Graudžiausia yra tai, kad tie, kurie turėjo "laimės" būti privilegijuotais turistais, praleisti daugiau laiko pavergtoje Lietu-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Lietuvių skautijos veteranai V. ir A. SENBERGAI, lydimi Kanados lietuvių skautų atstovų p. Gvildienės ir K. Batūros, neša gėles prie žuvusių pagerbti paminklinės šventovės šventovėje Toronto. Nuotr. V. Bacevičiaus

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NAUJAS ŽURNALAS

Vilniuje pasirodė pirmasis numeris rusų kalba leidžiamo žurnalo „Litva Literaturnaja“ („Literatūrinė Lietuva“), kuris pakeis metinį to paties pavadinimo almanachą. Žurnalas apimtų — 11 spaudos lankų. Bus leidžiamas kas du mėnesiai. Viršelį papuoštas G. Jokūbionio Klaidai sukurto Lenino paminklo spalvota nuotrauka. Įvadinį straipsnį „Laisvės gintaro ir planetos apskritimi“ parašė Lietuvos Rašytojų Sąjungos valdybos pirm. A. Maldonis, pabrėždamas keltimąsi meno vertybėmis komunistinėje sistemoje. Žurnale pateikiama J. Janonio, V. Mykaločia-Putino, S. Nėries poezijos vertimų. E. Miečelaitis pasakoja apie susitikimus su K. Simonovu, S. Nėrimi II D. karo metais. Spausdinama ištrauka iš A. Bieliausko romano „Tada, kai lijo“, Justino Marcinkevičiaus, R. Skučaitės eilėraščių posmai, B. Vilimaitės, V. Kononovo apsakymai. Lietuvių filologijos problemas nagrinėja K. Korsakas, bulgaro I. Vazovo kūrybą — A. Bučys. Pateikiami B. Sruogos prisiminimai apie M. Gorkį. Žurnalo tikslas yra supažindinti rusišką skaitančiuosius su lietuvių literatūra, bet tai turės būti atlikta pagal sovietinio komunizmo kriterijus.

LIAUDIES UNIVERSITETAI

Rugsėjo 26 d. Vilniuje įvyko vadinamųjų liaudies universitetų aktyvo pasitarimas. Šių sovietinei propagandai skirtų židinių Lietuvoje dabar yra apie 50 su 700 fakultetų ir beveik 4.000 skyrių. Pasitarimą pradėjo „žinių“ draugijos pirm. V. Niunka, pranešimus padarė liaudies universitetų tarybos pirm. H. Zabulis, kompartijos centro komiteto propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas J. Kuolelis. Teigiama, kad tuose universitetuose mokosi apie 400.000 Lietuvos gyventojų. Svarbiausiu uždaviniu šiems mokslo metams yra numatyta marksizmo-leninizmo teorijos, L. Brežnevo raštų, naujosios Sov. Sąjungos konstitucijos, kompartijos dokumentų studijavimas. Toliau seka ekonominių bei techninių žinių gilinimas, jų taikymas praktikoje.

MIDUS „LIETUVA“

Stakliškėse veikiantį eksperimentinį „Lietuviško madaus“ gamyklas paruošė naują šio gėrimo rūšį „Lietuva“, kuriai yra panaudotas dobilų medus, liepų žiedai, kadagių uogos, citrinėlai, ramunėlės. „Lietuva“ turės dvigubai daugiau vaistinių už balzaminį gėrimą „Sukutinis“. „Lietuviško madaus“ gamykla dabar jau tiekia keliolika šio gėrimo rūšių, su siliausiu medaliu bei diplomu tarp tautinės parodos Montrealyje, Londone, Leipcige, Zagrebe, Paryžiuje. Lietuviško madaus gamybos technologija rūpinasi Aleksandras Sinkevičius, 1969 m. užpatentavęs autorystės teises. 1972 m. jo patentą nusipirko Britanija. Stakliškį madaus gamyklą darbą pradėjo prieš nepilnus du dešimtmečius nedidelėse alaus daryklos patalpose.

HAMILTON

KARIUOMENES SVENTE Hamiltone bus minima lapkričio 25-26 d. Minėjimą rengia ramovėnė ir šauliai. Numatyta ši programa: šeštadienį, lapkričio 25, 7 v. v., Jaunimo Centre paskaita, meninė programa ir šokiai. Paskaita skaitys Saulius Sąjungos centro valdybos pirm. Karolis Miklovaitis. Meninę programą atliks Aušros Vartų parapijos choras, vadovaujamas muzikės Darios Deksnytės-Powell, ir tautinių šokių grupė „Gyvataras“ su vadove G. Breichmaniene. Šokiams gros J. Vaičiūnas orkestras. Vakariui pajavirinti bus staliukų ir smulkių, bet vertingų laimėlių loterija, gerimų, karšto ir šalto maisto. Sekmadienį, lapkričio 26, 11 v. r., Aušros Vartų šventovėje bus atlikti šokių iškilmingas pamaldos ir sugiedota „Liberia“ už žuvusių karių, šaulių bei partizanų. Sekmadienio pamaldose organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Po pamaldų vainiko padėjimu prie kankinių kryžiaus bus pagerbti žuvusieji už laisvę.

Kviečiame visus Hamiltono ir apylinkių lietuvius dalyvauti iškilmingai abi dienas ir prisidėti prie kritusių už laisvę pagerbimo.

Rengėjai

PATIKSLINIMAS. „T2“ 40 nr. K. Milerio straipsnyje „Antroje išiečių tėviškėje“ įvyko prasmę keičianti korektūrinė klaida — vietoje „mažoj parapijoj“ turėjo būti „nemažoj“. Atsiprašome. Red.

ONUTĖ IR ADOLFAS GODELIAI labai džiaugiasi susilaukę dukrelės, kuri gimė spalio 3 d. Šv. Juozapo ligoninėje. Adomėlis džiaugiasi sesute Jievyte. S. M.

NAUJOJI AV PARAPIJOS CHORO dirigentė Daria Deksnytė-Powell intensyviai ruošia chorą pirmam šio sezono pasirodymui. Choras per Kariuomenės šventės minėjimą, lapkričio 25, atliks meninę programą.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS tėvų susirinkime, kuris įvyko spalio 14 d., buvo išrinktas naujas mokyklos tėvų komitetas: pirm. B. Mačys,

DVIEJŲ DATŲ MINĖJIMAI

Vilniškės kompartijos centro komiteto nutarimu, kuris buvo paskelbtas „Tiesoje“ rugsėjo 20 d., okupuota Lietuva gavo įsakymą paminėti dvi 60 metų sukaktis: pirmojo komunistų partijos suvažiavimo Vilniuje 1918 m. spalio 1-3 d.d. ir V. Kapsuko atlikto komunistinės Lietuvos paskelbimo tą pačią metų gruodžio 16 d. Abu šie įvykiai neturėjo didesnės įtakos nepriklausomos Lietuvos gyvenime, nes nepriklausomybė jau buvo paskelbta 1918 m. vasario 16 d., o kompartija savo įtaką tegalėjo išplėsti 1940 m. vasarą, kai kraštą okupavo Sovietų Sąjunga. Kompartijos nutarimas iškilmingai minėti tas dvi 1918 m. sukaktis iš tikrųjų reiškia bandymą vandenį pilstyti rečiau į istorijos kibira. Tai, be abejonės, aišku ir patiems komunistams. Galbūt kaip tik dėl to ir buvo gerokai suvėlinotas nutarimas paminėti šias sukaktis.

Lietuvos miestuose paskubomis organizuojamos visokios „mokslo dienos“ minėtoms sukaktims. Paroda, įrengta name, kuriame įvyko I kompartijos suvažiavimas, pasipildė naujais rodiniais. „Minties“ leidykla sukakčių proga paspartino V. Lenino raštų leidimą. Sukaktims skiriamas dvitomis A. Sniečkaus kalbų ir straipsnių rinkinys „Su Lenino vėliava“, kompartijos veiklą atspindinčios įvairios apybraižos, J. Greifenbergerio „Raštai“, net ir „mokslinei darbų“ rinkinys „Lietuvos Komunistų Partijos istorijos klausimai“. Iki šių metų pabaigos žadama paruošti dokumentinį rinkinį „Vilniaus krašto darbo žmonių revoliucinė kova 1920-1940 m.“ Medžiagą šiam rinkiniui teikia Lietuvos ir Gudijos partiniai institutai, veikiančios prie kompartijos centro komiteto. Išleidžiami du plakatai: dail. M. Trečiokaitės — „Lietuvos Komunistų partijai 60 metų“ ir dail. S. Kirelio — „Visa valdžia Taryboms“. Sukaktims bus skirtas Vilniuje gruodžio mėnesį įvyksiantis bendras kompartijos centro komiteto ir augščiausios tarybos posėdis.

KOVA SU SERNU

Vytautas Žeimantas „Tiesos“ 221 nr. skaitytojus supažindina su radioliskiečio vairuotojo Vasilijaus Komovo nuotykiu Vismantų miške. Sekmadienio rytą jis išvyko pagrybauti su žmona Stefanija. Pirmoji sėra, priartėjusi prie grybautojų, pastebėjo žmona: „V. Komovas, tuometu pasilenkęs prie grybo, pakėlė galvą ir prieš save pamatė nežinia iš kur atsiradusį didelį sėrą. Šis akimirksnis stovėjo, po to puolė grybautoja. Antpuolis buvo toks stiprus, kad žmogus susėjo prisidengti tik krepšiui. Sėras stipriai smūgiu išmūšė krepšį iš rankos, parbloškė grybautoją ant žemės ir sulėdo lūgtis į blauzdą. V. Komovas pabandė gintis. Atsitolėjęs į pagalbą šoko ir žmona. Garsiai surikusi, ji trenkė krepšiui sėrui per sprandą. Sėras antpuolis baigėsi palyginti laimingai. Vis dėlto teko atsigulti į ligoninę. Žaizdos ant abiejų kojų jau pradėjo gyti“.

V. Kst.

sekr. A. Aušrotas, išd. J. Sadauskas, E. Ciparienė ir J. Kamaitienė, parengimų vadovės. Septynerius metus vadovavusi komitetui D. Vaitiekūnienė iš komiteto pasitraukė. Mokykla neteko nuosirdios talkininkės ir gabios vadovės.

SUTUOKTUVES. Šeštadienį AV šventovėje sumainė aukso žiedus Audrė Sakalaitė ir Leonas Meškauskas. Jų santuoka palaimino prel. J. Tadauskauskas. Per pamaldas gražiai giedojo sol. Sriubickienė, vargonais grojo Vida Petrošūnaitė. Šventovė buvo pilna žmonių. Vestuvinis pokylis įvyko „Pavilion Three“ salėje, kuri sunkiai galėjo sutalpinti visus suvažiavusius. O jų buvo iš tolimiausios Amerikos ir Kanados vietovių. Čia turėjome lietuviškas vestuves, kurių mes visi taip norime, tad ir vakaro nuotaka buvo labai pakili. Sveikintojai linkėjo jaunajai porai saulėto ir gražaus gyvenimo, o jaunosios tėvelis dar palinkėjo, kad jų šeimoje nenustotų skambėjus lietuviškas žodis ir kad būtų skaitoma lietuviška knyga bei laikraštis. Pokylį sklandžiai su humoru pravedė Linas Kairys. Ačiū jaunavedžiai yra hamiltoniečiai, čia gimę, užaugę ir išmėję mokslo. Leonas Meškauskas savo laiką buvo laikomas geriausiu lietuviu. Krepšinio „Kovas“ komandos žaidėjas. Jaunoji žmona turi atsakingą tarnybą „Bell“ telefono bendrovėje. K. M.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

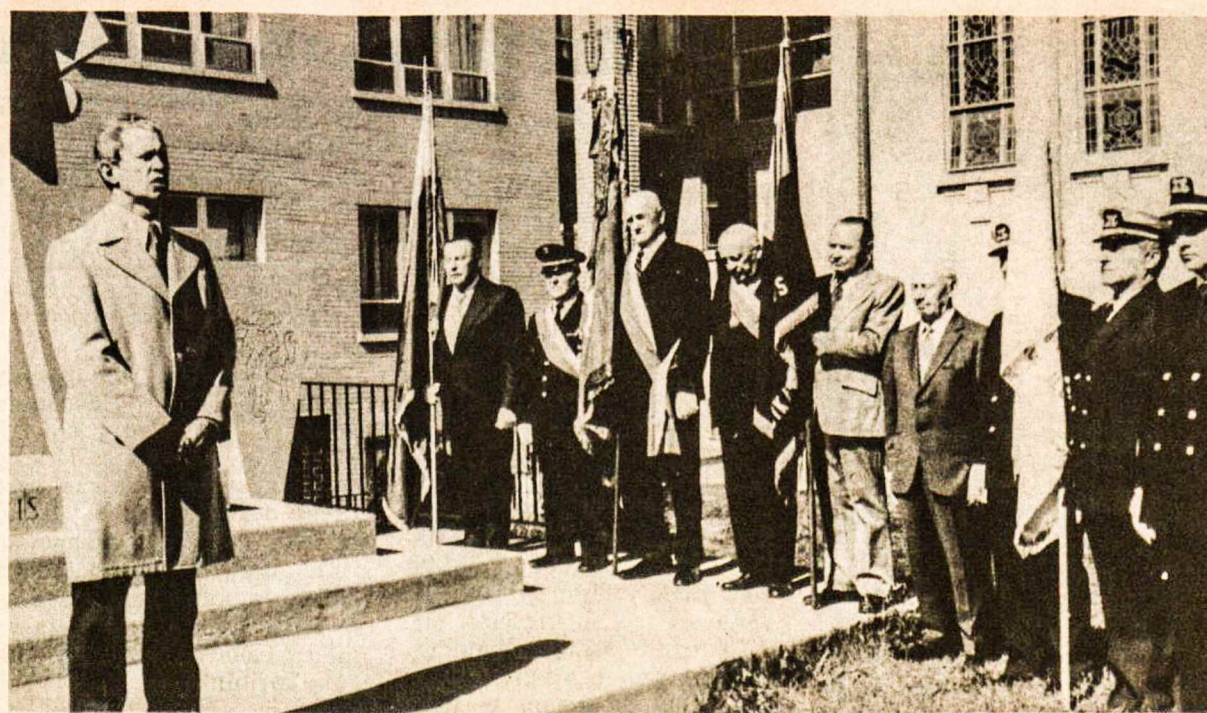
įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadienis — ketvirtadienis nuo 10 iki 5 val., penktadienis nuo 10 iki 7 val., šeštadienis nuo 9 iki 12 val. Liepos — rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadienis uždarytas. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudė. Nemokamas pilnas čekių patarimas. Kapitalas — virš \$12,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santopus 8%
term. depozitus 1 m. 9%
term. depozitus 3 m. 9 1/2%
pensijų fondas 9 1/4%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 11%
nekiln. turto pask. 10%

Dr. JONAS ŠALNA, Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdybos pirm., kalba Vilniaus Dienos minėjime Čikagoje prie Jaunimo Centro, pagerbiant žuvusius už laisvę

Nuotr. A. Šešto

KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyrius

kviečia visus
i tradicinį

VAJAUS UŽBAIGIMO VAKARA

š.m. lapkričio 4, šeštadienį, 7.30 v.v., Jaunimo Centro salėje, PROGRAMOJE:

* Abiturientų pristatymas

* solistas Rimas Strimaitis

* Mergaičių choras „Aidas“,

* Šokiai, užkandžiai, gėrimai

vad. J. Govėdo

* Loterija bei laimės staliukai

Įėjimas — \$4.00,

pensininkams ir

studentams — \$3.00

KLB ŠALPOS FONDO

HAMILTONO SKYRIUS

Lietuvio darbai vokiečių visuomenei

Dvi kunigo Alfonso Riškaus sukaktys

ALFONSAS NAKAS

Pietrytiniame Wuerttemberge, tarp Ulmo ir Friedrichshafeno, yra nemažas, senas, 1000 metų senumo apskrities miestas Biberachas (Biberach an der Riss). Po II D. karo jame gyveno keli šimtai lietuvių. Čia 1948 m. atvykęs kun. Alfonsas Riškus tapo lietuvių gimnazijos kapelionu ir visos kolonijos dvasios vadu. Viena po kitos užėjusios emigracijos bangos vėl su tautiečiais išdangino ir užjūrių kraštus, o kun. A. Riškų pasiliko. Anksčiau šiais metais (neturiu tikslios datos) sukako trys dešimtmečiai, kai kun. Riškus ten apsigyveno, o lapkričio pradžioje sueina jam 70 metų amžiaus.

Kun. A. Riškų gimė 1908 m. lapkričio 6 Purvaicijų k., Plungės vls., Telšių apskr. Telšių seminarijoje 1936 m. baigęs, iki 1940 m. buvo vikaru Švėkšnojė, kur ėjo ir senelių prieglaudose reikalių vedėjo pareigas. 1940-41 m. trumpai vikaravo Salantuose ir Budriuose, o vėliau, iki 1944 m., t. y. iki pasitraukimo iš Lietuvos — Raudėnų klebonas. Vokietijoje, kurį laiką ėjęs lietuvių kapeliono pareigas Kemptene, Schwabene ir Neuburgo apygardoje, 1945 metų rudenį įstojo į Freiburgo i. Br. universitetą gilinti teologinių studijų ir kartu dirbti pastoracinio darbo tarp Freiburgo lietuvių.

Nesusigundęs emigracija (turėjo nevieną pasiūlymą iš Amerikos vyskupų), lietuviams išvažinėjęs, visa energija įsijungė į vokiečių religinį bei kultūrinį gyvenimą. Visų pirma buvo paskirtas didelės Biberacho vokiečių gimnazijos kapelionu. Netruko įsijungti į katalikų jaunimo organizacijos „Neudeutschland“ veiklą ir tapo šios organizacijos dvasios vadu. Kai 1955 m. vyko „Neudeutschland“ Wuerttembergo apygardos kongresas, kun. A. Riškų vadovavo rengimo darbams. Didžiausiu jo atliktu darbu laikau Biberacho katalikų jaunimo namų pastatymą. Jo pastangomis gerasidė senutė padovanavo didžiulį, bene poros hektarų sklypą — sodą miesto parkašty. Jo skatinamas jaunimas ėmė telti lėšas statyboms ne išmaldaudamas, o rinkdamas ir pardavinėdamas laikraštinių po-

piurių, butelių ir kitokias atliekas. Kartą su jaunimu jis maišė cementą, krovė plytas, atlikinėjo vidaus įrengimus. Kai lankiausi pas kun. A. Riškų 1972 m. vasarą, tuose kultūros namuose ir aplink juos, palapinėse, radau stovyklaujančių jaunimą. Lankantis ten 1977-ųjų vasarą, šalia pirmojo, buvo išaugęs ir kitas, daug modernesnis mūro pastatas. Kun. A. Riškų pasakojo, kad gyvenimas ten verda, ypač vasarą, jaunimui stovyklaujant, kaip mūsų Dainavoje. Tie namai tapo būtinybe. Jau nebe vienišas katalikų jaunuoliams jie tarnauja — naudojasi ir evangelikų grupės.

Iki pat išėjimo į pensiją (be ne 1976 m.), gimnazijoje kapelionaudamas, kun. A. Riškų nuolat primindavo Lietuvos ir pavergtos lietuvių tautos reikalus. Ypač su vyresniųjų klasių moksleiviais apie Lietuvos tragediją daug kalbėdavo, diskutuodavo. Buvę jo mokiniai per daugiau kaip ketvirtį šimtmečio

pasiskleidė po visą Vokietiją. Jų tarpe esama dvasininkų, profesorių, prekybininkų, įtakingų valdžios pareigūnų, žodžių — Vokietijos elito. Lietuvio kapelionas dėka Lietuvos reikalai jiems aiškūs ir savi.

Pasitraukęs iš kapelionavimo, kun. A. Riškų tebėra aktyvus pastoraciniais vokiečių darbe, aktyvus jaunimo tarpe. Stokant laiko poilsui, miegui, jo sveikata gerokai apsilpo, širdis jau kelis kartus streikavo, bet apie visišką pensininkavimą ar bent ilgesnės atostogų jis nė girdėti nenori.

Suminėjau tik keletą sukautvininko darbų, keletą biografinių škiecų. Parašiau nesiklauskęs, nes žinau, kad jis tuščios garbės nepaiso, aprašinėjimu nenori. Parašiau tik todėl, kad skaitytojai žinotų, jog esama ir tokiu lietuvių ambasadorių svetimaučiu tarpe, kurie Lietuvos vadavimo bylai gal daugiau nuspelno, negu kaikurie išgarbinti veikėjai.

Esperantininkų kongresas

P. ENSKAITIS

Esperantininkų (tarptautinė esperanto kalba mokančių) kongresai nuo 1905 m. rengiami kas metai (išskyrus keletą karo metų). Šiais metais toks kongresas įvyko Bulgarijoje, Varnos mieste. Jame dalyvavo iš 50 kraštų arti 5000 esperantininkų. Iš jų buvo tik 130 asmenų iš Sovietijos ir pirmą kartą keli delegatai iš komunistinės Kinijos. Toks mažas skaičius iš komunistinių kraštų aiškinamas tuo, kad nebuvo gauta išvažiavimo vizų.

Atidarydamas kongresą UEA (Universala Esperanto Asocio) pirm. Dr. Humphrey Tonkin (amerikietis) pareiškė: „Šis kongresas jau yra 63-čias, jubiliejinis, nes šiemet sukanka 70 metų, kai įsistieję UEA, ir 30 metų, kai buvo pasirašyta tarptautinė žmogaus teisių deklaracija, kurią UEA laiko savo darbu pagrindu. Taip pat šiais metais Bulgarija, kurioje mes svečiuojamės, mini savo nepriklausomybės šimto metų sukaktį.“

Sovietų esperantininkų spauda džiaugiasi, kad šis kongresas vispusiškai pasisekė, kad jame dalyvavo daug sovietinių esperantininkų, kurie nevisuomet gali išvykti į užsienius. Taip pat daug vakariečių esperantininkų turėjo progos pamatyti „laimingą sovietinio piliečio gyvenimą“. Taip rašo Bulgarijos, Jugoslavijos, Lenkijos ir kitų sovietinių kraštų esperantininkų spauda. Laisvyje kraštų esperantininkų spauda

„Heroldo de Esperanto“ iš kongreso dalyvių išspūdži. „Negalima pagirti kongreso dalyvių aptarnavimo. Salyje,

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

BENDRAMĖ POSEDYJE Klevelande rugsėjo 30 d. susitiko VLIKo ir PLB valdybos. VLIKui atstovavo pirm. Dr. K. Valiūnas, vicepirmininkai dr. B. Nemickas ir J. Valaitis, sekr. B. Bieliukas, PL Bendruomenė — pirm. V. Kamantas, vykdamosis vicepirm. V. Kleiza, sekr. D. Kojelytė, protokolų sekr. A. Juodvalkis ir PLB apylinkės atstovas VLIKo K. Jankūnas. Buvo apspartytas abiejų organizacijų bendradarbiavimas, vykdamas White Plains konferencijos ir PLB seimo nutarimus, artėjančio jaunimo kongreso ruošą. Pasisakytą už Lietuvos laisvimo veiklos darbų derinimą. Lietuvių jaunimo kongresui VLIKas pažadėjo moralinę paramą.

FAKTUS APIE ŽMOGAUS TEISIŲ pažeidimus sovietų okupuotoje Lietuvoje renka Dr. Bronius Nemickas — VLIKo vicepirmininkas teisių ir politikos reikalams, palaikantis ryšius su JAV kongreso įsteigta Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisija. Dr. B. Nemickas prašo išsivys lietuvių pranešti jam tautiečių Lietuvoje taryboms, suėmimus, atleidimus iš darbo, nutėsimus kalėti. Laukiama taigi žinių apie trukdymus susijungti išskirtų šeimų nariams, laisviesiems lietuviams aplankyti savo gimines bei artimuosius okupuotoje Lietuvoje. Šios informacijos siunčiamos VLIKui, 29 West 57th, New York, N. Y. 10019, USA.

LIETUVIŲ KULTūros ŽIDINYS Brooklyn, N. Y., lapkričio 11 d. paminės savo veiklos penkerių metų sukaktį. Numatoma oficialioji dailis su koncertu, šokiais ir vaišėmis. Programą atliks čikagiečiai solistai Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis. Židinyje dabar yra tapę labai plačios ir šakotos Niujorko lietuvių veiklos tvirtovė. Niujorko lietuviai kviečia svečius į šią šventę.

MUZ. ALOYZO JURGUCIO bei jo remėjų pastangos atsikviesi Čikagone žinomą Mariją Jurgutienę ir dukrą Dainą tebėra nesėkmingos. Paskutinėmis žiniomis, M. Jurgutienė rugsėjo 11 d. KGB būstinėje buvo pareikšta, kad ji niekada negalės išvykti pas savo vyrą, o dukrai Dainai, šiemet baigusiai aštuonias klases, nebūs leista tęsti studijų Čikagone, o jos tvarkomas Dr. P. Daužvardžio fondas jauniesiems žurnalistams remti liko Čikagoje. Fondo valdyba teko pertvarkyti, mirus a. a. Dr. Jonui Puzinui ir Kalifornijoje išsikėlus Petriui Andreikai. Dabartinę valdybą sudaro: pirm. Antanas Saulaitis, vicepirmininkai Antanas Juodvalkis ir Emilija Sakodolskienė, sekr. Algirdas Pužauskas, išd. Danutė Vakarė. Rugsėjo 28 d. posėdyje valdyba paskyrė po \$100 L. Stončiūtei ir R. Prialgauskui lituanistikos seminaro išlaidoms padengti. Tradicinis Lietuvių Žurnalisto Sąjungos spaudos balius bus surengtas Čikagoje, „Martini“ restorane, 1979 m. sausio 27 d.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS centro valdyba rinkimų būdu buvo perkelta į Los Angeles miestą, o jos tvarkomas Dr. P. Daužvardžio fondas jauniesiems žurnalistams remti liko Čikagoje. Fondo valdyba teko pertvarkyti, mirus a. a. Dr. Jonui Puzinui ir Kalifornijoje išsikėlus Petriui Andreikai. Dabartinę valdybą sudaro: pirm. Antanas Saulaitis, vicepirmininkai Antanas Juodvalkis ir Emilija Sakodolskienė, sekr. Algirdas Pužauskas, išd. Danutė Vakarė. Rugsėjo 28 d. posėdyje valdyba paskyrė po \$100 L. Stončiūtei ir R. Prialgauskui lituanistikos seminaro išlaidoms padengti. Tradicinis Lietuvių Žurnalisto Sąjungos spaudos balius bus surengtas Čikagoje, „Martini“ restorane, 1979 m. sausio 27 d.

TAUTINIŲSE LIETUVIŲ NAMuose Čikagoje rugsėjo 22 d. posėdžiavo Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos valdyba. Posėdyje paaiškėjo, kad pirm. inž. M. Ivanauskas yra atsistatydinęs. Už jį pagrindinį veiklos pranešimą padarė sekr. M. Šileikis. Pirmininko pareigas iki visuotinio narių susirinkimo sekantį pavasarį perėmė M. Šileikis, sekretorės — V. Švabienė, o įdininkė ir toliau liko B. Morkūnienė. Tylos minute pagerbti mirusieji: sąjungos nariai M. Girdvainienė ir B. Grikenis, dailininkai — T. Valius Toronte, J. Rimša Kalifornijoje, K. Simonis Lietuvoje.

Argentina

TEVŲ MARIJONŲ LEIDŽIAMAS dvisavaitraštis „Laikas“ Buenos Aires mieste rugsėjo 17 d. paminėjo savo trisdešimtmetį, kuris taigi buvo sujungtas su Tautos švente bei naujųjų akademikų pagerbimu. Mišias už visus šio laikraščio skaitytojus bei remėjus Aušros Vartų parapijos šventovėje atnaušavo ats. red. kun. A. Steigvilas, giedant P. Gudelevičiaus diriguojamam šv. Cecilijos chorui. Po pamaldų visi susirinko prie lietuviško kryžiaus parapijos sode lyje pagerbti mirusiuji. Žodį tarė visuomenininkas S. Juknevičius, eilėraštį skaitė P. Gudelevičius. Oficialioji minėjimo dalis įvyko parapijos salėje. Paskaitą apie lietuvišką spaudą ir sukaktį švenčiantį „Laiką“ skaitė V. Survilienė. Koncertinę programą atliko sol. Adriana Jocyte iš Berisso, vietiniai dailininkai — broliai Danielius ir Jurgis Urbonai. Scenon buvo pakviesti šiemet augtusius mokslo baigę jaunuoliai: seselė Nilda Varanauskaitė, baigusi psichologijos studijas, Jonas Čekstas — architektūros, Mirta Linkevičiūtė — meno, Ona Grauskaitė — Bustamante — buhalterės. Jiems įteikta po gėlę ir sveikinimo adresą. Iškilmeje negalėjo dalyvauti architektė L. Kaminskaitė ir chemikas Jurgis Foti, kurio motina yra lietuvi. Vaisių metu „Laiką“ ir naujuosius akademikus sveikino: Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos vardu — R. Stalio-

raitis, Argentinos Lietuvių Centro — J. Mičiūdas, birutėlių — V. Gražulevičienė, mindaugiečių — J. Šišlauskas, nemuniečių — J. Valuntas, „Argentinos Lietuvių Balso“ — P. Ožinskas, Senelių Židinio — V. Grišaitis. Visai programai vadovavo Z. Juknevičius.

VIZITACIJOS TIKSLU spalio 9 d. Argentinon iš Čikagos atvyko Tėvų marijonų vienuolijos provincijolas kun. J. Dambrauskas, MIC. Čia jis susipažins su lietuvių marijonų parapijomis bei kapelionijomis, jų administracinėmis problemomis. Čikagon grįš maždaug po mėnesio.

Urugvajus

URUGVAJIAUS LIETUVIŲ KULTūros Draugijos pirm. Stasys Goda yra pasiryžęs sustiprinti Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus lietuvių kolonijų tarpusavio ryšius. Ypačingą dėmesį darba skirti tų kolonijų jaunimui. S. Goda su Montevideo ansambliu „Azuolynas“ viešėjo Argentinos sostinėje Buenos Aires ir veiklos suaktyvinimo klausimus aptarė su Argentinos lietuvių organizacijų vadovais. Koncertui į Montevideo jis pakvietė Argentinos Lietuvių Centro ansamblių „Gintarėlis“. Pasikeitimas jaunimo meninių grupių koncertais numatomas ir su Brazilija. Įvykiai į Sao Paulo ruošiasi Urugvajaus lietuvių ansambliis „Azuolynas“ ir vyresniųjų „Rintukų“ grupė. Pagrindinis lietuviškosios veiklos židinys Montevideo mieste yra Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos centras. Jo pastatą lig šiol ilgus metus prižiūrėjo Feliksas Grigas, turėjęs pasitraukti dėl susilpnėjusios sveikatos. Naujuoju pastato šeimininku pakviestas Antanas Svetikas.

Australija

MELBOURNE LIETUVIŲ KREDITO kooperatyvas „Talka“, turintis ir savo skyrių Adelaidėje, savo balansu peržengė pusantro milijono dolerių, pasiekdamas \$1.511.734. Už terminuotus indėlius „Talka“ moka 7% metinių palūkanų, už terminuotus — 10%, už šėrus — iki 10% dividendų. Už nekilnojamo turto paskolas ima 11%, asmenines garantuotas — 12%, asmenines be garantijos — 13%. Finansinius metus „Talka“ užbaigė su \$20.235 pelnu.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ Federacija, vadovaujama pirm. V. Laukaičiu, Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai Brooklyn, N. Y., atsiuntė \$9.400,48 amerikietiško dolerio verte. Pinigai buvo surinkti minėjimų bei koncertų progomis su „Tėviškės Aidų“ ir „Mūsų Pastogės“ garsinimo talka.

Britanija

DR. ALEKSANDRAS STROMAS, dalyvavęs „Santaros Šviesos“ suvažiavime, su paskaitomis lankėsis Čikagoje ir Toronte, grįžo Manchesterin ir pradėjo skaityti paskaitas Salfordio universitete. Spalio 17 jis lankėsi Londone ir anglų kalba skaitė paskaitą „Žmogaus teisės Sovietų Sąjungoje“.

POLITINIŲ MOKSLŲ STUDIJAS Londono universitete pradėjo Amerikos lietuvių Astra Jurenaitė, atvykus iš Port Clyde, Maine valstijos. Ji yra baigusi žurnalistikos studijas BA laipsniu Maine universitete.

Sveicarija

PAGALBA SAŽINĖS KALNIAMS teikianti organizacija „Glaube in der zweiten Welt“ savo metinį susirinkimą rugsėjo 24 d. turėjo Erlenenbe prie Zuricho. Organizacijai, kuri jungia protestantų ir katalikų grupes bei paskirus asmenis, priklauso ir Sveicarijos Lietuvių Bendruomenė. Metinėme susirinkime aktyviai dalyvavo SL Bendruomenės atstovai. Organizacijos valdyba buvo paprašyta visais galimais būdais padėti kalniniams — P. Plumpai, N. Sadūnaitėi, S. Kovallovui, O. Pranskūnaitėi, V. Lapieniui, V. Petkui ir B. Gajauskui. Gautas suvažiavimo prezidento pažadas, kad bus stengiamasi sušvelninti šių politinių kalinių likimą.

Vokietija

MOKSLEIVIUS REMIANTI „Labdaros“ draugija, vadovaujama J. Glenžos, paskelbė atsišaukimą į savo narius bei remėjus, prašydama paramos naujesiems mokslo metams. Jos ypač reikalingas Suvalkų trikampio lietuvių jaunimas. Iš ten prašoma pinigų apmokėti pragyvenimui bendrabutyje, kuris moksleivui kainuoja 600 žlotų į mėnesį. Ši suma sudaro apie trečdį mėnesinių dirbančiojo pajamų. Moksleivams taigi trūksta drabužių ir ypač apavų, kuris esąs brangus. Be to, nevisos mokslo institucijos turi bendrabučius, o ir jų patenka nevisi moksleiviai. Daugeliui jų tenka ieškoti kambarių pas privačius asmenis. Praėjusiais mokslo metais Punsko gimnaziją baigė 27 abiturientai. „Labdara“ tikisi, kad didžioji jų dalis galėjo pradėti studijas augstosiose mokyklose. Ligi šiol „Labdar

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga

Rengia:

tarybos narių ir jaunimo
SUVAŽIAVIMĄ

š.m. lapkričio 11 ir 12 dienomis
**Toronto Prisikėlimo
parapijos Parodų salėje.**
Registracija — 8.30 v. ryto (\$5.00).

PROGRAMOJE:

- informacija apie KLJS veiklą
- diskusijos, dalyvaujant Kanados valdžios pareigūnui
- jaunimo kongresas Europoje 1979 m.

Apie suvažiavimą informacijas teikia
Nijolė Gverzdytė, 9-37 Lambton Ave,
Toronto, Ont. M6N 2S2. Tel. 656-6592

Visą Kanados lietuvių jaunimą
kviečiame ir raginame dalyvauti!

KLJS

Primena:

jaunimo atstovų
i IV Pasaulio Lietuvių
Jaunimo Kongresą

RINKIMAI—

š.m. lapkričio 26 dieną
visose Kanados Lietuvių
Bendruomenės apylinkėse.

Kandidatų sąrašas uždarymas š.m. lapkričio 4 d. Informacijos reikalu kreiptis į KLB savo apylinkės valdybą. Balsuoja visi Kanados lietuviai jaunuoliai-ės 16-30 metų amžiaus. Informaciją atstovų rinkimų reikalu teikia R. Sungaila, 109 Riverwood Pkway, Toronto, Ont., M8Y 4E4. Tel. 239-1047.

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja — RASA LUKOSEVIČIUTĖ

Jaunimo kongreso žinios

Marytė Dambriūnaitė - Smitienė iš Vokietijos atsiuntė informacijas apie artėjantį jaunimo kongresą.

IV PLJK ruošos komitetas posėdžiavo su PLJS pirm. Gabija Juozapavičiūtė š.m. birželio mėnesį. Šiame posėdyje ruošos komitetas priėmė šiuos svarbius nutarimus:

Registracija. Jaunimas, norintis dalyvauti kongrese (t.y. jaunimo atstovai bei dalyviai, kurie dalyvaus visose kongreso dalyse, išskyrus studijų savaitę), siunčia savo registracijos lapą su 200 DM (vokiškų markių) savo, krašto Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkui. Nors pinigų vertė nepastovi, 200 vokiškų markių verta maždaug \$104 JAV ir \$122 Kanados. Sąjungos pirmininkas viską persiunčia į registracijos centrą ligi vasario 16 d.

Turistai bei svečiai, kurie žada dalyvauti įvairiuose kongreso parengimuose, registruojasi tiesiai registracijos centre Vokietijoje šiuo adresu: IV PLJK Registracija, Romuva, 6840 Lampertheim 4, West Germany.

Informacija, kuri liečia jaunimo kongreso ruošos darbus, eina per Vokietiją. Visa vidinė informacija, atstovų rinkimai, jų pasirošimas ir t.t. eina per PLJS valdybą.

IV PLJK ruošos komiteto prezidiumą sudaro šie asmenys: pirm. Andrius Smitas, vicepirm. Alfredas Lutas, sekr. Rainis Valiūnas, izd. Antanas Siugzdinis, reikalų vedėjas Kęstutis Ivinskis.

Būstinės. IV PLJK būstinės veiks Anglijoje: Lietuvių Namai, 2 Ladbroke Gardens London W 11 2PT, England; Vokietijoje: Romuva, 6840 Lampertheim 4, West Germany.

Kongreso atidarymas ir uždarymas. Anglijoje ir Vokietijoje kongreso atidarymo ir uždarymo koncertams numatyti: "Grandinė" iš JAV, Ričardas Daunoras iš Vokietijos, Adriana Jocyte iš Argentinos, "Voklungė" iš Kanados ir kiti.

Jaunųjų kūrėjų vakaras. Šis vakaras įvyks kongreso metu Koenigsteine, V. Vokietijoje, liepos 27 d. Šiam vakarui pagel-daujama nors po vieną pasirodymą iš JAV, Kanados, P. Amerikos, Australijos ir Europos. Visų kraštų sąjungų pirmininkai prašomi pasiteirauti, kas iš jaunimo, vykstančio į kongresą, galėtų atlikti programą tą vakarą.

XXV Europos lietuvių studijų savaitė Freisinge, V. Vokietijoje, lankėsi Elena Bradūnaitė iš JAV. Ji kartu su kun. A. Saulaičiu sutiko rūpintis IV PLJK stovyklos programa. Elena susitiko su IV PLJK ruošos komiteto pirm. A. Smitu, akademines ir studijines programas komisijos pirm. V. Bartusevičiumi ir kongreso informacijos tvarkytoja M. Dambriūnaitė-Smitiene. Kalbėta apie stovyklos programą, kuri susidės iš

dviejų dalių: 1. okupuotos Lietuvos padėtis ir gyvenimas, 2. lietuviškasis kultūros lobynas.

Taip pat studijų savaitėje tartasi su IV PLJK kultūrine komisija. Pasitarime dalyvavo Andrius ir Marytė Smitai ir kultūrinės komisijos nariai: Kristina Pauliukevičiūtė, Violeta Hermanaitė, Alfredas ir Diana Hermanai. Nutarta užmegti ryšį su kun. A. Saulaičiu dėl kongreso stovyklos programos ir vesti susirašinėjimą su menininkais bei ansambliais, kurie žada dalyvauti kongreso programoje.

Sodo šventė. Rugpjūčio 19 d. Romuvoje įvyko sodo šventė IV PLJK naudai. Ją suruošė Vokietijos LB valdyba ir daug prisidėjo IV PLJK ruošos komitetas. Nuo ryto ligi vakaro buvo pardavinėjami gėrimai, užkandžiai, IV PLJK atspausdinti marškinėliai, lietuviški ir Vasario 16 gimnazijos ženkliai.

Patalpos. Rugpjūčio 24 d. techninės komisijos pirm. Vingaudas Damijonaitis ir IV PLJK ruošos komiteto pirm. A. Smitas buvo nuvykę į Altenbergą prie Koelno, kur įvyks kongreso studijų dienos. Jie apžiūrėjo patalpas ir tarėsi su Altenbergo rūmų savininkais. Sutartis dėl šios vietos buvo pasirašyta prieš metus.

Rugsėjo 2 d. techninė komisija posėdžiavo ir paruošė galutinę kongreso registracijos anketą. Posėdyje dalyvavo komisijos nariai ir IV PLJK ruošos komiteto prezidiumo nariai A. Smitas su A. Siugzdiniu.

Rūta-Ona Siūlytė

Pažymiai veiksniams

Vienuolika anketos klausimų kvietė konferencijos dalyvius įvertinti savo bei lietuvių politinių partijų ir veiksmų politinio aktyvumo lygį, vartojant 1-10 skalę. Jaunuoliai save įvertino Amerikos bei Kanados lietuviškame politiniame gyvenime gan kukliai — vidurkis tebuvo 4.6. Tas vidurkis pakilo iki 6.8, kai reikėjo nustatyti savąjį aktyvumą lietuviško gyvenimo politinėje veikloje. Veiksniai ir politinės partijos buvo įvertinti grynai politinės veiklos srityje sekančiai (pagal vidurkius): PLJS — 5.8; JAV LB — 5.7; PLB — 5.5; JAV LJS — 5.3; KLB — 4.8; VLIKas — 4.7; KLJS — 3.4; ALTA — 3.3; Lietuvoje susidariusios politinės partijos — 1.0. Tikslai vienas konferencijos dalyvis pareiškė priklausąs vienai iš lietuvių politinių partijų (frontininkams). Augščiau surašyti vidurkiai rodo, kad jaunimas labai kritiškai žiūri tiek į savo, tiek į vyresniųjų politinę veiklą. Nebūtų galima pasakyti, kad kuris nors iš mūsų veiksmų gavo geresį pažymį. Įdomiausia turbūt, kad tos institucijos, kurios apsiriboja grynai politine veikla (VLIKas, ALTA, politinės partijos) užėmė 3 iš 4 paskutiniųjų vietų.

„Rašant pažymius“ politi-

niams veiksniams, jaunimas buvo prašomas trumpai paaiškinti veiksmui skiriamą pažymį. Štai būdingi komentarai

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga: „geri projektai“, „ką tik pradėjo“, „neturi žolės šaknų“ (t.y. masinės paramos), „trūksta nuoseklumo“, „pastangos labai geros, tik trūksta partitės“, „aktyvus politinis komitetas“, „stengiasi, bet nema-tau rezultatų“, „veiklos plotmė neaiški“.

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga: „turi potencialo ir entuziazmo, bet trūksta patirties bei atodairumo“, „kartais stengiasi“, „nėra suradusi savo kelio, viskas daroma mažumos“, „nematau jos, išskyrus ryšium su PLJS politine veikla“, „užiima konkrečiais darbais“, „nėdama gana pastangų įtraukti naujų darbuotojų“, „gan smarkiai įsiūngus į politinį gyvenimą“, „centro organai galėtų būti geriau susiorganizavę informacijos sklaidą“.

KLJ Sąjunga praėjusią vasarą surengė Vakarų Kanados jaunimui stovyklą prie Sylvan Lake ežero netoli Kalgario. Nuotraukoje — vienas iš stovyklos vadovų A. VYŠNIAUSKAS pranešimo metu. Nuotr. A. Dūdavičiaus

KLJ Sąjunga praėjusią vasarą surengė Vakarų Kanados jaunimui stovyklą prie Sylvan Lake ežero netoli Kalgario. Nuotraukoje — vienas iš stovyklos vadovų A. VYŠNIAUSKAS pranešimo metu. Nuotr. A. Dūdavičiaus

Politinis lietuvių jaunimo aktyvumas

Kaip jaunimas vertina politinius ir visuomeninius veiksmus

III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso nutarimu, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos politinės veiklos koordinatorius Viktoras Nakas leidžia bendrąsias „Kova“, kuris praneša kę PLJS yra nuveikusi politinėje srityje. 1978 m. pavasarį Cikagoje įvyko antroji jaunimo politinė konferencija, kuria surengė PLJS, JAV LJS ir KLJS. Ties konferencijos metu dalyviai atsakė į politinę anketą. Spausdiname ištrauką iš bendrąsios „Kova“, kuris apibūdina šios anketos reikšmę bei skelbia jos duomenis. Antraštės — „J2“ redakcijos.

Reikia pabrėžti, kad šios anketos rezultatai jokiu atveju neturi būti laikomi Jaunimo (su didžiaja „J“ raide) balsu. Gal dauguma jaunimo panašiai galvoja, kaip tie 23 politinės konferencijos dalyviai, kurie anketą užpildė, o gal ir ne. Mes čia nespėliuosime. Tai paliekame skaitytojo malonumui.

Anketa susideda iš 30 klausimų. Atsakančių amžiaus vidurkis — 25 metai (t.y., gimę 1953 metais, tikri išeivijos vaikai). Į pateiktus klausimus atsakė 10 moterų ir tryliką vyrų. Iš jų 17 buvo JAV piliečiai, 6 — Kanados. Dvylika atsakė dalyvavę III PLJ Kongrese, 9 PLJS-VLIKo politinėje konferencijoje, 11 prisidėjo prie baltiečių žygio už žmogaus teises ruošos darbų ir 7 pačiame žygyje dalyvavę. Taigi, peršasi išvada, kad apklausiami jaunuoliai buvo aktyvūs lietuvių visuomenės nariai.

Paprašyti apibūdinti savo vietą politiniame spektre, 10 pažymėjo esą centre, 2 save laikė konservatoriais, 5 — liberalais, 1 — radikalu, 1 — pusiau liberalu — pusiau radikalu ir 1 — pusiau liberalu — pusiau centru. Siuose atsakymuose nėra nieko per daug stebinančio, nes šių dienų jaunimas S. Amerikoje vengia identifikacijos su kraštinėmis grupėmis ar ideologijomis. Septyni atsakytoriai pažymėjo, kad priklauso vienai iš Amerikos ar Kanados politinių partijų (Kanados Progressive Conservatives — 1; JAV Democrats — 1; JAV Republicans — 5).

Pažymiai veiksniams

Vienuolika anketos klausimų kvietė konferencijos dalyvius įvertinti savo bei lietuvių politinių partijų ir veiksmų politinio aktyvumo lygį, vartojant 1-10 skalę. Jaunuoliai save įvertino Amerikos bei Kanados lietuviškame politiniame gyvenime gan kukliai — vidurkis tebuvo 4.6. Tas vidurkis pakilo iki 6.8, kai reikėjo nustatyti savąjį aktyvumą lietuviško gyvenimo politinėje veikloje. Veiksniai ir politinės partijos buvo įvertinti grynai politinės veiklos srityje sekančiai (pagal vidurkius): PLJS — 5.8; JAV LB — 5.7; PLB — 5.5; JAV LJS — 5.3; KLB — 4.8; VLIKas — 4.7; KLJS — 3.4; ALTA — 3.3; Lietuvoje susidariusios politinės partijos — 1.0. Tikslai vienas konferencijos dalyvis pareiškė priklausąs vienai iš lietuvių politinių partijų (frontininkams). Augščiau surašyti vidurkiai rodo, kad jaunimas labai kritiškai žiūri tiek į savo, tiek į vyresniųjų politinę veiklą. Nebūtų galima pasakyti, kad kuris nors iš mūsų veiksmų gavo geresį pažymį. Įdomiausia turbūt, kad tos institucijos, kurios apsiriboja grynai politine veikla (VLIKas, ALTA, politinės partijos) užėmė 3 iš 4 paskutiniųjų vietų.

„Rašant pažymius“ politiniams veiksniams, jaunimas buvo prašomas trumpai paaiškinti veiksmui skiriamą pažymį. Štai būdingi komentarai

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga: „geri projektai“, „ką tik pradėjo“, „neturi žolės šaknų“ (t.y. masinės paramos), „trūksta nuoseklumo“, „pastangos labai geros, tik trūksta partitės“, „aktyvus politinis komitetas“, „stengiasi, bet nema-tau rezultatų“, „veiklos plotmė neaiški“.

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga: „turi potencialo ir entuziazmo, bet trūksta patirties bei atodairumo“, „kartais stengiasi“, „nėra suradusi savo kelio, viskas daroma mažumos“, „nematau jos, išskyrus ryšium su PLJS politine veikla“, „užiima konkrečiais darbais“, „nėdama gana pastangų įtraukti naujų darbuotojų“, „gan smarkiai įsiūngus į politinį gyvenimą“, „centro organai galėtų būti geriau susiorganizavę informacijos sklaidą“.

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga: „nieko nežinau apie ją“, „trūksta žolės šaknų“, „politinių reikalų vedėjai beveik nieko nedaro — reikia naujų žmonių...“, „patirties stoka“, „iki šiol minimaliai rūpinasi politinė veikla... nerodo iniciatyvos ar kūrybingumo“, „bijo pasireikšti su demonstracijomis ir t.t. viešai“, „politinėje arenoje oficialiai neveikia, bet dalyvauja valdžios programose“.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė: „neturėtų kištis į politiką“, „neišvystyta“, „nematau konkrečių rezultatų“, „galėtų daug daugiau padaryti“, „riboja savo veiklą tik tarp lietuvių“, „teikia gerų gairių“, „geri žmonės, projektai“.

JAV Lietuvių Bendruomenė: „žino, kur ir kaip priėti prie valdžios“, „neturėtų kištis į politiką“, „šiek tiek trūkuma, bet geriau už kitus“, „nematau konkrečių rezultatų“, „turi gerų kontaktų, bet labai mažai“, „pati aktyviausia išeivijoje“, „puikus aktyvumas, bet dar tam tikra stoka sofistika-cijos“, „geri žmonės, projektai“.

Kanados Lietuvių Bendruomenė: „grynai simboliškai veikia“, „išnaudoja visas sąlygas“, „trūksta pasiruošimo“, „nėra konkrečių rezultatų“.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas: „gerai patalpa informaciją, bet struktūra bloga, neturi naujo kraujo, įdomių idėjų“, „trūksta energijos“, „turi pinigų ir kontaktus“, „nesugeba įtakingai paveikti Amerikos ir kitų tautų politikos visais politikos klausimais“, „smarkiai nusmuko“, „atsilikę, nedemokratiški, nematau konkrečių darbų, išskyrus Valiūno kelionę ir ELTą“, „daug užkulisiuose nuveikia“, „praktiškų rezultatų nesimato“.

Amerikos Lietuvių Taryba: „tą pati varo — pešasi su Bendruomene ir nieko nepasiekia“, „juokdariau gauja — mėgsta fotografuoti, bet neapsiima konkrečių uždavinių“, „yra papirkti CIA ir FBI (tikras mano galvojimas, kaip kitaip išaiškinti jų veikimą)“, „nors daug veikla“, dirba kaip vištos be galvų“, „padlaiziauja Amerikos politikams“, „neturi politinės programos, neturi tikros paramos lietuvių visuomenėje“, „vis kas metai mažėja, nes jaunimo neturi“, „turi pinigų ir kontaktų“, „turi judrumo, bet neperdaug įžvalgumo“, „turi šaltojo karo mentalitetą“.

Lietuvoje įsteigtos politinės partijos: „nieko gero nedaro“, „nulis, išskyrus frontininkus“, „anachronizmas“, „neišsprendžiama tautos misterija“, „kaikuriuos jų neturi reikšmės — turėtų išnykti“, „nieko nežinau apie tokias partijas“, „jos neturi realių sąlygų veiklai“, „neturi bazės veiklai“, „gyvena praeities prisiminimais“, „politikai neaktualios, bet įdomiai pristato ir diskutuoja ideologinius klausimus“.

Kalkurios išvados

Sie komentarai gan įtikinaniai rodo, kad jaunuolių, užpildžiusių anketą, akys VLIKas, ALTA ir Lietuvoje įsteigtos politinės partijos ne tik šiuo metu neefektingos, bet, jeigu reikalai liks dabartiniame (blogame) stovyje, nesusilauks jaunimo paramos nė ateityje. Nors VLIKas ir partijos smarkiai kritikuojami, jų įvertinimuose nėra tiek jaunimo pykčio, kiek jo demonstratyviai pasirodo vertinant ALTą. Pastaroji kaltinama ne tik efektyvumo stoka, bet tiesiog kaip žalos daranti Lietuvos laisvinimo veiklai.

Anketoje buvo paprašyta pasakyti, ką atsakytoriai žino apie White Plains konferenciją, kuri įvyko 1974 m. ir nustatė gaires išeivijos santykiams su okupuotu kraštu. Nors iš vieno klausimo sunku spręsti, kaip aktyviai jaunimas seka lietuvių politinį gyvenimą, vis dėlto atsakymai rodo, kad bent dalis jaunimo labai mažai žino apie White Plains konferenciją, ir kelia susirūpinimą dėl jaunimo politinio švietimo. Iš 23 asmenų 9 prisipažino nieko nežiną apie White Plains, o 5 visai į klausimą neatsakė. Aštuoni parašė, kad šį tą žino, o 1 tvirtino, jog White Plains „įvyks“.

Dabarties uždaviniai

Į klausimą, koks yra svarbiausias šių dienų politinis uždavinys išeivijai, atsakymų buvo gausu. Užpildžiusieji nesiribojo

vienu atsakymu, bet pateikė po porą ar daugiau. Populiariausias atsakymas (8) buvo — išlaikyti gerą lietuvių vardą, išvystant organizuotą priėjimą prie viešosios opinijos institucijų. Po to sekė Lietuvos gyven-tųjų politinės ir religinės kovos parama (6), žmogaus teisių respektivimas (3), geri ryšiai su JAV bei kitomis valdžiomis (3), glaudesni ryšiai su Lietuvos gyventojais (2), po 1: Lietuvos bylos išlaikymas tarptautiniuose forumuose, politiška aktyvūs išeivijos ugdymas, efektingo jaunimo tinklo sudarymas, nepriklausomybė Lietuvai, tinkamas reagavimas į Maskvos olimpiadą, jaunimo ugdymas ir auklėjimas politinėje veikloje, profesionalus susiorganizavimas, įsijungimas į Amerikos politinį gyvenimą.

Vienintelis klausimas, kuris susilaukė vienbalsio atsakymo, lietuvių lituanistinius kursus. Kiekvienas jaunuolis tuos kursus teigiamai įvertino. Be to, 22 iš 23 atsakė, kad privaliai skatinų savo draugus Vilniaus kursams lankyti (vienas nieko neatsakė). Šioks toks nuomonių skirtumas pasirodė atsakant į klausimą: ar viešai skatintum savo draugus Vilniaus kursams lankyti? 13 atsakė taip, vienas nieko nepažymėjo, kitas parašė „turbūt“, o likusieji 8 viešai draugų neskatintų.

Konferencijos įvertinimas

Tolimesni klausimai lietuvių įvykusios politinės konferencijos programą. Kas labiausiai konferencijoje patiko? Atsakymai buvo labai įvairūs: atvirumas — 4; įvairių pažiūrų tolerancija — 3, konkrečių projektų pristatymas — 3, konferencijos praktiškumas — 3, maistas — 3, JAV Valstybės departamento sovietų reikalų pareigūno Jim Hendersono kalba — 3. Mažiausiai konferencijoje patiko mažas dalyvių skaičius (5); 6 į tą klausimą visai neatsakė, o dviem viskas atrodė tvarkoj.

Paskaitos

Iš 4 konferencijos paskaitų (Valdo Adamkaus, Algio Rukšėno, Andrij Banderos ir Jim Henderseno) Henderseno paskaita neabejotinai sulaukė geriausių atsiliepimų. „Labai įdomi“, „daiktaiška“, „teigiamai provokuojanti“ buvo žodžiai, kuriais konferencijos dalyviai apibūdino Hendersono kritišką žvilgsnį į baltiečius. Adamkaus ir Rukšėno paskaitos irgi buvo gan teigiamai vertinamos, pirmojo dėl parodyto atvirumo, antrojo — dėl praktiškumo. Adamkaus paskaitos silpnoji pusė, anot atsakančiųjų į anketą, buvo ta, kad jis susirinkusiam jaunimui nepasakė naujų. Andrij Banderos paskaita apie kūrybingą protestą, kurią prelegentui susirgus, perskaitė vienas iš konferencijos dalyvių, susilaukė gan aštrios kritikos. Pavyzdžiui: „neverta“, „neaiškiai pristatyta“, „nereali“, nors kiti teigė, jog ji buvo „įdomi detalėmis“ ir „turėjo savo vietą“. Atsiliepimai apie 1980 m. olimpinio projekto nagrinėjimą ir baltiečių žygio už žmogaus teises simpoziumą buvo apamai teigiami.

Trūkumai

Vienuolika konferencijos dalyvių skaičius buvo per mažas, vienam perdidelis, o 9-niem — nei per mažas, nei perdidelis. Didžiausiu konferencijos trūkumu kaip tik daugelis laikė mažą dalyvių skaičių. Iš to susidarė vaizdas, kad dalyviai programa buvo gan patenkinti, jei didžiausiu minusu liko tik žmonių skaičius. Tie, kurie dalyvavo PLJS-VLIKo konferencijoje 1977 m. vasario mėnesį, buvo paprašyti ją palyginti su šia konferencija. Į klausimą atsakė 8. Penkių nuomone, PLJS-JAV LJS-KLJS konferencija buvo geresnė; 2 sakė, kad abi konferencijos buvo naudingos, bet skirtingo pobūdžio. Vieno atsakymas neaiškus.

Didelė atsakančiųjų dauguma (18) pasisakė už trečiosios tokios konferencijos sušaukimą.

Verta buvo dalyvauti

Kęstutis Ivinskis, žymiojo istoriko profesorius Zenono Ivinskio sūnus, praėjusią vasarą dalyvavo lituanistikos stovykloje — seminare, surengtame PLJS Ryšių Centro JAV-se netoli Akrono miesto, Ohio, reko-lekcijų namuose. „Europos Lietu-“ 1978. X. 8 jis rašo:

Sis seminaras yra rengiamas jaunimui, baigusiam gimnaziją ir įjieskančiam progos pagilinti lituanistinius dalykus. Seminaras taikomas tiems, kurie laisvai kalba, rašo bei skaito lietuviškai. Jo programą sudaro universitetinio lygio kursai, skirstomi į tris pagrindines šakas: lietuvių kalba, lietuvių literatūra ir Lietuvos istorija.

Toks padalijimas atspindėjo šiais metais ir seminario lektorių sudėtyje: trys kalbininkai, du istorikai, du literatai ir vienas aktorius. Dalyvavo: mokytojas Stasys Barzdukas, aktorius Henrikas Kačinskas, prof. dr. Antanas Klimas, prof. dr. Benediktas Mačiūka, prof. dr. Ilona Maziliauskienė, prof. dr. Romualdas Misiūnas, prof. dr. Rimvydas Šilbajoris, kun. Juozas Vainys, S.J. Visi lektoriai—

dauguma universitetų profesoriai — yra savo sričių specialistai. Kiekvienas dėstė savitu būdu, įdomiai ir patraukliai. Galėdavome klausyti juos paaiškinimų ne tik pamokos metu, bet ir po pamokų: visą dieną iki pat vakaro būdavo progų su jais susitikti ir pasikalbėti.

Kursai vykdavo kasdien 9-13 ir 15-18 val. Didžiausia kursantų dalis iš tuozino galimų buvo pasirinkę po 4 ar 5 kursus. Daugiau kursų rinkti buvo nepatariama, nes reikėjo pamokų ne tik klausyti, bet kiekvieną jų ir paruošti.

Sąlygos mokytis geros: beveik kiekvienam kursui buvo išspausdinta to kurso medžiagos santrauka; veikė knygynas ir lietuviškų knygų biblioteka; kiekvienas kursantas turėjo atskirą kambarį, į kurį galėdavo pasitraukti poilsuoti. Graži aplinka viliojo sportuoti, eiti pasivaikščioti ar pabendrauti su kiais.

Vakarines programas sudarė vaidinimai, literatūriniai skaitiniai, lektorių anekdotai bei (Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio Lietuvių jaunimo atstovai neša vainiką prie už laisvę žuvusių paminklo Toronte Pasaulio Lietuvių Dienų metu; apačioje — jaunimo atstovai PLB seime pertraukos metu. Nuotr. L. Girdūno

Jaunimo sąjunga jaunimui?!

IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso akademinės ir studijinės programos komisijos siūlymas kongreso studijų dienoms.

KONGRESO TIKSLAS: naujai pagrįsti ir įprasminti jaunimo dalyvavimą išeivijos lietuvių veikloje.

STUDIJŲ DIENOSE atstovai turės persvarstyti ir sudaryti jaunimui veiklos gaires. Tam reikėtų persvarstyti pagrindinius jaunimo padėties bruožus, nustatyti veiklos planą ir konkrečius būdus jam įgyvendinti. Jaunimo veikla turėtų apimti tris pagrindines sritis: politinę, visuomeninę ir kultūrinę.

SIOLYMAI PASKAITŲ TEMOMS IR SIMPOZIUMAMS

I. POLITINĖ SRITIS:

PASKAITOS: 1. Pasaulinis žmogaus teisių sąjūdis ir lietuvių vaidmuo jame. 2. Politinės sąmonės apraiškos dabartinėje Lietuvoje.

SIMPOZIUMAS: 3. Išeivijos lietuvių jaunimo santykis su Lietuva. 4. Išeivijos lietuvių jaunimo dalyvavimas užsienio lietuvių politinėje veikloje. 5. Kokią iki šiol nepaliestą politinę veiklą galėtų vykdyti jaunimas?

II. VISUOMENINĖ SRITIS:

PASKAITOS: 1. Kalbos reikšmė žmogui kaip asmeniui ir kaip bendruomenės nariui besivystant. 2. Bendravimo būdų įtakojimas ir bendravimo reikšmė išeivijos lietuvių visuomeninei veiklai.

SIMPOZIUMAS: 3. Mišrių šeimų padėtis lietuvių bendruomenėje. 4. Lietuvių-šv. jaunuolių-lėš vietą gyvenamojo krašto visuomenėje. 5. Veiklos galimybės, peržengus 35 metų ribą.

III. KULTŪRINĖ SRITIS:

PASKAITOS: 1. Ar lietuviška kultūra iš viso galima puseleti už Lietuvos ribų? 2. Kalba ir lietuviškos kultūros kūrimas.

SIMPOZIUMAS: 3. Lietuviškos kūrybos skatinimo ir skleidimo būdai. 4. Tikslųjų mokslų vieta lietuviškoje kultūroje. 5. Lietuviškojo vaizduojamojo meno — tapybos, grafikos, skulptūros problema užsienyje.

Pilnai sutinku su komisijos apibūdintu pagrindiniu kongreso tikslu. Po trijų kongresų, kurių metu Jaunimo Sąjunga įsisteigė, susiorganizavo, paplito visuose lietuvių apgyventuose kontinentuose, rado savo vietą lietuvių veikloje, laikas ją „pagrįsti ir įprasminti jaunimo

dalyvavimą išeivijos lietuvių veikloje.“ Tai labai didelė apimtis, bet būtina ir galima. Juk tik šio tikslo siekiant Jaunimo Sąjunga pasidarys jaunimo sąjunga!

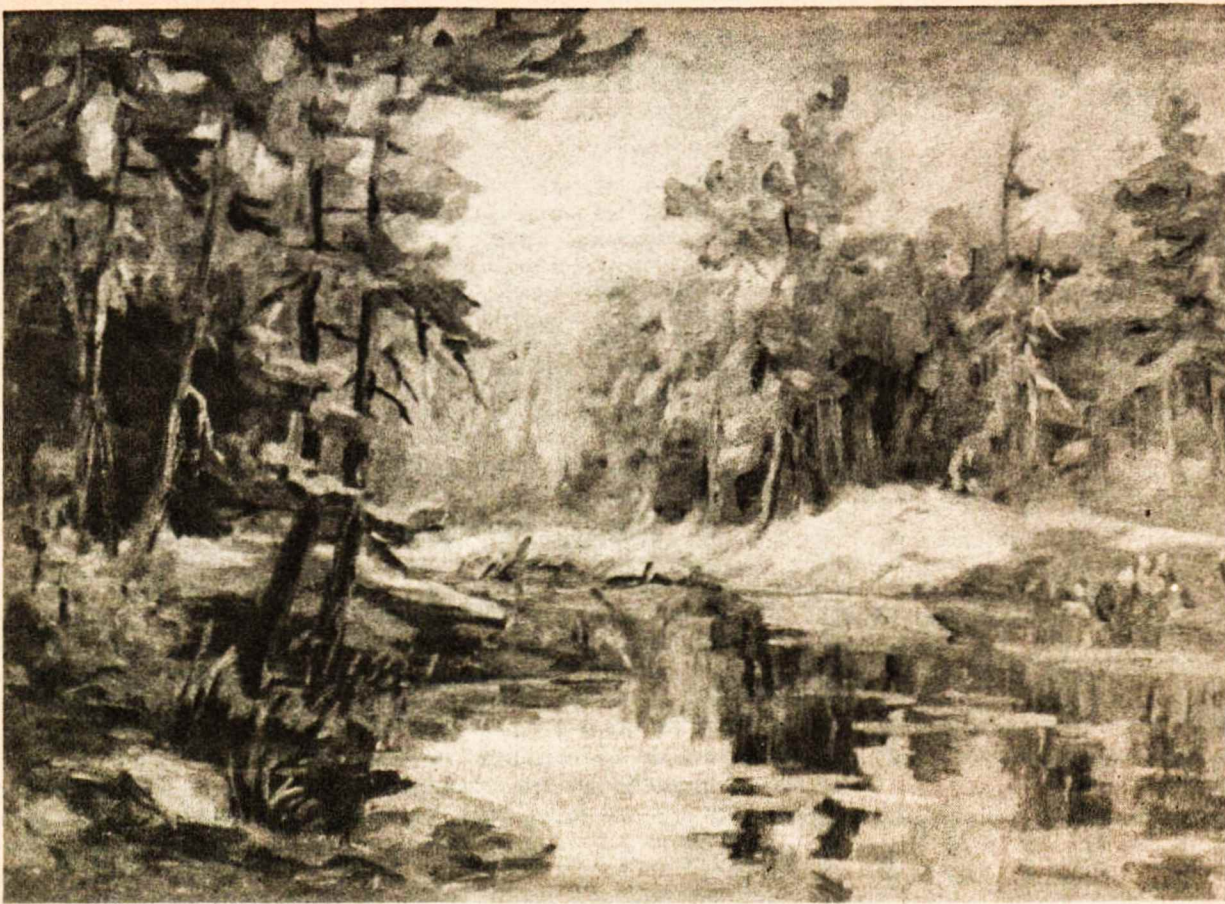
Šių dešimties ar penkiolikos metų laikotarpyje mažumos iniciatyva gimė idėja ir struktūra, kurias reikėjo „parduoti“ lietuvių išeivijos veiklos judintojams. Reikėtų manyti, kad galų gale Jaunimo Sąjunga išsikovojo savo vietą lietuvių visuomenėje. Jeigu PLB seime buvo sprendžiami Jaunimo Sąjungos reikalai, pastaroji laikoma lietuvių išeivijos ateitimi.

Tačiau kyla klausimas, kiek Jaunimo Sąjungos mintis prigijo pačiame jaunime? Aišku, tūkstančiais važiuojama į kongresus, bet kas juos organizuoja ar paruošia kitus Jaunimo Sąjungos renginius? Tie, kurie kadaise ideologinėse organizacijose nešė atsakomybę, ar tie, kurie pasižymėjo visose veiklos srityse? Mažuma, šiandien vadinama „elitu“.

Jeigu IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas spres jaunimo veiklos gaires, jis turės būtinai pasvarstyti, kaip šios veiklos gairės gali būti jaunimo veiklos gairės. Manau, kad yra atėjęs laikas Jaunimo Sąjungai pradėti angliškai vadinamą „field work“ ir gal tada išsispres daug šiandien kylančių problemų bei rūpesčių pagrindinėse veiklos srityse: politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje.

Jeigu Jaunimo Sąjunga liks „elito“ kūdikėlis, ji savo tikslų nepasiekės. Atsakymai jaunims seniai žinomi. Mums reikia rasti būdus, kaip išlaikyti jaunimą 25-35 metų amžiaus aktyvų lietuvių veikloje, kaip įjungti jį į politinę veiklą, kaip įtraukti lietuviškai nekalbančius ar niekur nepriklausančius jaunus lietuvių veiklon, kaip ugdyti lietuvišką kultūrą už Lietuvos ribų; kaip, kaip, kaip... Tik tokiomis mintimis besivadovaudama, Jaunimo Sąjunga atliks svarbų jaunų susipratusių lietuvių ugdymą ir tokiu būdu bus jaunimo Sąjunga.

Rasa Lukosevičiūtė

Dail. REGINA ŽIORAITIENĖ yra pasižymėjusi Kanados gamtos vaizdais. Nuotraukoje — „Bebro tvenkinys“

PRANEŠIMAS IŠ VOKIETIJOS

Lietuvių diena Koelno katedroje

Pamaldos už persekiojamus tikinčiuosius

Reikia pasidžiaugti, kad atsiranda svetimtųjų Lietuvos draugų, kurie nuoširdžiai rūpinasi mūsų tėvynės reikalais ir žmogaus teisių įgyvendinimu Sovietų Sąjungoje. Tokių žmonių, — konkrečiai Vokietijos Austrijos Nijolės Sadūnaitės komiteto iniciatyva, — š. m. spalio 7 d. Koelno miesto katedroje įvyko pamaldos už persekiojamą Lietuvos tikinčiųjų Bendriją ir paneigtų žmogaus teisių grąžinimą.

Pamaldose gausiai dalyvavo vietos vokiečiai, iš Donauwoertho, Bavarijos, atvykęs vokiečių mergaitė „Nijolės“ vardu pasivadinusį grupę ir iš visos Vokietijos autobusais, automobiliais ir kitom priemonėm suvažiavę lietuviai. Pastarieji žygiavo į katedrą organizuoti viena iš pagrindinių miesto gatvių, nešdami lietuvių ir vokiečių tautines vėliavas. Daugelis jų buvo pasipuošę tautiniais drabužiais.

Katedroje visų akį patraukė baltų gvazdikų puokštėmis papuoštas Aušros Vartų Marijos paveikslas. Suklaupus Strazdelio giesmės „Pulkim ant kelių“, išsiriškiavo prie altoriaus, greta Koelno vyskupo dr. Claus Dick, lietuviai ir vokiečiai kunigai. Katedros choras giedojo lotyniškas Mišias, įsiterpant „Nijolės“ grupės mergaitėms su dviem lietuviškai išmoktom giesmėm. Gražiai skambėjo ir bendrai giedama „Marija, Marija“. Lekcijas ir maldavimus skaitė dviem kalbom Vasario 16 gimnazijos mokinės ir „Nijolės“ grupės moksleivės. Pamokslą sakė vysk. C. Dick, ragindamas melstis už Lietuvoje ir kitur persekiojamus tikinčiuosius. Europos lietuvių vyskupas dr. A. Deksnys padėkojo visiems pamaldų organizatoriams.

Prie bažnyčios buvo dalinama Nijolės Sadūnaitės paveikslai — fotografijos ir Westfalijos jaunimo žurnalo „Komm-mit“ rugsėjo numeris, paskirtas beveik išimtinai Nijolei Sadūnaitėi. Viršelėje — nuotrauka jaunuolių, nešančių plakatus, kuriuose reikalaujama laisvės Sadūnaitėi; toliau visi krikščionys kviečiami į Koelno pamaldas už kenčiančią Lietuvos Bendriją; ilgame straipsnyje nušviečiama Lietuvos tikinčiųjų padėtis, minima „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika“, Romo Katalantos susidėginimas, aprašytas Nijolės Sadūnaitės teismas, jos gyvenimas lageryje, tremtyje ir ištraukos iš jos laiško. Nijolė nurodoma kaip sektingas krikščionės pavyzdys.

Nuo katedros lietuviai, drauge su „Nijolės“ grupės vokiečiais, prisiejęsiais mūsų tautinių spalvų rožetės, grįžo eitynėse į vokiečių jaunimo namus vakarinei ir vakaro programai.

Folkloro vakaras

Vakaro programą pradėjo dr. J. Norkaitis iš Stuttgarto, iškviesdamas paskaitai Vokietijos parlamento narį ir ištremtųjų sąjungos pirm. dr. Herbert Czają. Prelegentas buvo gerai informuotas apie Lietuvos tikinčiųjų padėtį ir įsijaušęs į pavergtųjų problemas, taip kad jo kalbos beveik kas antras sakinyss buvo audringai nuplojamas. Dr. Czaja ypač pabrėžė reikalą vokiečiams stip-

riau angažuotis žmogaus teisių gynimui Lietuvoje ir visam Baltijai.

(Sekė tylos, susikauptimo minutė ir Tautos himnas). Muencheno jaunimo „Ratuko“ seniūnė Kr. Pauliukevičiūtė, išskvietusi į sceną „Nijolės“ grupės vadovę seselę Michaelę Baumann, įteikė „Ratuko“ mergaičių darbo tautinę lėlę, sakydama: „Kaip Jūs sužavėjo mūsų Nijolės asmenybę, taip mūsų jaunimą žavi jūsų mergaičių grupės iniciatyva Nijolei pagerbti“.

„Ratuko“ mergaitės pradėjo ir meninę programą, pašokdamas mergaičių tautinių šokių pyne su dainom, akordeonu pritariant stud. M. Landui. Atliko ir S. Reino-Vestfalijos jaunimo grupė penkis tautinius šonius. Jiems grojo p. Lemkė. Jų

porelė dainavo, gitarai pritariant, dvi lietuviškas ir dvi angliškas dainas. Solo dainavo B. Gailiūtė-Spies iš Belgijos, akompanuojant Pr. Baltus. Eglė Juodvalkytė iš Muencheno deklamavo Putino „Mortuos voco“, Vasario 16 gimnazijos moksleivės — porą eilėraščių. Pabaigai „Nijolės“ grupė dainavo keturias vokiškas dainas.

Išskvietus programos atlikėjus į sceną į papuošus juos gėlėmis, kun. V. Šarka tarė užbaigos žodį.

Sekantį sekmadienio rytą po kun. K. Gulbino ir kun. V. Šarkos atlaikytų šv. Mišių skirstėsi tautiečiai ir tolumis namais, atsiveikindami su kunigais organizatoriais ir techniška reikais besirūpinusiu krašto valdybos įgaliotiniu S. Reino — Vestfalijoje M. Kiužausku. A. G.

Tautodailės instituto skyrius

S. m. spalio 11 d. Toronto Prisikėlimo parapijos posėdžių salėje įvyko steigiamasis Lietuvos Tautodailės Instituto Toronto skyriaus susirinkimas. Dalyvavo 13 asmenų. A. Vaitonienė padarė trumpą pranešimą apie Instituto veiklą ir išskėlė reikalą steigti skyrių. Po diskusijų ir pasiūlymų kaip pradėti ir plėtoti skyriaus veiklą buvo išrinkta valdyba: Aldona Vaitonienė, Greta Baltaduonienė ir Birutė Dilkutė-Batraks.

Tuo tarpu užsibrėžta veikti audimo šakoje, padedant suinteresuotus asmenis išmokyti austi lietuvių liaudies motyvais. Kadangi Institutas apima įvairias tautodailės šakas, šia proga apie jo tikslus pateikiame platesnę informaciją.

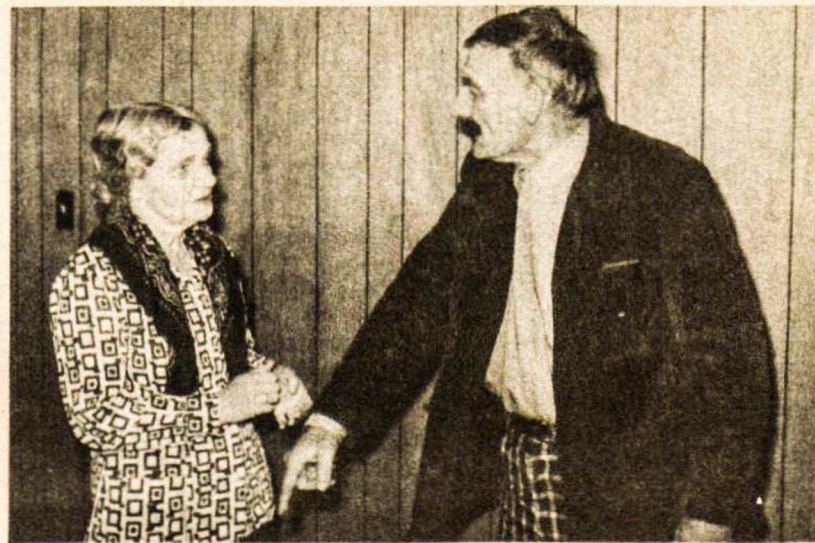
Lietuvių Tautodailės Instituto (sutrumpintai LTI) yra mokslinė, meninė ir kultūrinė institucija, 1978 m. birželio mėn. 14 d. inkorporuota Kanada.

Lietuvių Tautodailės Instituto tikslai: a. rinkti, tirti ir saugoti senąjį lietuvių liaudies meną, kurti bei puoselėti naująjį lietuvių tautodailę; b. tirti kitų tautų laimėjimus jų pačių tautodailėje.

To tikslo siekdamas, LTI a. renka muzėjinę vertę lietuvių liaudies meno vertybes: skulptūras, medžio drožinius, audinius, juostas, keramikos kūrinius, papuošalus ir kitas; b. tiria liaudies meno originalumą

bei istoriškumą, vertina rodinį kokybę; c. veikia: skleidamas liaudies meno bei tautodailės pamėgimą ir skatinamas tuo būdu jaunąją kartą ji perduoti sekančioms kartoms; organizuodamas lietuvių liaudies meno ir tautodailės parodas, kursus, mokyklas, paskaitas, simpoziumus; ruošdamas ir platindamas spaudos leidinius, straipsnius, liečiančius lietuvių liaudies meną ir tautodailę; teikdamas patarimus ir įrengdamas bei puošdamas lietuvių tautodailės charakteringais bruožais kambarius, menes, sales, šventoves; d. kuria, telkdamas pavienius asmenis bei grupes kūrybiniam tautodailės darbui ir remia toje srityje dirbančius; e. saugo, sudarydamas lietuvių liaudies meno ir tautodailės rodinį rinkinius bei vertybių kartoteką, biblioteką, foto archyvą, aprūpina lietuvių liaudies meno ir tautodailės informacija bei rodiniais muzėjais, universitetus; f. teikia: informaciją rašantiems lietuvių meno ir tautodailės temomis, išdavęs studijų, nagrinėjančių platinio masto gamybą bei gaminių realizavimą; g. palaiko santykius su atitinkamomis kitų tautų mokslo ir visuomenės organizacijomis bei paskirais asmenimis.

Suinteresuotieji skyriaus veiklos plėtimui, mokymui arba mokymusi prašome kreiptis į A. Vaitonienę tel. 248-1206 Toronte. S. B.

Toronto lietuvių teatras „Aitvaras“ daugiakultūrio teatro festivalyje spalio 29, sekmadienį, 8 v.v., St. Lawrence teatre vaidins J. Grušo dramą „Tėvas ir sūnus“. Nuotraukoj — motina M. DAMBARIENĖ, tėvas S. RAMANAUSKAS. Nuotr. Vl. Nakrošius

Auksinė sukaktis

Torontiškės šv. Jono Kr. — Lietuvos Kankinių parapijos penkiasdešimtmetis • Gausūs dalyviai pokilyje ir pamaldose • Iškilus koncertas • Toronto vyskupo žodis

Spalio 14 ir 15 d. d. Anapilis gyveno brandžios šventės nuotaika. Seniausia lietuvių parapija Ontario provincijoje paminėjo savo gyvavimo penkiasdešimtmetį dviem renginiais — pokyliu ir specialiomis pamaldomis. Šeštadienį erdvioje Anapilio salėje buvo suruoštas pokylis, kuriame dalyvavo apie 500 asmenų iš Toronto — Misisaugos ir kitų vietovių. Pokylis įsijungė ir KLB tarybos nariai, baigę savo posėdžius gretimose salėse.

Iškilme pradėjo rengėjų komiteto kvietimas jaunosios kartos gydytojas Algis Valiulis, pakviesdamas invokacijai toje parapijoje ilgai dirbusį kun. B. Pacevičių ir kurį laiką klebonavusį Londone, Ont. Pagrindinę kalbą pasakė Anapilio sodybos korporacijos pirm. A. Rinkūnas, su humoru nušviesdamas 55 metų praeitį ir sumindamas parapijos steigėjus bei pionierius.

Sveikinimų gausa

Po šaunios vakariinės prabilo įvairių institucijų bei organizacijų atstovai. Pirmuoju buvo vysk. V. Brizgys, atsuntęs iš Čikagos malonų bei drąsinančių sveikinimo laišką. Žodžiu sveikino gen. Lietuvos konsulas dr. J. Zmuidzinas, PLB pirm. inž. V. Kamantas, Kanados LK Centro pirm. dr. J. Sungaila, KLB pirm. J. R. Simanavičius, Kanados Liet. Fondo tarybos pirm. dr. A. Pacevičius, Pasaulio ir Kanados Liet. Kat. Kunigų Vienybės pirm. kun. J. Staškus (taip pat ir JAV Kunigų Vienybės vardu), KLB Toronto apyl. pirmininkas A. Juzukonis, Tautos Fondo atstovybės pirm. A. Firavičius, liet. ev. parapijos klebonas kun. A. Žilinskis, KLB Moterų Dr.-jos centro valdybos atstovė R. Sirutienė, Prisikėlimo par. klebonas kun. Aug. Simanavičius, OFM, Mairomio m-los ved. V. Birieta, V. Pūtvio šaulių kp. pirm. St. Jokūbaitis, Toronto skautų tunto „Rambynas“ atstovas V. Turūta, „Satrijos“ — V. Grybienė, ateitininkų dr. J. Čuplinskienė, Anapilio Moterų Būrelio — R. Celejewska, KLB Kultūros Dr.-jos „Žiburiai“ pirm. dr. St. Cepas, par. choro — D. Cornomazienė, par. kat. moterų dr.-jos pirm. G. Trinkienė. Kairurie sveikintojai įteikė ir dovanas, kurių susidarė nemažas rinkinys. Jų tarpe buvo ir bendroji rengėjų bei dalyvių dovana — auksinis laikrodis su atitinkamu graviuotiniu įrašu. Specialų sveikinimą ir paveikslą atsuntė dail. Tamošaičiai iš Kingstono.

Parapijos ir savo vardu (30 metų klebonavimo sukakties proga) žodį tarė klebonas kun. P. Ažubalis, paminėdamas neįlengvą praeities kelią, kuriuo buvo einama nenusimenant sunkumuose, perdaug nedžiugaujant laimėjimuose. Nesanti nuodėmė sutelkti lėšas, bet dorybė — tinkamai jas panaudoti. Baigdamas kalbą, jis išreiškė visiems didžią padėką už talką visose srityse, nes be jos neįmanomi jokie projektai.

Žavus koncertas

Išskirtinai žavų koncertą atliko žymieji smuikininkai, neseniai atvykę iš okup. Lietuvos, būtent, Danutė Pomerancaitė - Mazurkevičienė ir Juris Mazurkevičius, pianinu palydimi olandų kilmės akompaniatoriaus K. Roberto. Koncerto programoje: Vitali „Sventovės sala“, Pakalnio „Rauda“, Ravelio Rapsodija, Klovos „Preludais“ ir „Valsas“, Sarasate „Cigoniška fantazija“, Mozarto „Allegro“. Grojo pakaitomis — duetu ir solo. Koncerte netrūko ir religinės nuotaikos. Visus kūrinius atliko labai preciziškai, su dideliu meistriškumu ir net virtuozizmu, bet ypatingai žaviai, giedriai ir drąsinančiai skambėjo Mozarto „Allegro“. Šie muzikai yra profesionalai, dirbą Londono universitete kaip mokytojai.

Gausi publika gėrėjosi ne tik koncertu, bet ir scenos papuošimu — ant sieninės uždangos pritvirtinta iš specialios medžiagos pagaminta Lietuvos kankinių šventovės replika. Jos autoriai — dr. A. Kazlauskienė, dr. S. Kazlauskas, G. Leknickas.

Programa nebuvo trumpa, bet gerai paruošta. Ji paliko įspūdį kultūringo renginio, atitinkančio sukakties nuotaiką. Rengėjų komitetui vadovavo Jonas Andriulis, buvęs Maironio mokyklos vedėjas.

Vyskupo žodis

Sekmadienis buvo skirtas religinės šventės daliai. Mišias 11 v. r. koncelebravo: kun. P. Ažubalis, kun. dr. J. Gutauskas, kun. St. Kulbis, SJ, kun. Aug. Simanavičius, OFM, ir kun. Iz. Grigaitis (penki dešimtmečiai — penki kunigai). Giedėjo par. choras kompoz. St. Gailevičiaus Mišias, vad. paties kompozitoriaus. Pamokslą lietuvių kalba pasakė kun. dr. J. Gutauskas, ilgai darbavęs šioje parapijoje, dabar — emeritas klebonas Delhi, Ont. Anglų kalba pamokslą pasakė Toronto vyskupas pagalbininkas A. M. Ambrosic. Pats būdamas slovenas ir emigrantas iš dabartinės Jugoslavijos (Slovenijos), gražiai įvertino lietuvių pastangas, statant Lietuvos Kankinių šventovę, kuri kalba ir lietuviams, ir kitataučiams apie lietuvių. Pasakaites leidini „Lithuanians in Canada“, padarė išvadą, kad lietuviai Kanadoje pasižymi nepaprastu darbštumu ir dideliais laimėjimais. Lietuviai, turėdami religinį bei kultūrinį savo židinį, neturėtų užmiršti savo šaknis ir nepaneigti jaunosios kartos išleidžiamų šaknų Kanadoje. Esą reikia tęstinumo ir pereinanumo. Visur betgi vadovautis Kristaus Evangelija, kuri yra bendra visiems. Dievo dvasia veikia net ir Sov. Sąjungoje, kur atsiranda iškilniausi šios epochos religiniai raštai. Po pamaldų padėkos žodį tarė klebonas kun. P. Ažubalis. Iškilme baigta Lietuvos himnu.

Pamaldose dalyvavo daug tautiečių. Organizacijos atsuntė savo vėliavas su palydovais, būtent, kat. moterys, šauliai, skautės ir skautai. Po pamaldų salėje buvo suruoštos vaišės (kava ir pyragai) visiems pamaldų dalyviams nemokamai.

Taip praėjo iškili šventė, palikusi optimizmu dvelkiančią nuotaiką. DL.

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS

„DU DVASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI“, 444 psl., JAV \$8.50, ir „KONNERSREUTHO TERESĖ“ (Neumanaitė), \$5.00. Užsakyti: „Sūduva“, 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA

KĄ TIK IŠĖJO IŠ SPAUDOS

RAŠYTOJOS

Marijos Aukštaitės

APYSAKA

„Išėivės keliu“

Ji vaizduoja jautrius mergaitės išgyvenimus, dailininką, kunigą ir aplamai išeiviską aplinką

Knyga turi 207 psl. Kaina \$5.50. Užsakymus siųsti per „Tėviškės žiburius“, per D. ir B. Kriaučiūnų krautuvę, 313 Barton St. E., Hamilton, Ont.; per leidėją A. F. Navikėvičių, 555 Sheppard Ave. W., No. 202, Downsview, Ont. M3H 2R7, Canada.

Du klausimai laikraščio skaitytojui:

1. Ar surašėte savo testamentą?
2. Ar prisiminėte testamentą Kanados Lietuvių Fondą?

Svarbiausia išsaugoti blaivų žvilgsnį

Poetas TOMAS VENCLOVA, laimėjęs Vinco Krėvės vardo premiją už literatūrą, yra drauge grofinės literatūros vertėjas, mokslo vyras, žmogus teisių darbuotojas, Helsinkio grupės narys, gerai informuotas paskaitininkas ir nenuilstamas keliautojas. Pirmą jo lyrikos knygą „Kalbos ženklas“ buvo išleista Lietuvoje 1972 metais. Dabar, kiek patalsyta, ji įtraukta į Čikagoje išleistą antrą rinkinį, pavadinta labai paprastai: „98 eilėraščių“. Už šį rinkinį autorius gavo minėtają montrealiečių premiją. Tomo Venclovos lyrikai būdinga klasikų disciplina ir modernus braižas, platus akiračiai ir konkreti detalė, dabarties aktualia, įtausia ir alegorija, mėjafora ar simbolis. Todėl šioje poezijoje jaučiamas ir tam tikras uždumas, kuris nuvedė prie pirmo klausimo.

A. VAICULAITIS

— Savo naujos knygos įžangoje sakote, kad „autoriui nedera eilėraščių aiškinti“. Bet toje pačioje įžangoje atskleidžiate dvejetą savo užsifravimų. Ar negalėtumėt suminėti dar vieno kito šifro iš savo rinkinio? O taip pat vieno kito žymesnio Rytų Europos poeto, rašančio „ezopine kalba“, kaip tai pavadino savo įžangoje?

— Man rodos, „ezopinė kalba“ dažniau ar rečiau vartoja dauguma autentiškų Rytų Europos poetų. Tai, žinoma, liečia ir Lietuvoje dirbančius poetus. Įdėmus skaitytojas net ir išvijoje tą jų kalbą gali suprasti. Pavardžių minėti nedera. Be reikalo kaikiurie čionykščiai kritikai bando išsifruoti vieno ar kito poeto „ezopines užuominas“. Tai poetui paprastai kenkia, nekaltant jau apie tai, kad kritikai nevisada teisingai atspėja jo mintį. Panaši praktika leistina tik tada, jei poetas pats to nori, atseit, yra perėjęs į atvirus disidentus (Lietuvoje tokių poetų dar nesimato, bet jų yra Lenkijoje, Rusijoje, berods, jau ir Estijoje).

Problema iš viso yra sudėtinga. Pirmiausia, kalbėjimas užuominomis, šifrtais ten paplitęs anapult ne tik literatūroje. Žmonės ten iš viso yra įgudę suprasti kits kitą „iš pusės žodžio“. Sakytai, tati kartais savotiškai juos praturtina. Dažnam naujajam emigrantui vakariečiai dėlto atrodo naivoki ar lėtokai protaujį... Antra vertus, poezijos sfera iš viso prasideda ten, kur žmogus ima suprasti žmogų iš pusės žodžio, iš ketvirčio žodžio, iš pauzės. Taip buvo visais laikais. Todėl Rytų Europa yra itin poetiškas kraštas, nors tai ir paradoksalu.

Taigi tos mūsų „ezopinės kalbos“ nereikia suprasti vulgariai — tai nėra slapukiškas politinių adatų kaišiojimas. Prastesniems poetams, žinoma, ir tai pasitaiko. Bet geresniesiems „ezopinė kalba“ yra mėginimas santrumpa, metafora aprepti mūsų dabartinę situaciją, kuri yra tokia paini ir neįprasta, jog kitaip jos ir neaprepti. Prie kator poetų kategorijos priklausau, nežinau nei pats. Kartais nukrypdavau į pigokas alegorijas, knygoje to vengiau. Norėdamas paaiškinti vieną ar kitą šifrą, dažnai turėtum išnarsyti visą eilėraščių, nes metafora paremia metaforą, žodis atspindi kitame žodyje, kartais už keliolikos, kelių dešimčių eilučių ar net už daugelio puslapių. Paliau vis vien liktum nieko nepaaiškins. Sakysim, mano „Achilo skydas“ — tai popieriaus lapas, „Charonas, priimtas oboja“ — tai požeminio traukinio automatas, priimtas smulkų pinigą, ir t.t.; tačiau kontekstas viską smarkiai pakeičia, ir tokie „vertimai į normalią kalbą“ iš esmės yra beprasmybi. Jie informuoja apie eilėraščių genezę, bet ne apie jo turinį.

— Ar toks palinkimas ir reikalus kalbėti alegorijomis ir metaforomis nepritemdo pirminių lyrikos versmų, dainos iš širdies, o atsiveria per vienokius ar kitokius ženklus?

— Poezija, net ir vadinamoji „daina tiesiai iš širdies“, visada yra kalbėjimas ženklais. Tik kartais tie ženklai yra labai įprasti, daugelio vartoti. Jie prastysa sąmonės paviršium: skaitytojas gauna tai, ko ir tikėjosi, ir dažnai lieka patenkintas. Ne-tradiciniai ar painiausi santykių su tradicija ženklai — rizi-kingesnis daiktas. Čia nebelineka to paviršutiniško išpušdžio, kad viskas yra „lyriška“, „sava“, „tautiška“ ar „jautru“. O tas išpušdis paprastai labai apgaulingas: jis pateisina įvairias banalybes arba ir melą. Nevisada, bet pakankamai dažnai. Nesakau, kad savotiškesni ženklai būtinai yra geresni, bet jie turi

daugiau progų užgriebti gilesnius sąmonės sluoksnius, taigi — idealiu atveju — gali rimčiau paveikti skaitytoją.

— Jūsų poezijoje jaučiamas ilgesys kalbėti „Anapus laiko ir tikrovės“ (p. 49), atstumas „tarp pasaulio ir akių“ (41 p.). Net kančią perkeliatė į refleksiją. Ar čia neslypi šiokios tokios abstraktumo grėsmės? Ir tono vienodumo?

— Citatos čia gal pernelyg tiesmukiškai interpretuojamos. Pavyzdžiui, žodžiai „Anapus laiko ir tikrovės“ reiškia mirtį (gal visuomenės, epochos mirtį) ir neturėtų būti siejami su poetinio kalbėjimo būdu. Man rodos, nesu abstraktus poetas: įsi-žiūrėjus mano eilėse galima rasti daugybę konkrečių detalių, laiko ir vietos bruožų (bent jau stengiausi juos sugauti). Kai dėl tono vienodumo — šis prie-kaistas turbūt teisingas. Kartais kalbu ir kitokių tonu, bet jis lieka ne eilėms, o straipsniams, paskaitoms ar šiaip jau bendravimui. Kažkodėl kitaip neišeina. Gal taip netgi įdomiau, tarsi turėtum keletą asmenybių.

— Galėtumėt suminėti vieną kitą savo eilėraščių, kuris būtų jums artimiausias?

— Artimiausi yra prastesnieji eilėraščiai, nes apie juos dažniau galvoji; o kas pavyko — tas pavyko, galima tatau ir užmiršti. Prie labiau vykusių eilėraščių priskirčiau „Vienuliškąją giesmę“, „Dar neištrupusį ledyną“, „Dialogą žiemą“, „Sutema pasitiko šalčiu“.

— Kai kurie jūsų eilėraščiai turi epinio elemento, sakysime, „Dialogas žiemą“. Ar negalvotumėte apie kiek daugiau pasukti šia linkme?

— Sunku pasakyti. Iš viso nežinau, kaip ir ką rašysiu — gal essay ir proza, o gal labiau kryptis į mokslo.

— Kalbant apie jūsų lyrikos nuotaiką: ją pervesmėlia pesimizmo gaida. Kodėl? Ir kokį vaidmenį čia skiriate jūsų poezijoje užtikamai Kasandrai?

— Nesakyčiau, kad tai pesimizmas: greičiau gal tragizmas (deja, šitas žodis truputį pretenzingai skamba). Žodžių, tikras pasipriešinimas pasaulio eigai. Ne man spresti, kodėl ši nuotaika vyrauja. Kasandra — tai kaip tik tos pasaulio eigos numatymas. Jisai nebūtinai turi išsipildyti; tiksliau, jis išsi-pildo, bet drauge jį paneigia tam tikra augštesnė prasmė.

— Kalbos atžvilgiu, atrodo, išaugote jau iš bendrinės lietuvių kalbos versmų, nepalies-tas iš mažens tarmiškumų ir kalbinių retenybių, atsineštų iš kaimo ar provincijos. Tą bendrinę kalbą vartojate meistro apskrumu ir tikslumu. Bet ar neteko matyti spaudoje pasta-bos, kad jūsų straipsniuose per daug tarptautinių žodžių? Kele-tas jų yra ir dabartinėje jūsų knygoje, ir nevisai įprastų. Ma-ne patį nusmėlkė jūsų pavarto-tas žodis — „oscilluoja“. Kokį jausmą, išpušį ar vaizdą jums duoda šios retenybės?

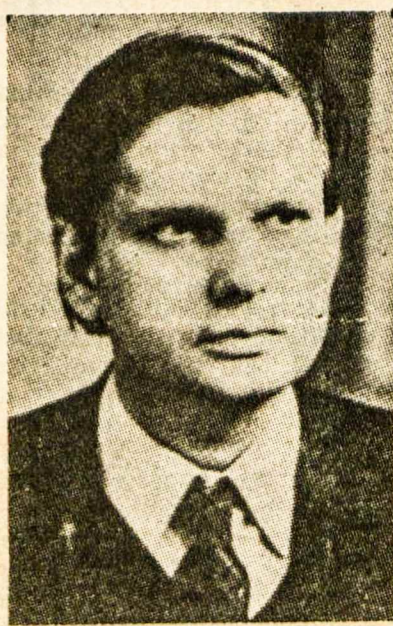
— Esu miestietis be jokios tarmės, nuo mažens moku tik literatūrinę kalbą. Tokių žmo-nių Lietuvoje vis daugiau ir netrukus jau bus dauguma. Tu-ri juk ir jie kalbėti... Tiesa, mano tėvas buvo tipingas suval-kietis; gal vienas kitas mano kalbinis įprotis — iš pietų Ši-duvos. Tarptautiniai žodžiai, manding, lietuvių kalbai neken-čia; dažnai be jų neįmanoma tiksliai, „techniškai“ išsireikš-ti straipsniuose, o eilėse jie at-naujina kalbėjimą. Pagaliau ne-dera eilėse vengti to, ką nuolat vartoji buitėje.

— Čia pridursiu, kad nėra ko baimintis dėl lietuvių kalbos li-kimo. Nemanykime, kad ji silp-na, bejėgė ir turi būti laikoma vystykluose. Kaip ir kitos kul-tūrinės kalbos, ji viską sugebės pasisavinti ir perdirbti.

— Universitete dėstote se-miotikos mokslą. Trumpai: kas tai per mokslas?

— Semiotika yra mokslas apie ženklus ir ženklų sistemas. O ženklų sistemos — tai tautinės kalbos, formalizuotos mokslo ir mašinų kalbos, mitologija, me-nas, aplamai visi ligi vieno kul-tūros reiškiniai. Taigi semioti-ka — bendrasis kultūros mokslas, savais metodais panašus į kalbotyrą.

— Kartais kyla išpušdis, kad šių ir kitų naujų mokslų šali-ninkai daugiau aiškina savo teo-

Rašytojas TOMAS VENCLOVA

riją, o ne patį literatūros veika-lą, kai jie jį nagrinėja, suras-dami perdaug visokių prasmių ir paslapčių. Panašių priekaištų teko matyti spaudoje. Kokia čia jūsų nuomonė kaip semiotikos žinovs?

— Na, literatūros veikale yra daugiau prasmių ir paslapčių, negu tuo tarpu galima jų moks-liškai atskleisti...

— Ar nemanytumėt, kad da-bartinė jūsų lyrikos knyga sa-vo reikla forma galėtų būti sa-votiška reakcija prieš dažnoka-les neįdisciplinuotą mūsų lyrikos rašymą pastaruoju metu svetūr?

— Žinoma, čia esama reakci-jos, ir ne tik prieš rašymą sve-tūr, bet pirmiausia prieš rašy-mą Lietuvoje.

— Ar prie jūsų lyrikos for-mos neprisidėjo įgudimas, įsi-gytas verčiant kitų tautų poe-ziją?

— Be abejonės, prisidėjo.

— Gal tie vertimai privedė prie kaikiurių retesnių eilėda-ras formų, randamų jūsų kny-goje, pavyzdžiui, sėstinų?

— Nesu vertęs sėstinų, tačiau su ta forma susipažinau skaity-damas Vakarų poetus (lietuviš-kų sėstinų, rodos, dar niekas nerašė, rusiškų ar lenkiškų ir-gi).

— Kuris poezijos kūrinys bu-vo jums sunkiausias versiti?

— Saint-John Perse „Anaba-sis“ (jis man tolimas visais at-žvilgiais, nors ir patinka).

— Ar išleisite tuos vertimus atskira knyga?

— Tikiuosi išleisti.

— O dabar grįžkime prie jū-sų lyrikos. Kaip keliais žodžiais apibūdintumėt savo poezijos linkmę: modernus klasikas, kla-sikas modernistas, gal net su-modernintas parnasininkas ar kaip nors kitaip?

— Nežinau. Nenorėčiau kaip nors apibrėžti ir sykiu susiau-rinti tos linkmės. Lengviau pa-sakyti, kuo nepageidauju būti: formalistu, surrealistu, roman-tiku, na, žinoma, ir socrealistu.

— Kas jūsų poezijoje atsi-spindėtų iš lietuvių literatūros ir kitų tautų literatūrų? Galė-tumėt suminėti porą jums ar-timų poetų? Ir tarkite žodį apie graikų antikinio pasaulio atgar-sį jums...

— Mėgstu daugelį lietuvių poetų, ypač senesniuosius; iš naujesniųjų — Radauską, Mac-kų, taip pat ir Brazdžionį. Man reikšmingi keli rusų poetai — Pasternakas, Achmatova, Mandelštamas, amžininkai ir bičiū-liai Brodskis ir Gorbanevskaja. Iš lenkų — Česlovas Miłašius, iš anglosakų — Eliot, Wallace Stevens, iš graikų — Kavafis. Esu šiek tiek studijavęs kla-sikinę filologiją, iš bėdos pa-skaitau Homerą originale (mat, mano senelis Merkelis Račkau-s

kas buvo tų dalykų specialis-tas. Maždaug iš čia ir tie grai-kiški motyvai.

— Dabartinės savo knygos įžangoje užsimenate dar vieną „įtaką“ Lietuvoje — cenzūrą. Kas ten augščiausias rašytojų cenzorius, kaip ta cenzūra vei-čia, kai įteiki rankraštį, ir ar cenzūros buvo atvesti kaikiurie jūsų eilėraščių, jeigu iš viso jie buvo jai pateikti, Lietuvoje iš-leidžiant rinkinį?

— Cenzūra yra daugialaipinė, o virš jos yra Spaudos komite-tas, CK ir KGB. Gana daug ma-no eilėraščių įvairiomis aplin-kybėmis užkliūdavo vieno ar kitoje cenzūros pakopoje.

— Ar yra Lietuvoje kokia nors reikšmingesnė grožinės li-teratūros savilaida?

— Deja, atrodo, tuo tarpu nėra. Spausdinami savilaidoje kū-rinėliai rodo autorių taurius jausmus, bet specifinės litera-tūrinės vertės neturi. Nebent priskirtume prie savilaidos ga-los įdomią pjesę „Pasivaikščio-jimas mėnesienoje“, kurią Ju-rašas nesenai pastatė Niujorke.

— Ar buvo kokios nors ypa-tingos aplinkybės, kurios jus pasuko į poeziją, ar jau tiesiog jautėtės mūžų pašauktas, jeigu taip galima išsireikšti?

— Ypatinių aplinkybių nebu-vo. Nebent tai, kad augau lite-ratūros atmosferoje.

— Kai rašote savo lyriką: ar išsyk praregite visą eilėraščių, ar tik kurią detalę, o gal pirmiau-sia tėra tik nuotaika, gi eilėraš-tis išauga tik pamažu ir sunkiai?

— Eilėraštis išauga pamažu ir sunkiai, pradedant nuo rit-mo.

— Ar atsimenate pirmą savo eilėraščių, ir koks jis buvo: kla-siškas, modernus ar dar kitoks?

— Pirmuoju eilėraščiu gali-ma laikyti knygoje esantį 1956

Pasikalbėjimas su poetu
Tomu Venclova

metų „Hidalgą“. Rašiau ir anks-čiau (ko gero, nuo trejų metų amžiaus), bet tai kas kita.

— Ar jau turite lyrikos, at-siradusios po „98 eilėraščių“ iš-leidimo?

— Siek tiek turiu, bet rašau, kaip visada, retai ir mažai.

— Kaip apibūdintumėte poe-to ir poezijos misiją dabarties pasaulyje?

— Išsaugoti blaivų žvilgsnį ir stengtis, kad ir kiti jį išsaugotų.

— Gera! pažįstate įvairių tau-tų literatūras. Ar jums neatro-do, kad daug geriausių rašyto-jų šiandien slypi mažesnėse tau-tose ir sunkiau prieinamose kal-bose? Jei taip, tai kaip juos pa-rodyti plačiajam pasauliui?

— Be abejo, mažos tautos tu-ri labai reikšmingų autorių. Ma-nau, jeigu juos pamato saviš-čiai, tai ir pasaulis laikui bė-gant pamatys.

— Kurį poetą, beletristą ir dramaturgą jūs statytumėte pirmoje vietoje šiandien Lie-tuvoje?

— Martinaitį, Aputį, Glinskį.

— Kurie rašytojai ten yra itin politiniai?

— Turbūt turite omenyje re-žiminis rašytojus. Šiandien tai pirmiausia Mieželaitis. Prie režimininkų tenka priskirti ir Marcinkevičių, nepaisant jo tau-tinių motyvų, ir Sluckį, nepai-sant jo modernistinių pastangų.

— Nuo to laiko, kai išvykote iš Lietuvos, spėjote apkeliauti kone pusę pasaulio. Sakytumėte, jeigu reikėtų išskirti vieną vie-tą ar šalį, kuri paliko jums di-džiausią išpušį, — kas tai būtų?

— Venecija.

— Ką dėstote universitete ši semestrą?

— Šį semestrą Ohio Univer-sity dėstau semiotiką ir rusų kalbą.

Kai plunksna lūžta...

A. ASTASAITIS

Per trumpą laiką Detroitas neteko net trijų brandžių laik-raštininkų — V. Mingėlos, Al. Ziedo ir dabar Vlado Selenio. Tuščia būtų graudentis ir viens kitam įrodinėti apie tą tuštumą, kurią lietuviškoje išeivioje je paliko tie trys vyrai, princi-pingai ištikimi savo žurnalisti-niam pašaukimui ir a p l a m a i savajai lietuviškai spaudai.

Aišku, jų netekimas ne tik buvo perankstytas, bet ir tra-giškas ta prasme, kad beveik kaip ir nėra kam užimti jų pa-likimų kėdžių prie rašomųjų ma-šinėlių... Galima, tiesa, truputį guostis, kad turime iš jaunosios kartos vieną kitą mylintį ir su-prantantį lietuviško spausdinto žodžio svorį bei reikšmę, tačiau tokių patyrimas ir laikraštini-s brendimas dar užsities; ir, kas žino, ar nebus nubyrėjimų. Lie-tuvio išeivijos laikraštinko kelias nėra lengvas — karjeros nepadarysi, materialinio intere-so beveik jokio, tad lieka tik idealistinio nusiteikimo asme-nybės, kokiom ir buvo visą lai-ką dabar negrįžtamai išėję trys detroitiečiai laikraštinkai.

VI. Selenis nebuvo naivus ir puikiai žinojo savo ligos nepa-gydomą procesą, bet ir tokiu sunkiu laikotarpiu žavėjo savo bičiulius nuoširdžia šypsena, optimizmu ir niekad niekam ne-siskundė, nors ir kentėjo ne-lengvas fizines kančias. Visa tai rodo a. a. Vlado itin tvirtą as-menybę, gilų žmoniškumą bei nuostabią savivarbą. Paklaus-tas, kaip sekasi, kaip savijauta, visada atsakydavo su lengvu ha-moru, nekalbindamas nei dan-

gaus, nei žemės, niekam neprie-kaištaudamas. Jis jautė nepagy-damos ligos atspaudą ir visas su tuo susijusias komplikacijas, neįsiskandamas pigios užuojau-tos žodžių. Tai vyriškumas, ku-rį turėtume pradėti rašyti di-džiaja raide V.

Pastabiam laikraštinkui, te-siekiančiam iškelti tiesą, kaika-da gal laikam ir nemaloniai, ne-visada sekasi visai taikiai su vi-sais sugyventi. Vis būna indivi-dų, ant tavęs pykstančių, purkš-tančių. Laikraštinės karjeros kelyje ir a. a. Vladiu teko per-gyventi vieną kitą tokios rūšies nemalonumą, bet visa tai jis stengėsi neišplesti už dėzeleni-meniskumo ribų, nors ir neatsi-sakydavo tvirtų savo principų, visada gebėjo pasitaikantį vie-ną kitą nesutarimą švelninti. Jei kada klydo, niekad nebijojo viešai prisipažinti. Sis faktas aiškiai liudija jo asmens taurumą, nesipukavimą ir mokerį-mą sugyventi kaip lygus su ly-giu.

Be žurnalistinės veiklos, jis nemažai darbavosi ir bendrojoje lietuviškojo veikloje, nebijo-damas ir nesikratydamas siūlo-mų pareigų. Negalima užmiršti jo ir šeimos laikada stambių įnašų, aukų bendrajai veiklai remti. Jis ne tik pats kitus ragi-no ir rašė, bet ir pats rodė pa-vyzdį, kad neužtenka kalbėti, rašyti, konkretizuodamas sava-ją veiklą materialinėmis auko-mis. Čia jis buvo puikiu pavyz-džiu daugeliui mūsų, kurie tik-me, kad ir taip mes savuoju ra-štu ar žodžiu užtenkamai pris-i-dedam prie bendrųjų reikalų. Su šeima kartu gedime a. a. Vlado Selenio.

Pasaulio Lietuvių Dienų progą surengtoje dailės parodoje Toronto "Royal York" viešbutyje. Iš kairės: parodos rengėjas dail. J. RACKUS, dail. O. TAMASAUŠKAS, KLB pirm. J. R. SIMANAVICIUS Nuotr. S. Dabkaus

Tėviškės Žiburiai • 1978. X. 26 — Nr. 43 (1498) • 7 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIEITUVIŲ OPERETĖS ANSAM-B-LIS Los Angeles mieste, Kaliforni-joje, paruošė naujos lietuviškos ope-retės premjerą. Libretui kompoz. Ona Metrikienė pasirinko N. Janku-tės-Užubalienės „Kūlgrindą“, kuriai čikagieškiame „Dainavos“ pastatyme muziką buvo sukūręs kompoz. Alo-yzas Jurgutis. Muzikinėje O. Metri-kienės versijoje operetės pavadinimas pakeistas į „Gilandą“. Jos spek-takliai bus spalio 28 ir 29 d. d. San-ta Monica mieste, Lincoln gimnazijos salėje. „Gilandą“ režisavo A. Zemaitaitis, drabužius — S. Koron-kevičienė. Pagrindinius vaidmenis atliko solistai: J. Čekanauskienė, B. Dabšienė, K. Vidžiūnienė, A. Poli-kaitis, R. Dabšys, A. Pavaras, L. Maželienė, J. Petronis, V. Dūda, B. Seliukas ir H. Paškevičius. Akompa-nimentui yra pakviestas „Youth Symphony West“ orkestras su diri-gentu Barry Brisk.

ČIKAGOS LIEITUVIŲ OPERA XXIII-jam savo darbo sezonui pasi-rinko italų klasiko G. Donizetti kū-rinį „Lucia di Lammermoor“. Šios operos spektakliai bus Marijos gim-nazijos salėje 1979 m. balandžio 21, 22 ir 23 d.d. Specialų pranešimą operos premjeros klausimais padarė kolektyvo valdybos pirm. V. Radzius rugsėjo 22 d. Jaunimo Centro kavi-nėje įvykslame susirinkime. Operos dirigentu yra pakviestas Alvydas Va-saitis, sėkmingai debiutavęs su pra-ėjusio sezono G. Verdi „Nabucco“ opera. Pagrindinius vaidmenis atliko solistai: Gina Capkauskienė iš Mont-reale, Antanas Pavaras iš Los An-geles, čikagiečiai — Roma Mastienė, Stefan Wicik, Algirdas Brazis, Jonas Vaznelis ir Julius Savrimas. Libreto vertėjas — Stasys Santvaras. Chor-meisteriai — Alfonsas Gečas ir Emi-lija Sakadolskienė, kuriems taktinis akompaniatorius Arūnas Kaminskas. Naujosios operos pastatymui reikės apie \$50.000. Gauta \$5.000 parama iš Illinois valstijos. Mecenatų tu-rima 150. Finansinėms problemoms išspręsti rengiama piniginių dova-nų loterija, Čikagos Lietuvių Ope-rų pokylis Tautiniuose Lietuvių Na-muose ir N. Metų sutikimas Jauni-mo Centre. Numatoma dalyvauti ir Užgavėnių karnavale. Šių renginių pelnas bus skirtas „Lucijai“.

LIEUTUVOS ISTORIJS DRAUGI-JOS narių susirinkime Čikagoje paskaitą „Lietuvos valstybės de jure pripažinimas“ skaitė žurnalis-tas Gediminas Galva, pateikdamas įdomių netaip dar tolimos praeties faktų. Pirmoji Lietuva de jure pri-pažino Vokietija 1918 m. kovo 23 d., bet ši žingsnis ji norėjo susieti su Lietuvos prisijungimu. Panašų tiks-lą turėjo ir Sovietų Sąjunga. Tik matydamas pralaimėjimą, ji pasiūlė taikos derybas, kurios ir buvo ap-vainikuotos sutartimi bei de jure pripažinimu 1920 m. vasarą. Pirmoji Lietuva de facto pripažino Angliją, Prancūziją, o JAV vis delsė. Tik kai JAV lietuviai surinko milijoną para-šų, de jure pripažinimas pagaliau buvo gautas 1922 m. liepos 25 d. Tų pačių metų spalio 10 d. atėjo de jure pripažinimas ir iš Vatikano. Vakarų santarvininkai Estiją ir Lat-viją de jure pripažino jau 1921 m. vasario 21 d., o Lietuvą tik 1922 m. gruodžio 20 d. Lietuvos de jure pri-pažinimą komplikavo Nemuno su-tartautinimas ir Klaipėdos krašto problemos. Pasak G. Galvos, Lietu-va dabar de jure tepripažįsta vos kelios valstybės, nors tas pripažini-mas esąs labai svarbus mūsų kovoje už jos laisvę.

ZURNALISTE RASA GUSTAITY-TĖ, dirbanti „Pacific News Service“ agentūros redakcijoje San Francisco mieste, Kalifornijoje, aplankė lietu-viškos Čikagos įstaigas, rinkdama medžiagą ilgesniam rašiniui apie Marquette Parko lietuvių. R. Gus-taitytė yra buvusio Lietuvos karo aviacijos viršininko brigados gen. A. Gustaitio dukra. Čikagoje gyve-na jos mama — velionies našė.

ETNOGRAFINĖ BOSTONO LIE-TUVIŲ ANSAMBLĖ su dviem „Lie-tuviškų vestuvių“ spektakliais ru-gsėjo 23-24 d.d. į Čikagos Jaunimo Centra pakvietė Akademinius Skau-tų Sąjūdį. Ansamblį, turintį beveik 30 narių, prieš porą metų įsteigė amerikietiškos tautosakos studij-mos susidomėję jaunosios kartos atstovai — Perkūnas Krukonis ir Gita Kupčinskienė. Su lietuviškąja tautosaka įdėu susipažino Vilniaus universitete. Medžiagą „Lietuviškom vestuvėm“ paruošė G. Kupčinskienė, sujungdama vestuvinius papročius, dainas, šokus ir žaidimus, bet veng-dama rašytinio teksto. Atlikėjams paliekama galimybė improvizuoti žo-dinę kūrybą, vadovaujantis G. Kup-činskienės nurodymais. Vestuvės, tu-rinčios aštuonias scenas, buvo pradė-tos piršybomis, užbaigtos pirlijo ko-rimu bei jaunosios išlydėjimu. Kele-tą senovinių vestuvinių dainų padai-navo tvirtu balsu pasižyminti Kotry-na Rhoda, atlikusi Močiutės vaidme-nį. Gražiu sutartinę atlikimu išsi-skyrė moterų kvartetas. Pagrindi-nius vaidmenis atliko: Piršlio — R. Lidelis, Kvieslio — V. Dabrilas, Tei-sėjo — V. Dilba, Jaunosios — Z. Krukonienė, Tėvo — P. Krukonis, Motinos — D. Lizenienė, Svotės — G. Kupčinskienė. Spaudos aprašymo-se turbūt per neapsižiūrėjimą nepa-minėtas liko Jaunojo vaidmens at-likėjas. Šviesas tvarkė D. Petkū-naitė.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMI-JOS centrinėje bibliotekoje pirmą kartą buvo surengta moksliinių Čeko-slovakijos knygų paroda, kuriai Če-kijos ir Slovakijos leidyklos atsiun-tė apie 450 naujausių savo leidinių — knygų visuomenės, gamtos, tiks-liųjų mokslų temomis, albumų, en-ciklopedijų, žodynų, periodikos pa-vyzdžių.

V. Kst.

NAUJAJI SAVO SEZONA Kauno teatras pradėjo Juozo Grušo „Uni-jos“ premjerą, paruošė rež. J. Vait-kaus ir dail. J. Malinauskaitės. Nau-joji drama atskleidžia lietuvių tau-tai tragišką Liubino uniiją, karaliaus Zygmanto Augusto posūkį į lenkų pusę, lietuvių delegacijos bei jos va-dovų — Mikalojaus Radvilos Rudojo ir Žemaičių seninio Jono Chodkvie-čiaus kovą už Lietuvos reikalus. „Li-teratūroje ir Mene“ J. Grušas pasa-koja: „Savo pjesėje aš atsisakau kal-tintojo vaidmens, stengiuosi suprasti ir pateisinti kiekvienos tautos aspi-raciją ir poziciją Liubino uniijoje, turėjusioje tragiškas pasek-mes...“ Rež. J. Vaitkus rašo: „Šis spektaklis — pirmas mano susitiki-mas su Juozo Grušo ir su istorine drama. Aišku, spektaklio literatūri-nė medžiaga daug kuo skirsis nuo pjesės, išspausdintos „Kultūros ba-ruose“. Keletą naujų scenelių parašė pats dramaturgas, kai kurias sukel-tėme vietomis, kai ko atsisakėme. Spektaklyje sieksime ne būti istori-niais personažais — jų nė rūbais ne-siiskirsime, o atsidurti panašiose situacijose, suvokti to momento svar-bumą ir atsakomumą. Bandysime visas problemas (žmogaus apsispre-dimo, žodžio ir poelgio prieštarū-gumo ir kt.) vertinti ir analizuoti iš nūdienio žmogaus pozicijų“. Sie pa-reiškimai padaryti „Unijos“ prem-jeros išvakarėse. Naujus savo kūri-nius Kauno dramos teatru yra įteik-ę dramaturgai K. Saja, J. Glinskis, S. Saltenis. Šį sezoną, kuris yra jau 58-tasis, teatro repertuarą papildys A. Čechovo „Ivanovas“, muzikinė pjesė G. Boccaccio „Dekamerono“ motyvais. Teatras ši sezoną vėl at-gaivino dramos studiją, kurios no-rėjo įstoti net pora šimtų jaunuolių. Konkurso keliu buvo atrinkti patys geriausieji. Tikimasi, kad dalis jų ga-va pradinus pagrindus ir studijas vėliau galės tęsti Vilniaus konserv-a-torijoje.

RUSŲ KLASIKO LEVO TOLSTO-JAUS 150 metų gimimo sukaktį vil-niečiai paminėjo specialiu vakaru meno darbuotojų rūmuose. Įvadinį žodį rengėjų vardu tarė Lietuvos Ra-šytojų Sąjungos valdybos pirm. A. Maldonis. Kūrybinį L. Tolstojaus pa-likimą apžvelgė Vilniaus universi-teto rusų literatūros katedros docentė E. Cervinskienė, jo kūrybos įtaką lietuvių literatūrai — rašytojas A. Bieliauskas, Vilniaus universiteto studentė O. Urbanovič ir filologijos dr. V. Kubilius. Programą L. Tolsto-jui skirta savo poema papildė Justi-nas Marcinkevičius. Minėjimas už-baigtas literatūrinio-muzikiniu kon-certu.

SIMFONINIS VILNIAUS FIL-HARMONIJOS orkestras su savo va-dovu J. Domarku naujajį sezoną pra-dėjo koncertais Vilniuje ir Kaune. Jų programon buvo įtraukta pirmą kartą atliekama F. Bajoro „Trečioji simfonija“, P. Čaikovskio „Pirmasis koncertas fortepijonui ir orkestrui“, dalyvaujant P. Čaikovskio konkurso laureatui N. Demidenkai, M. Rave-lo siuista iš baletu „Dafnis ir Chlo-jų“. Simfoniniuose koncertuose da-lyvauja Vilniaus operos solistai Nijo-lė Ambrazaitytė, Vacys Daunoras, instrumentalistai — R. Katilius, S. Stravinskis, B. Vasiliauskas. Kon-certų programą papildys J. Juozas-pačio simfonija „Zodiakas“, V. Bag-dono „Vilniaus mozaika“, J. Bašins-ko „Pentkoji simfonija“, naujasis V. Barkausko „Koncertas fleitai, obojui ir orkestrui“, J. Juzeliūno, E. Balsio bei kitų lietuvių kompozitorių kū-riniai. Svečiai dirigentais pakvi

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

JANE-BABY POINT, atskiras, centrinio plano, 6 kambarių namas; apšildomas saulės kambarys; gražus natūralus medis viduje; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolų.

ROYAL YORK-EGLETON, gražus 6 kambarių vienaauštis; pilnai užbaigtas rūšys, 2 prausyklos, 2 atviri malkomis kūrenami židiniai; garažas su privačiu įvažiavimu.

SWANSEA, atskiras, originalus tributis, 3 ir 2 miegamųjų, vos kelio kilometrų nuo senumo; garažai su privačiu įvažiavimu.

RUNNYMEDE-BLOOR, 8 kambarių mūrinis namas, 2 mod. virtuvės; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolų; prašoma kaina \$64.900.

HIGH PARK-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, vandeniu-alyva šildomas; 2 prausyklos; garažas su plačiu įvažiavimu, netoli Bloor.

ROYAL YORK-BLOOR, atskiras vienos šeimos 2 miegamųjų (5 kamb.) vienaauštis, vandeniu-alyva šildomas; užbaigtas rūšys, nemažas sklypas, garažas su privačiu įvažiavimu.

INDIAN RD-BLOOR, 10 didelių kambarių atskiras namas; kvadratinis planas; garažai su plačiu privačiu įvažiavimu; namas be skolų.

JANE-ANNETTE — palikimas, 5 kambarių atskiras mūrinis vienaauštis; garažas; prašoma kaina tik \$55.000.

16 ĮSTAIGŲ JŪSŲ PATARNAVIMUI TORONTE IR ONTARIO PROVINCIJOJE.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 239-5923

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 15 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų.....9%
Antradieniais 10-3	pensijų ir namų s-tas.....8½%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas.....7¾%
Ketvirtadieniais 10-8	depozitų-čekių s-tas.....6%
Penktadieniais 10-8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9-1	asmenines.....9½%
Sekmadieniais 9.30-1	nekiln. turto.....9¼%
	investicines.....10%
Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais —	
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.	

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Perduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.

Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbėlis

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus **A. Blūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo"

aparatus, lietuviškas plokštes ir suvenyrus.

TIM'S AUTO BODY LTD.Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)

Toronto, Ont., M6R 1Y5 FILTSOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviška maisto gaminių krautuvė**PARKSIDE MEAT MARKET**

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. •

Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

Australijos lietuviai krepšininkai su Klevelando krepšininkais po draugiškų rungtynių, kurias lengvai laimėjo australiečiai praėjusią vasarą

Nuotr. B. Bacevičiaus

Ateitininkų žinios

Jaunučių "laumių vakaras" (Hal-loween) įvyks spalio 29, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Seselių Namuose. Visi jaunučiai — berniukai ir mergaitės prašomi atsižvelgti savo kaukes ir aprangą arba ateiti jau apsišrengę. Bus duodamos premijos už originaliausius kostiumus bei aprangą.

Studentų draugovė turėjo pirmąjį savo susirinkimą šiais metais. Dalyvavo 20 studentų. Laukiama ir daugiau, kurie dar negalėjo atvykti. Išrinkta nauja valdyba, kurią sudaro: Rima Gustaitytė — pirmininkė, Antanas Rašymas — sekretorius, Giedrė Cepaitytė — korespondentė ir Sniegolė Underytė — išdininkė. Šių mokslo metų veiklos tema studentai pasirinko: "Aplinka ir mes".

Sekantis studentų draugovės susirinkimas įvyks lapkričio 12, sekmadienį, po 10 v. Mūsų Prisikėlimo palatose.

Žygį "Ateičiai" organizuoja moksleivių kuopa lapkričio 5, sekmadienį, po 10 v. Mūsų. Kviečiami prisidėti jaunučiai ir studentai. Prašome rinkti rėmėjus.

Skautų veikla

• Registruojami Dobiluikai ir Agonėlės. Tai patys mažiausieji, kuriuos ruošia skautų-čių vienetas dvi jaunos skautininkės, tam darbui

SPORTAS**SPORTAS LIETUVOJE**

Pajėgiausi Lietuvos lakūnai ir svečiai iš Leningrado bei Doneco Vilniuje įvykusiose augštojo pilotazo varžybose devintą kartą kovoję dėl S. Dariaus ir S. Girėno taurės, kurią yra įsteigusi Lietuvos aviacijos sporto federacija. Privalomas figūras geriausiai atliko jaunas vilnietis Rolandas Pakšas, laisvas — kauniečiai Leonas Jonys, nežinomas — vilnietis Jurgis Kairys. Daugiakovės laimėtoju buvo pripažintas septynių metų skraidantis L. Jonys. Jam įteikta pereinamoji S. Dariaus ir S. Girėno taurė. Kartu buvo prarastos ir Lietuvos 11-tosios augštojo pilotazo varžybos, kuriose čempijono vardą pirmą kartą išlikojo vilnietis J. Kairys, antrąją vietą palikęs kauniečių S. Artiškevičių, trečioje — kauniečių L. Joni. Ši Lietuvos lakūnų trijulė priklauso Sovietų Sąjungos rinktinėi.

Pabaltijo ir Leningrado parašutinininkai savo jėgas išbandė šuoliuose, kurie buvo atlikti Leningrado apylinkėse. V a r ž y t a i akrobatiniuose šuoliuose iš 2.000 metrų augščio ir tikslaus nusileidimo pavieniuose bei grupiniuose šuoliuose iš 1.000 m. Parašutinininkų čempionais tapo Lietuvos atstovai — Algimantas Grudzys ir Jūratė Utkinienė. Pastaroji šį vardą moterų grupėje išliko pirmą kartą, įvykdama ir Sovietų Sąjungos sporto meistrės normas. Su parašutu J. Utkinienė nesiskiria aštuntus metus. Vilnietis A. Grudzys jau daug metų yra nuolatinis Pabaltijo ir Leningrado parašutinininkų čempionas, šiemet pirmas iš visų Lietuvos parašutinininkų atlikęs 3.000-tąjį šuolį.

Taškėnė pasibaigė XV-ji sąjunginė moksleivių spartakiada. Pagal taškus komandos išsiriškio šia tvarka: I. Rusijos atstovai, II. ukrainiečiai, III. uzbekai, IV. maskviečiai, V. gudai, VI. leningradiečiai, VII. kazachai, VIII. latviai, IX. lietuviai, X. moldaviai, XI. armėnai, XII. kirgizai, XIII. azerbaidžaniečiai, XIV. estai, XV. tadžikai, XVI. turkmėnai. Net 740 medalių laimėjo Rusijos respublikos moksleiviai, o Lietuvos — tik 17. Lietuvos aukso medalį parsivežė kauniečiai R. Jankauskaitė, 200 m delfinu nuplaukusi per 2 min. 24,1 sek. Du bronzos medalius laimėjo kauniečiai T. Lagunavičius: 100 m krūtine nuplaukė per 1 min. 1,4 sek., o 200 m — per 2 min. 10,08, pasiekdamas naujus Lietuvos jaunųjų rekordus. Pabrėžtina, kad jo rezultatas 200 m plaukime nugara taipgi yra ir naujas Lietuvos suaugusiųjų rekordas. Spartakiados vicečempionais tapo: kauniečiai S. Venslauskas — džiudo imtynėse 68 kg kategorijoje, vilnietė Jūratė Karlonaitė — gimnastikoje. Minėtina ir panevėžietė D. Zauraitė, laimėjusi aukso medalį 800 m bėgime per 2 min. 11,4 sek. Sidabras 4x100 m estafetėje teko lietuvaitėms, šį nuotolį įveikusios per 3 min. 4 sek. Jas pralenkė Rusijos respublikos atstovės. Birštonietis R. Jakimavičius gavo bronzos medalį, nubėgęs 2.000 m su kliūtimis per 6 min. 8,0 sek. Su bronzos medaliu iš Taškento grįžo ir lietuvaičių moksleivių krepšinio rinktinė.

pasisventusios — ps. Dalia Barzdžiūtė (tel. 661-0342) ir ps. Sandra Kazlevičiūtė (tel. 669-1838). Į pas prašoma kreiptis, norint savo vaikus leisti į tuos būrelius.

• Ps. inž. Gediminas Kalinauskas, Seattle, Wash., gavęs magistro laipsnį atominės inžinerijos srityje, šią vasarą buvo pakviestas dirbti Bechtel Corporation San Francisco mieste. Pasirašęs sutartį, ten išvyko iš Toronto prieš porą savaitę.

• LSS 60-mečio šventės rengimą parėmė pinigėmis aukomis: O. Indrelis ir "Atžalynas" po \$25, A. H. Stepaičiai \$20, v. s. J. Kupronis ir D. L. Garbaliuskai po \$10, v. s. P. Balsas \$5. Skautiškias aciū.

• V. s. K. Grigaitis, dalyvavęs 60-mečio šventėje, sktn. Stepo Kairio muzikiniai vienetai paukojo \$20. K. Grigaitis yra vienas iš nedaugelio iševiję esančių pačių pirmųjų lietuviškosios skautijos darbuotojų.

• Skautiškias veikimas yra remiamas ir bazarais. Š.m. bazaras rengiamas lapkričio 11 d. Tėvų k-tas labai prašo tinkamų laimikų, kurie priimami kiekvieną sekmadienį priešpie skautų būkle. Tėvų komitetas aukoja savo laiką, įveda daug tylaus darbo, kad tūntai turėtų reikiamos paramos. Atsiminkime — jei vienas duoda daug, gaunama mažai, jei visi duoda mažai, susidaro daug. C. S.

VYČIO ŽINIOS

Paminėta 30-mečio veikla. Spalio 14 d. Toronto Lietuvių Namuose, dalyvaujant Vyčio klubo pradininkams ir jauniems vytyčiams, iškilmingai buvo prisiminta Vyčio 30 metų veikla. Sukaktuvinį renginį pradėjo dabartinis klubo pirm. Juozas Balsys, atpasakodamas klubo veiklą. Per 30 metų vytyčiai pasiekė nemažai laimėjimų sportinėse varžybose. Jie tapo Kanados, JAV, Ontario ir Toronto meistrėmis, atstovavo Kanadai pasaulinėse pirmenybėse, dalyvavo įvairiose tarptautinėse varžybose. Vytyčiai yra buvę S. Amerikos lietuvių meistrėmis beveik kiekvienoje kultuvuojamoje sporto šakoje. Penkerius metus iš eilės laimėjo Diplomatinijos šefo Stasio Lozario taurė, skirtą pajėgiausiam S. Amerikos lietuvių sporto klubui.

Nesvetima buvo vytyčiams ir sporto darbuotė. Vytyčiai buvo S. Amerikos lietuvių sportinio judėjimo pradininkai, surengę pirmąsias S. Amerikos lietuvių žaidynes Toronto 1951 m. Vytyčiai dalyvavo bendroje veikloje ir kartais jai vadovavo. Prisiminta ir dabartis. Už pasižymėjimus klubo veikloje įteikti PLS Zaidynių žymenys: Jaunų B. krepšinio vadovams A. Stankui-Saulaiciui ir J. Karpiui; C krepšinio vad. A. Duliūniui; stalo teniso vad. J. Nešukaiciui; lauko teniso vad. J. Zukui; krepšinio stovyklos vadovams Alg. ir Birutei Eizėnams; biuletenių leidėjams A. Supronui, O. Balsienai ir T. Supronaitei. Neliko užmiršti ir jaunųjų sportininkų, pasižymėję PLJ Z-nėse ir kitose varžybose. Jaunųjų B ir C klasių krepšininkai, kurie Zaidynėse laimėjo medalius, buvo iškviesti prie scenos — visiems buvo įteikti žymenys. Pagerbti ir kiti iškilni sportininkai. A. Sapliui šalia žymens už pirmą vietą šuolyje į tolį įteikta baltiečių dovana, skirta iškilniausiam C klasės lengvaatlečiui. P. Tutliui už išskirtinus laimėjimus stalo tenise įteikta J. Nešukaiciui taurė. Žymenys taip pat įteikti: S. Namikiui už rekordinę C klasės pasekmę šuolyje į aukštį; I. Balseyui už aukso medalį rutulio stūmimo D klasėje; L. Azubaliui už aukso medalį šuolyje į aukštį D klasėje; P. Sukauskui už aukso medalį rutulio stūmimo C klasėje; E. Petrui už išskirtiną pasekmę rutulio stūmimo — 15.18 m. Žymenys įteikti ir stalo tenisininkams už laimėjimus Zaidynėse: E. Vaičekauskui už pirmas vietas komandinėse varžybose ir vyrų dvejetose; G. Nešukaitytei už I v. moterų komandinėse varžybose, jauniems stalo tenisininkams R. Marcinkevičiui ir J. Krivui už jų laimėjimus Zaidynėse. (Nukelta į 9-tą psl.)

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ir buvusį ministrį, palikdamas net trečioje vietoje. NDP socialistai apgynė savo pozicijas Toronto Broadview apylinkėje ir pirmą kartą savo istorijoje laimėjo vieną vietą Newfoundlandijoje.

Liberalų populiarumo kritimą aiškiai liudija pasiektais balsų pasiskirstymas. Lyginant dabartinio papildomo balsavimo rezultatus tose apylinkėse su 1974 m. rezultatais parlamento rinkimuose, konservatoriai balsų skaičių pasididino nuo 40,1 iki 48,7%, liberalai susimąžino nuo 41,3 iki 30,5%. NDP socialistų populiarumas taipgi pagaugo nuo 13,5 iki 16,4%. Papildomi rinkimai nepakeičia dabartinio atstovų balanso Kanados parlamente, kur liberalai su premjeru P. E. Trudeau vis dar turi didelę jų daugumą. Problema jiems betgi sudaro ateitis — aiškus balsuotojų nusisukimas nuo liberalų visose angliškose provincijose ir taipgi pastebimas nuosimtinis konservatorių pakilimas Kvebeke, nors jie ten prarado vieną atstovą. Špauoda vienbalsiai daro išvadą, kad vienuomenė yra nusivylusi premjeru P. E. Trudeau bei jo politika. Kyla balsų, kad liberalų partija ji turėtų pakeisti kitu vadu, pvz. J. Turneriu, jeigu nori laimėti sekančiais metais turėsiąncius įvykti viso federacinio parlamento rinkimus.

Premjeras P. E. Trudeau apie atsistatydinimą nekalba, bet žada kovoti už prestižo sugrąžinimą sau ir liberalų partijai atitinkamomis reformomis. Papildomų rinkimų rezultatai gerokai sustiprino konservatorių vadą J. Clarko poziciją. Jį dabar jau pradėjo girti net ir J. Diefenbakeris, lig šiol laikęs gana šaltai.

Kanados komunistų partija vis dar veda cirką primenantį žaidimą, parūpindama kelis savo atstovus. Šį kartą trys komunistai buvo kandidatais Toronto apylinkėse, po vieną Ontario Hamiltone ir Britų Kolumbijos apylinkėje. Bendras balsų skaičius tose rinkiminėse apylinkėse yra nuo 20.000 iki 45.000. Daugiausia balsų komunistų kandidatas H. Stevens gavo Britų Kolumbijoje net 391. Hamiltone už komunistą R. Jagardą balsavo 302 rinkėjai. Dar liūdnesni rezultatai buvo trijose Toronto apylinkėse: T. Liaunos susilaukė 224 balsų, A. Larsen — 191, D. Goldstick — 118. Tai, žinoma, liudija visišką komunistų bankrotą Kanadoje.

Provincinių parlamentų rinkimuose pasikeitė net kelios vyriausybės. Buvo spėjama, kad panašus likimas gali ištikti ir NDP socialistų premjerą A. Blakeney Saskačevane, kai jis šį rudenį paskelbė rinkimus. Saskačevaną premjeras A. Blakeney valdo nuo 1971 m. Pastutiniame parlamente buvo 39 NDP socialistų atstovai, 11 konservatorių ir 11 liberalų. Naujuosius rinkimus lengvai laimėjo premjero A. Blakeney socialistai. Parlamentan jie grįžo su 44 atstovais, R. Collierio vadovaujami konservatoriai — su 17. Iš parlamento visiškai buvo išstumti liberalai su savo naujuoju vadu T. Malone. Atrodo, įtakos jų pralaimėjimui turėjo vakarinėse Kanados provincijose plačiai paplitusi nepakanta federacinei liberalų partijai bei jos vadui P. E. Trudeau. Rinkimai dabar sustiprino premjero A. Blakeney poziciją kovoję su Kanados vyriausybe dėl provincinių teisių bei didesnės savo gamtinių turtų kontrolės. Saskačevanas yra vienintelė Kanados provincija, kurią dar valdo NDP socialistai.

Prasidėjusį loterijų karą užbaigė federacinės ir provincinių vyriausybių susitarimas. Kanados vyriausybė, turinti "Loto Canada" loteriją, kurios vienas bilietas kainuoja \$10, įsipareigojo neorganizuoti jokių kitų pigesnių loterijų. Už šį įsipareigojimą jai bus leista "Loto Canada" loteriją tęsti ir po 1979 m., kai įstatymas buvo numatęs jos užbaigimą. Federacinės vyriausybės taipgi galės steigti kitas loterijas, bet jų bilietai negalės būti pigesni kaip \$10. Provincinės vyriausybės, turinčios "Provincial" loteriją su \$5 bilietais, kitoms savo loterijoms negalės peržengti \$9 bilieto kainos. Abi pusės pasidėjo loterijų laimikiams skirti 50% gautų pinigų, loterijų reklamai — 4%.

Karingoji Kanados paštinių kūnija su savo vadu J. C. Parrotu atmetė federacinio parlamento priimtą įstatymą, reikalaujantį grįžti darban. Nelegalus streikas tęsiasi, nors unijos vadams ir netgi streikuojantiems paštiniams gresia piniginių baudos. Premjero P. E. Trudeau vyriausybė dabar kreipėsi į teismus, reikalaujama sustabdyti pašto įstaigų piketavimą pagrindiniuose K a n a d o s centruose. Tikimasi, kad tada nemaža dalis streikuotojų grįš į darbą. Siuo metu jie, atrodo, bijo piketuotojų ir unijos grasinimų. Į darbovietes paštiniškai grįžta tik mažesnėse vietovėse. Paštinių kūnija taip pat kreipėsi į teismą, kaltindama parlamentą žmogaus teisių pažeidimu. Iš tikrųjų paštinių kūnija streiko tęsimu save laiko augš-

tesne už Kanados parlamentą ir netgi jo įstatymus. Liūdniausia, kad ją remia ir finansinė paramą žada narių skaičiumi gausi Kanados valdžios tarnautų kūnija. Pogrindines grupes pašto įstaigose pradėjo organizuoti nuosaikingesnieji paštiniškai, žadantys vesti kovą už karštakošių unijos vadų pašalinimą. Kokių priemonių imsis K a n a d o s vyriausybė nelegaliam streikui užbaigti, turėtų paaiškėti šią savaitę. Toronto policija jau atsisakė jėga pašalinti piketuotojus, jeigu teismas priimtų tokį nutarimą. Ji betgi žada rūpintis tvarkos užtikrinimu. Mississaugos Gateway pašto centre į piketuotojų eiles įjungė ir grupę paštinių kūnų nusivylusių asmenų. Jų plakatai skelbė: "Jei norite daugiau pinigų, susiraskite kitą darbą!"

REAL ESTATE LTD.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 ir 536-2664

1611 BLOOR ST. WEST

SWANSEA, atskiras 9 kambarių namas, gerame stovyje, vandeniu šildomas; sklypas 30' x 325'; platus įvažiavimas, garažas. Viena atvira skola.

RONCESVALLES-HOWARD PK. RAJONE, 7 kambariai per 2 augštus, 2 modernios prausyklos ir virtuvės, pilnai užbaigtas rūšys su nedabai gausia prausykla; visur nauji kilimai, privatus įėjimas į rūšį. Prašoma kaina tik \$69.900; įmokėti apie \$10.000; atvira skola.

JANE-ANNETTE, atskiras 6 kambarių namas, 3-jų metų senumo, užbaigtas rūšys, 2 prausyklos, mūrinis garažas. Prašoma kaina \$79.500, įmokėti \$10.000.

GLENLAKE-HIGH PK., atskiras gražiai atremontuotų 6 kambarių namas. Prašoma kaina \$97.500.

Vakaraš skambinkite į namus

A. Garbenis 489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
9½% už 3 m. term. indėlius	9¾% už asm. paskolas
9% už 1 m. term. indėlius	
8¼% už pensijų ir namų planą	9½% už mortgičius
8% specialiai taup. sąsk.	
7½% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 21 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) kitos paskolos (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9

Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje

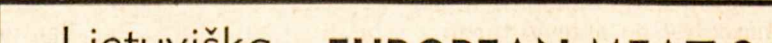
ANGELE E. KARNIENE Broker • Realtor

Notary Public Rezidencijos - motelių - sklypai

Daugiau žinių (konfidencialiai) Nuomojami patarnavimas

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706

Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

Lietuviška maisto krautuvė

EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward

Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.

Telefonas 536-5936 ir

2239 Bloor Street West

Parduodami kailiniai apsiuostai ir įvairaus kailio kepurės.

Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

AUTORITE SALES & SERVICE 1636 Dundas Street West,

Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College)

Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)

* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilio mechaniniai

* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.

* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETIT

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

SIANDIEN 270-ą kartą "Tėviškės žiburiai" rašo pranešimą apie Čikagos lietuvių gyvenimą. Beje šis 270-sis pranešimas — jau paskutinis. Po 28 metų išgyventų Čikagoje savo noru tenka jį palikti gal tik trumpam, o gal ir ilgam laikui. Sunku palikti laisvojo pasaulio lietuvių sostinę, joje tiek metų išgyvenus ir, sakyčiau, gan aktyviai dalyvavus vietos lietuvių įvairiaspalviame gyvenime. To įvairiaspalvio gyvenimo niuansus stengdavusi atvaizduoti ir "T2", iš viso mašinėle suplikęs apie 800 puslapių. Ar skaitytojai mano pranešimus skaitydavo, nežinau, nes laisvą skyrė, ypač paskutinių kelerių metų laikotarpyje, niekas manęs nepuolė, niekas negyrė. Okup. Lietuvos padavus, neminėdama autoriaus pavardės, kartais kankurais žinias iš mano pranešimų patitodavo. "T2" redaktorius prašė surasti įpėdinį, kuris toliau informuotų apie lietuvių gyvenimą Čikagoje. Žurnalistų sąjungos sąraše yra kelios dešimtys narių, gyvenančių Čikagoje, bet rasti tinkamą žmogų, kuris rašytų įdomesnius pranešimus ir kiekvieną savaitę su mažomis išimtimis savo pareigą atliktų, ne lengva. Ar man pasiseks įpėdinį surasti, parodys netolima ateitis. Jei ne, tai jį turės susirasti pats redaktorius.

KAS LIKO mano neįsėdėta per tiek metų bendradarbiaujant "T2"? Prieš kiek laiko redaktorius buvo prašęs padaryti pasikalbėjimą su ALTO cv pirm. dr. K. Bobeliu. Klausimus greit pasilūčiau, bet atsakymų per kelius metus negavau. Todėl skaudu būdavo, kai kas prikišdavo, kad aš ignoruoju ALTO. Redaktorius yra užprašęs pasikalbėjimą su naujoju PLB pirm. inf. V. Kamantu. Klausimai jam pasiekti ir pirminkas ruošėsi atsakyti, bet kai tuo laiku pasirodė A. Balašaitienės pasikalbėjimas su V. Kamantu, naujajį pasikalbėjimą nutarėm atidėti keliems mėnesiams. (Pokalbis jau atliktas "T2" redakcijoje, kurioje atsilankė PLB pirm. KLB tarybos suvažiavimo programa. Red.). Lėtas pašto pristatymas tiek JAV, tiek ir Kanadoje labai suvėlina pranešimus

ir dažnai jį laikraštyje pamatai tik 4 savaitėms praėjus po parašymo. Tai labai nutolina aprašomo įvykio efektą. Bet kaip ten bebūtų, bendradarbiavimas "T2" buvo ir įdomus, ir kartu malonus. Tikiuosi, kad ateityje iš naujos vietos kartas nuo karto galėsiu vėl parašyti, nes "T2" savo atstovo JAV sostinėje, berods, neturi.

PALAIDOJĘS GAL NE SIMTUS, bet tūkstančius Čikagos ir apylinkių lietuvių, laidotuvių direktorius Jonas G. Evans, laidojimo įstaiga turis Marquette Parke, staigiai mirė spalio 7 d., sulaukęs 61 m. amžiaus. Jonas G. Evans, nors ir gimęs šiam krašte, buvo vienas iš retų pirmosios emigracijos lietuvių vaikų, aktyviai dalyvavęs lietuvių gyvenime. Jį maitovės parapijiniame komitete, Lietuvos vyčiuose, Lietuvių Fonde ir daugelyje kitų organizacijų. Vėlonis artimai bendravo su lietuvišiais jėzuitais, nemažai talkino kun. A. Kexio įsteigiamam Lietuvių Foto archyviui, lietuvių etninės enciklopedijos leidyklai, finansavo kankurių filmų paruošimą, jų tarpe ir apie gen. Lietuvos konsulą Čikagoje dr. P. Daužardį. Kai buvo rengiama V. J. tautinių šokių šventė, Jonas G. Evans aktyviai dirbo lėšų telkimo komitete, suorganizavo ir pravedė loteriją, kurios pelnas teko šventės išlaidoms padengti. Toms savaitėms teko nemažai bendradarbiauti, turėjom eilę posėdžių Evans bute virš laidotuvių koplyčios. Posėdžius lydėdavo ir turtingos vaišės. Nekartą Jonui Evans primindavau, kad ir mano lavoną po mirties pasilimtų ne kuris kitas laidotuvių direktorius, o tik Jonas Evans. Jis tik nusišypsodavo ir prašydavo tokiomis temomis nekalbėti... Mirusio Jono G. Evans laidotuvių įstaiga toliau tvarkys jo sūnūs, o a.a. Jono Evanso daugelis Čikagos ir apylinkių lietuvių tikrai pasigės. Duodamas apmokamus mirties pranešimus amerikiečių dienraščiams, Jonas G. Evans visada parbrėždavo, kad Šv. Kazimiero kapinės yra "Lithuanian St. Casimir Cemetery".

Sol. A. STEMPUZIENĖ-SVEDIENĖ

ir kompozitorius pianistas
Jonas Švedas

Girdėsime šiuos kūrinius (operų arijas ir dainas): G. Verdi, G. Rossini, G. Bizet, R. Schumano, B. Dvariono, J. Juzeliūno. Kompozitorius J. Švedas atliks naujausius savo kūrinius.

Bilietai — \$4, pensininkams — \$3, moksleiviams bei studentams — \$2. Gaunami Toronto — Lietuvių Namuose (sekmadieniais), pas L. Dūdą 766-3689; Hamilton — pas J. Pleinį 549-5372, St. Catharines — pas J. Zubrickienę 684-2074 ir Anapolio knygyne pas V. Aušrotą.

Maloniai kviečiame visus dalyvauti šiame neeiliniame koncerte. Po programos pavaišinsime kava ir pyragais.

Toronto Lietuvių Namų Vyrai

Š.m. lapkričio 12, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių Namų Vyrai Karaliaus Mindaugo menėje rengia ir DAINOS MUZIKOS KONCERTĄ

Programą atliks Čikagos operos solistė
Aldona Stempuzienė-Svedienė

Kompoz. pianistas JONAS ŠVEDAS

Nebūkime...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

voje, pakeliauti plačiau, grįžę pasakojai nebūtus dalykus, tarsi "Kronika" būtų išgalvotas melas, tarsi jie nematytų uždarytų šventovių, rusiškų užrašų, priespaudos ir skurdo.

Ar ne laikas ne tik praregėti, bet taip pat susirūpinti tuo, kad nekaltą formą mūsų "ambasadoriai" tarnauja okupantui ir nekartą patenka į jų pinkles. O čia esančių informatorių darbai vieną dieną atsiras auskšne, jeigu teisingumo knygoje... Per daug į anapus nueina informacijos. Per daug veržiamasi į kalėjimą, iš kurio išbėgome ne tam, kad kalintojams padėtume, bet tam, kad visam pasauliui skelbtume priespaudą.

Keliaudami lankyti savo senutės motiną, dešimtmečiais nematytus sesers ar brolio, atliekame vieną iš krikščioniškų gerų darbų — lankome kalinius. Tačiau nedarykime iš to nei prekybinių "tūrų", nei propagandinių mostų. Tam tikslui Maskva turi pati pakankamai pinigų ir žmonių. Priesidędami pagalbos lietuviams vardu, neįsivaikome kvailių pavergtos sovietinės Lietuvos reikalams finansuoti. Telkime lėšas Lietuvos laisvinimui pirmoje eilėje, tam tikslui sukaupdami visus materialinius ir moralinius išteklius. Nekaskime duobės savo idealams!

Los Angeles, Calif.

LIEUVIŲ BENDRUOMENĖS suorganizuota 1969 m. vasario 16 d. Kalifornijos Lietuvių Radijas, vėliau persiorganizavęs į Kalifornijos lietuvių radijo klubą, yra kultūrinė organizacija, tautinės kultūros reikėja, tėvynės meilės žadintoja, jungianti visus lietuvius. Los Angeles mieste š.m. spalio 28 d., 7.30 v.v., Sv. Kazimiero parapijos salėje yra rengiamas balius su menine programa, kurią atliks sol. Stasė Pautienė ir Henrikas Paškevičius. Šokiams gros vokiečių orkestras. Visa lietuviškoji visuomenė kviečiama atsilankyti į šį parengimą ir parenti lietuviško žodžio skelbėją — radiją, kuris kiekvieną šeštadienį 12.30 val. oro bangomis pasiekia Jūsų namus. J. Gedmintas

DOWNTOWN FLOWERS (savininkai latviai)

Gėlės įvairioms progoms. Pristatoma 2 kartus į dieną į visas ligonines ir laidotuvių namus. Savininkė DIANA WALTERS pataria ir su tvarko gėles vestuvėms. Adresas: St. Lawrence Market, Lower Level, South Bldg. 95 Front St. E., Toronto, Ont. M5E 1C2 Telefonas 862-7042

V. BAČINAS All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais keliomis
reikalais betkur
pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

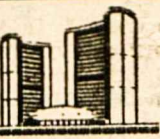

TORONTO MIESTAS
Grįžta į standartinį
laiką sekmadienį,
1978 spalio 29

Miesto tarybos nutarimu buvo paskelbta instrukcija, reikalaujanti gyventojus laikytis dienos šviesos taupymo laiko nuo 1978 m. balandžio 30 iki spalio 29 dienos. Dabar primename gyventojams pasukti laikrodžių rodykles vieną valandą atgal.

SPALIO 29, SEKMADIENĮ, 2 VALANDĄ RYTO.

FREDERICK J. BEAVIS,
Mayor

**VIEŠAS PRANEŠIMAS
SAVIVALDYBINIAI RINKIMAI
TORONTO MIESTE**
1978 M. LAPKRIČIO 13

BALSAVIMAS PER ĮGALIOJINIUS (proxy voting)

Remiantis 1977 metų savivaldybinių rinkimų įstatymo pakeistu 41 straipsniu, šiuo skelbiama, kad paskutinė diena paduoti prašymą dėl balsavimo per įgaliojinius yra 1978 m. lapkričio 13.

Prašymas tokiame pažymėjime gauti gali būti įteiktas miesto raštvedžiui (City Clerk) reguliariomis darbo valandomis nuo 8.30 v.r. iki 4.30 v.p.p. ir pirmadienį 1978 m. lapkričio 13 tarp 8.30 v.r. iki 5.00 v.p.p.

Informacijų, kas gali balsuoti per įgaliojinių ir kas gali būti įgaliojiniu, prašom kreiptis į miesto raštvedžio įstaigą, miesto rotušėje, Toronte.

Roy V. Henderson
City Clerk and
Returning Officer

Verta buvo dalyvauti

(Atkelta iš 5-to psl.)

pasipaskojimai, diskusijos ir pasikalbėjimai įvairiomis temomis, o savaitgaliais — linksma vakariai.

Siu metų seminare dalyvavo per 30 studentų, kurių didelę dalį sudarė pirmakurčiai, todėl kaikiuriuose kursuose jie tik vargais negalais jungėsi į diskusijas. Būdamą jiems dar visiškai nauja, kursų medžiaga atrodė jiems kiek persunkti. Todėl jiems metais reikėtų paruošti daugiau atitinkamų santraukinių knygelių bei kitokių pagalbinių priemonių, kad pirm-

mą kartą dalyvaujantys jaunimas galėtų lengviau suprasti kursų medžiagą ir veikliau jungtis į diskusijas.

Išskyrus vieną nemalonų įvykį, kurio neverta čia minėti, man šis seminaras labai patiko: išmokau ne tik linksniuoti! Susipažinau giliau su lietuvių kalba bei literatūra ir su Lietuvos istorija. Tikrai verta buvo dalyvauti. Norėčiau tad visiems Europoje gyvenantiems lietuviams studentams ir kitiems Lietuva besidomintiems tautiečiams patarti: vykite į Ameriką, pasizmonėkite, pasižvalgykite, bet neregizkite nedalyvavę liuanistikos seminare. Tikiuosi, kad ir aš nepaskutinį kartą ten vykau.

Lietuviška baldų dirbtuvė Torontė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

TORONTO

Prel. dr. J. Tadausko 40 metų kunigystės ir Aušros Vartų parapijos 30 metų sukakčių iškilmėse Hamiltono spalio 22 d. dalyvavo ir keliolika torontiečių. Pamokslus pasakė vysk. V. Brizgys ir vietos vysk. Rending. Dalyvavo apie 400 asmenų, jų tarpe miesto burmistras, parlamento atstovas ir kiti. Pagrindinę kalbą pasakė mokytojas A. Rinkūnas. Buvo plati meninė programa. Platesnis aprašymas — kitame "T2" nr.

Melburnietis (iš Australijos) J. Ivaškevičius (Ivas), atvykęs Kanadą į Pasaulio Lietuvių Dienas, Torontė susitokė su Stase Beržinskine (abu našliai). Spalio 21 d. S. ir M. Jokūbaičiai naujavedžiams suruošė jaukią išleistuvių vakarienę. J. ir S. Ivaškevičiai išvyko į Australiją.

SPORTAS

(Atkelta iš 8-to psl.)

Zymenis įteikti buvo kviečiami pasizymėti Vyčio darbuotojai ir bičiuliai, įskaitant nuoširdų ir nuolatinį Vyčio rėmėją L. Kirkilį. Sukaktuvių proga vytičius žodžiu pasveikino SALFAS pirm. P. Berneckas. Taip pat buvo gauti sveikinimai iš Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopos, Niujorko Atletų Klubo ir Hamiltono Kovo.

Pasibaigus iškilmėms, buvo rodomi J. Karpio padaryti žaidynių filmai, po to — vaišės ir šokiai. Į šį neeilinį sukakties renginį, be steigėjų ir jauniausių vytičių, pagerbti Vyčio 30 metų pastangų taip pat atsilankė rėmėjai, tėvai, bičiuliai.

Vyčio sporto klubas buvo įsteigtas 1948 m. rugpjūčio mėn. Sekminiai užbaigė trečią dešimtmetį, su nekantrumu dairomės ateitin — koks bus ketvirtasis dešimtmetis?

Krepšinio vadovai. Paulius Grybas ir Edvardas Stravinskis sutiko vadovauti jaunių B ir C krepšinio komandoms.

Atviras golfo turnyras įvyko spalio 15 d. Hornby Towers aikštyne. Dalyvavo 25 golfinkai. Geriausiai žaidė Alg. Simanavičius, įveikęs aikštyną 78 smūgiais. Kitos geresnės pasiekė: 2. R. Simkus ir Aug. Simanavičius — po 80; 3. Algr. Banelis, R. Strimaitis ir R. Barakauskas — po 81; 4. V. Siminkevičius 83; 5. M. Slapys 84. Su išlyginamaisiais smūgiais geriausi buvo: 1. M. Slapys 65; 2. Aug. Simanavičius, Algr. Banelis, V. Siminkevičius — po 67 ir 3. V. Pulksys 68. Vienintelė moterų atstovė S. Pacevičienė ilgoką aikštyną šį kartą įveikė 107 smūgiais. Atskirų klasių laimėtojai tapo: A — 1. Alg. Simanavičius 78; 2. R. Simkus 80; 3. R. Barakauskas 81; B — 1. Aug. Simanavičius 80; 2. Algr. Banelis ir R. Strimaitis po 81; C — 1. V. Pulksys 92; 2. V. Balseys (I) 92; 3. L. Radzevičius 95. Klasių laimėtojams bus įteiktos taurės. A. S.

GERULAIČIO KOVOS

Vitas Gerulaitis atstovavo JAV "Davis Taurės" teniso varžybose. Pirmąjį vieneto susitikimą su Švedijos Kiehl Johanssonu Vitas laimėjo 6-2, 6-1, 6-4. JA V-bėms jau vedant 3-1 pasekme, V. Gerulaitis ir vėl susitikio su jam neįveikiamu priešu Bjorn Borgu, kuris ir vėl laimėjo 6-3, 6-1. Neseniai pasibaigusiam teniso turnyre V. Vokietijoje, Essene, baigmėje taip pat susitikio senieji priešininkai — B. Borgas ir V. Gerulaitis. Borgas laimėjo \$35,000, palikdamas Vitą antruoju.

Uždirbtas pinigais ir įvertinimu V. Gerulaitis stipriai laikosi trečioje vietoje pasaulio mastu. J. B.

Zymusis krepšinio žaidėjas Leonas Rautinšas, torontietis, 18 m. amžiaus studentas, pakviestas į geriausių žaidėjų — žvaigždžių grupę, dalyvaujančią pasaulinio masto tarptautinėse varžybose Filipinų sostinėje Maniloje. Šią žinią paskelbė "The Toronto Sun" 1978. X. 20, pridurdamas — tai pirmas kartas istorijoje, jog kanadietis į tokią grupę buvo pakviestas. L. Rautinšas esą studijuoja Minneapolisio universitete.

Adv. Arthur Maloney, buvęs Ontario piliečių teisių gynėjas, kriminalinės teisės advokatas, vėl grįžo advokatūron ir savo kabinetą atidarė 101 Adelaide W, 23 aukštas, tel. 862-1660.

Baltiečių Draugija Vokietijoje leidžia biuletinį vokiečių kalba "Mitteilungen aus dem baltischen Leben". Š.m. 2 nr. kultūrinės kronikos skyriuje išspausdinta informacija apie Lietuvos Kankinių šventovės pašventinimą ir su ja susijusį kultūrinį centrą.

Komunistinė grupė "In Struggle", Kanados marksistų-leninistų sambūris, siekiantis sudaryti Kanados proletarų partiją, aktyviai reikiški ypač Ontario ir Kvebeko provincijose. Jo nariai dalyvauja paštininkų streike ir dalina lapelius "Defend the right to strike". Juose minėtoji grupė skatina visuomenę įvairiais būdais remti krašto įstatymų nepaisančios paštininkų unijos streiką, kovojantį prieš kapitalistinę Kanados buržuaziją. Atsišaukimas baigiamas šiais sakiniais: "Tik tai vieningai kovodami prieš kiekvieną valdančios klasės pastangą apriboti demokratines mūsų teises, galime sustiprinti dirbančiųjų klasės jėgą. Tai vienintelis kelias, priartinąs dieną, kai galėsime nuversti kapitalizmą, t. įsinaudojimo, pelno ir kelių asmenų galios sistemą, pašalinti neteisębę ir pagerinti sunkių daugumos gyvenimą." Tai tos pačios idėjos, kurios nuvedė Rusiją ir kitus R. Europos kraštus į dabartinę "gerovę", kurioje net duonos reikia pirkti S. Amerikoje pas "kapitalistus".

Optical Studio OKULISTAS R. SCHMID

Naujas adresas:
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prie Lietuvių Namų)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, naujos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Okulistas S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Viesdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gaunate lietuvišką knygą, plokštelę, ados, medžio dirbinius. Ypač didelis asortimentas lietuvių pasirinkimams

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

DRESHER-BARAUSKAS W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENIS
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

BALTIC EXPORTING CO.

SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRASTUS IR SOV. SĄJUNGĄ
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių į Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ ROŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTONT

Anapilio žinios

— Pamaldos šį sekmadienį — pagal vieną valandą atgal atsuktą laikrodį.

— Vėlinių proga tradicinės kapinių lankymo pamaldos — šį sekmadienį 3 v.p.p. Pačių Vėlinių dieną, lapkričio 2, pamaldos Lietuvos Kankinių šventovėje 7.30 v. vakaro.

— Tikybos pamokos vaikams, besirušiantiems pirmajai Komunijai, prasidės lapkričio 5, sekmadienį. Prašomi minėti dieną su vaikais ateiti ir tėveliai bendram pasitarimui. Kandidatai turėtų būti bent antrojo skyriaus mokiniai. Katekizacijos pamokas dėstys seselė Paulė.

— Vargonų vajui aukėjo \$1.000: N.N.; \$250: dr. J. Sugailla; po \$200: J. O. Ažubaliai, Pr. Berneckas, O. Jonaitienė, J. Barzdaitienė; po \$100: D. Smailytė, V. V. Kubiliai (Ottawa), V. Liutka, J. Strazdas, Ig. Juzukonis, B. G. Trinka, J. V. Jasinevičius, Anapilio Moterų Būrelis, El. Ažubalienė, J. O. Kirvaitis, A. O. Kanapka, V. S. Aušrotas; po \$50: O. Indrelėnė, A. Valadka, V. Taseckas, J. Vitkūnas, A. Smailys; \$30: K. Liutkus; po \$25: P. Daržinskas, A. Valiulis, M. Jurkšienė, J. Kundrotenė, moterų šalpos grupė "Daina". Visiems geradariams nuoširdi padėka. Vargonų įsigijimo sąskaitoje turima \$9.205. Tikimasi vargonus greit išgyti.

— Sv. Jono lietuvių kapinėse spalio 19 d. palaidotas a.a. Pranas Keturka iš Montrelio, spalio 23 — a.a. Sofija Augustauskienė, 73 m., spalio 24 — a.a. Antanina Lenauskienė, 79 m.

— N. Pr. Marijos seselių vienuolijos 60 metų veiklos minėjimui vakarienei pakvietimai gaunami Anapilyje sekmadieniais po pamaldų.

— Reikia jaunuolių tautos keltuvadienio vakarais parapijos bingė Don Mills rekreacijos centre. Suinteresuotieji prašomi paskambinti par. telefonu 277-1270.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 11 v.r., metinės už Jono Senkaus vėlę (po Mišių — šventinamas paminklas liet. kapinėse); sekmadienį: 10 v.r. už a.a. Stasį Saldžiūną, 11 v. už a.a. Mindaugą Mikšį ir a.a. Elena Seferienę.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Šį sekmadienį švęsime 9.30 v.r. pamaldose Reformacijos šventę.

— Pirmadieniais repetuoja parapijos choras.

— Sekmadienį prieš arba po pamaldų galėsite pasiimti š.m. 9 mėn. pakvitavimą, 1979 m. pasižadėjimų kortelės ir 1979 m. samatą.

— Pr. sekmadienį parapijos moterų draugija atšventė 25 metų sukaktį; buvo pagerbtos visos buvusios pirmininkės, ypač steigėja Elzė Jankutė. Taip pat pagerbta M. Dambarienė, dabartinė draugijos pirmininkė, kuri jau 30 metų yra sekmadienio mokyklos vedėja. Draugijos apžvalgą skaitytė I. Delkuvienė, sveikino R. Hiršas tarybos vardu ir parapijos klebonas. Konfirmandus sveikino J. Adomavičienė, liet. par. pirmininkė. R. Hiršas ir E. Valčiukauskas-Vardin pateikė 1979 m. samatą ir išdalinio pasižadėjimų kortelės. Samata siekia \$63,228. Parapijiečiai atkreipė dėmesį, kad pinigai misijoms Pasaulio Federacijos bei Bendrųjų Draugijų Federacijos yra skiriami iš dalies remti raudoniesiems Afrikos sukilėliams. Į šį faktą buvo prašyta atkreipti dėmesį parapijos valdybą, kad šį protestą perduotų rytinės Kanados liut. sinodui.

— Maldose prisiminkime visus ligonius, ypač Agutę Hermanienę ir Osvaldą Delkų.

— Iš Čikagos gautas nesenai išleistas antras "Svečio" numeris. Šiuo reikalu malonėkite kreiptis į A. Langienę.

— Sveikiname Hamiltono AV parapiją 30 m. ir jos kleboną prel. J. Tadaraušką 40 m. kunigystės sukakties proga.

Lietuvių Namų žinios

— Lapkričio 4, šeštadienį, 7 v.v., metinis LN koncertas-sokaias. Programoje — sol. Gina Čapkauskienė ir Slava Žiemelytė. Šokiams gros Detroito lietuvių orkestras.

— LN narių susirinkimas — lapkričio 5, sekmadienį, 3 v.p.p., Karaliaus Mindaugo menėje.

— Spaudos vakaras savaitraščiui "N. Lietuva" paremti įvyks spalio 28, šeštadienį, 7 v.v., LN Karaliaus Mindaugo menėje.

— Pr. sekmadienį profesionalų ir verslininkų s-gos pakviestas adv. G. Balčiūnas skaityt paskaitą apie testamentų sudarymą. Dalyvavo per 100 asmenų.

— Lietuvos Kariuomenės šventė — lapkričio 25, šeštadienį. Paskaitą skaitys dipl. teis. M. Snapštys iš Detroito.

— Pr. sekmadienį LN popietėje dalyvavo apie 250 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: V. Rinkevičius, A. ir A. Sukiai iš Detroito.

— ISNUOMOJAMAS frontinis kambarys ir virtuvė su baldais. Skambinti tel. 534-8056.

— MIKOLAINIS VALTERIS atleista staliu, plytelių dėliu, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Kapų lankymo diena — spalio 29, sekmadienį, su tradicinėmis pamaldomis 3 v.p.p. Didelių žvakių, tinkamų padėti ant kapų, galima gauti mūsų šventovės priangyje. Kas norėtų pašventinti paminklus, prašom kreiptis į kapinėse dalyvaujantį kunigų.

— Vėlinių proga mūsų šventovėje bus Mišios ir pamaldos už mirusius lapkričio 1, trečiadienį, 7.30 v.v.

— Vėlinių Mišių novena-gregorinės Mišios bus laikomos visą lapkričio mėnesį 8 v.r. šokiadieniais, 9 v.r. sekmadieniais ir šeštadieniais.

— Pensininkų būrelio metinė šventė su Mišiomis už mirusius narius — šį trečiadienį, 5 v.p.p. Po pamaldų Parodų salėje — vakariene, meninė programa ir loterija. Vakarienės kaina — \$2. Rengėjai kviečia pensininkus ir nepensininkus šioje šventėje dalyvauti.

— Aukų parapijos reikalams: M. Antanaitis \$100, I. M. Stasiulius \$50, A. A. Ketvirčiai \$50, J. L. Korsakai \$30, L. J. Marcinėnai \$30, J. H. Arcinavičiai \$30, M. I. Pranavičiai \$25.

— Sveikiname Mindaugą ir Sofiją Putrimus, Leoną ir Ireną Baziliauskus, atšventusius 20 metų vedybinio gyvenimo sukaktis.

— Dail. J. Račaus paroda atidėta į gruodžio 16-17 d.d.

— N. Pr. Marijos seserys rengia 60 metų nuo jų įsisteigimo sukakties minėjimą lapkričio 5, sekmadienį, 4 v.p.p. Prisikėlimo salėje. Bilietai gaunami pas seselę Loretą ir parapijos raštinėje.

— Uždaros kolekcinės moterims bus lapkričio 17-19 d.d., o vyrams — gruodžio 8-10 d.d. Registruotis klebonijoje.

— Parapijos choro 25 metų sukaktis — gruodžio 2 d. mūsų salėje su koncertu ir šokiais. Kviečiami visi buvę choristai ateiti į repeticią trečiadieniais 7.30 v.v. muzikos studijoje.

— Jaunimo choro repeticijos — po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Prašome tėvus atvežti vaikučius repeticijoms.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 v. už Antaną Pabedinską, užpr. B. Pabedinskienė, 9 v. už Žekų ir Dubininkų šeimų mirusius, užpr. J. B. M. Žekai, 9.30 v. už Bronių Raškauską, užpr. M. Raškauskienė, 10 v. už kun. Petrą Totoraitį ir Totoraitių šeimos mirusius, užpr. A. Totoraitis ir Lygienę; sekmadienį 8 v. už Stasę Liacių, užpr. P. Liacių, 9 v. už Kazį Karecką, užpr. Dalia ir Arūną, 10 v. už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienė, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Vincą Baltrušaitį, užpr. U. Petkūnienę.

— Jaunimo choro repeticijos — po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Prašome tėvus atvežti vaikučius repeticijoms.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 v. už Antaną Pabedinską, užpr. B. Pabedinskienė, 9 v. už Žekų ir Dubininkų šeimų mirusius, užpr. J. B. M. Žekai, 9.30 v. už Bronių Raškauską, užpr. M. Raškauskienė, 10 v. už kun. Petrą Totoraitį ir Totoraitių šeimos mirusius, užpr. A. Totoraitis ir Lygienę; sekmadienį 8 v. už Stasę Liacių, užpr. P. Liacių, 9 v. už Kazį Karecką, užpr. Dalia ir Arūną, 10 v. už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienė, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Vincą Baltrušaitį, užpr. U. Petkūnienę.

— Jaunimo choro repeticijos — po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Prašome tėvus atvežti vaikučius repeticijoms.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 v. už Antaną Pabedinską, užpr. B. Pabedinskienė, 9 v. už Žekų ir Dubininkų šeimų mirusius, užpr. J. B. M. Žekai, 9.30 v. už Bronių Raškauską, užpr. M. Raškauskienė, 10 v. už kun. Petrą Totoraitį ir Totoraitių šeimos mirusius, užpr. A. Totoraitis ir Lygienę; sekmadienį 8 v. už Stasę Liacių, užpr. P. Liacių, 9 v. už Kazį Karecką, užpr. Dalia ir Arūną, 10 v. už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienė, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Vincą Baltrušaitį, užpr. U. Petkūnienę.

— Jaunimo choro repeticijos — po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Prašome tėvus atvežti vaikučius repeticijoms.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 v. už Antaną Pabedinską, užpr. B. Pabedinskienė, 9 v. už Žekų ir Dubininkų šeimų mirusius, užpr. J. B. M. Žekai, 9.30 v. už Bronių Raškauską, užpr. M. Raškauskienė, 10 v. už kun. Petrą Totoraitį ir Totoraitių šeimos mirusius, užpr. A. Totoraitis ir Lygienę; sekmadienį 8 v. už Stasę Liacių, užpr. P. Liacių, 9 v. už Kazį Karecką, užpr. Dalia ir Arūną, 10 v. už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienė, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Vincą Baltrušaitį, užpr. U. Petkūnienę.

— Jaunimo choro repeticijos — po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Prašome tėvus atvežti vaikučius repeticijoms.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 v. už Antaną Pabedinską, užpr. B. Pabedinskienė, 9 v. už Žekų ir Dubininkų šeimų mirusius, užpr. J. B. M. Žekai, 9.30 v. už Bronių Raškauską, užpr. M. Raškauskienė, 10 v. už kun. Petrą Totoraitį ir Totoraitių šeimos mirusius, užpr. A. Totoraitis ir Lygienę; sekmadienį 8 v. už Stasę Liacių, užpr. P. Liacių, 9 v. už Kazį Karecką, užpr. Dalia ir Arūną, 10 v. už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienė, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Vincą Baltrušaitį, užpr. U. Petkūnienę.

— Jaunimo choro repeticijos — po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Prašome tėvus atvežti vaikučius repeticijoms.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 v. už Antaną Pabedinską, užpr. B. Pabedinskienė, 9 v. už Žekų ir Dubininkų šeimų mirusius, užpr. J. B. M. Žekai, 9.30 v. už Bronių Raškauską, užpr. M. Raškauskienė, 10 v. už kun. Petrą Totoraitį ir Totoraitių šeimos mirusius, užpr. A. Totoraitis ir Lygienę; sekmadienį 8 v. už Stasę Liacių, užpr. P. Liacių, 9 v. už Kazį Karecką, užpr. Dalia ir Arūną, 10 v. už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienė, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Vincą Baltrušaitį, užpr. U. Petkūnienę.

— Jaunimo choro repeticijos — po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Prašome tėvus atvežti vaikučius repeticijoms.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 v. už Antaną Pabedinską, užpr. B. Pabedinskienė, 9 v. už Žekų ir Dubininkų šeimų mirusius, užpr. J. B. M. Žekai, 9.30 v. už Bronių Raškauską, užpr. M. Raškauskienė, 10 v. už kun. Petrą Totoraitį ir Totoraitių šeimos mirusius, užpr. A. Totoraitis ir Lygienę; sekmadienį 8 v. už Stasę Liacių, užpr. P. Liacių, 9 v. už Kazį Karecką, užpr. Dalia ir Arūną, 10 v. už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienė, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Vincą Baltrušaitį, užpr. U. Petkūnienę.

— Jaunimo choro repeticijos — po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Prašome tėvus atvežti vaikučius repeticijoms.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 v. už Antaną Pabedinską, užpr. B. Pabedinskienė, 9 v. už Žekų ir Dubininkų šeimų mirusius, užpr. J. B. M. Žekai, 9.30 v. už Bronių Raškauską, užpr. M. Raškauskienė, 10 v. už kun. Petrą Totoraitį ir Totoraitių šeimos mirusius, užpr. A. Totoraitis ir Lygienę; sekmadienį 8 v. už Stasę Liacių, užpr. P. Liacių, 9 v. už Kazį Karecką, užpr. Dalia ir Arūną, 10 v. už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienė, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Vincą Baltrušaitį, užpr. U. Petkūnienę.

— Jaunimo choro repeticijos — po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Prašome tėvus atvežti vaikučius repeticijoms.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 v. už Antaną Pabedinską, užpr. B. Pabedinskienė, 9 v. už Žekų ir Dubininkų šeimų mirusius, užpr. J. B. M. Žekai, 9.30 v. už Bronių Raškauską, užpr. M. Raškauskienė, 10 v. už kun. Petrą Totoraitį ir Totoraitių šeimos mirusius, užpr. A. Totoraitis ir Lygienę; sekmadienį 8 v. už Stasę Liacių, užpr. P. Liacių, 9 v. už Kazį Karecką, užpr. Dalia ir Arūną, 10 v. už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienė, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Vincą Baltrušaitį, užpr. U. Petkūnienę.

— Jaunimo choro repeticijos — po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Prašome tėvus atvežti vaikučius repeticijoms.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 v. už Antaną Pabedinską, užpr. B. Pabedinskienė, 9 v. už Žekų ir Dubininkų šeimų mirusius, užpr. J. B. M. Žekai, 9.30 v. už Bronių Raškauską, užpr. M. Raškauskienė, 10 v. už kun. Petrą Totoraitį ir Totoraitių šeimos mirusius, užpr. A. Totoraitis ir Lygienę; sekmadienį 8 v. už Stasę Liacių, užpr. P. Liacių, 9 v. už Kazį Karecką, užpr. Dalia ir Arūną, 10 v. už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienė, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Vincą Baltrušaitį, užpr. U. Petkūnienę.

— Jaunimo choro repeticijos — po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Prašome tėvus atvežti vaikučius repeticijoms.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 v. už Antaną Pabedinską, užpr. B. Pabedinskienė, 9 v. už Žekų ir Dubininkų šeimų mirusius, užpr. J. B. M. Žekai, 9.30 v. už Bronių Raškauską, užpr. M. Raškauskienė, 10 v. už kun. Petrą Totoraitį ir Totoraitių šeimos mirusius, užpr. A. Totoraitis ir Lygienę; sekmadienį 8 v. už Stasę Liacių, užpr. P. Liacių, 9 v. už Kazį Karecką, užpr. Dalia ir Arūną, 10 v. už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienė, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Vincą Baltrušaitį, užpr. U. Petkūnienę.

— Jaunimo choro repeticijos — po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Prašome tėvus atvežti vaikučius repeticijoms.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 v. už Antaną Pabedinską, užpr. B. Pabedinskienė, 9 v. už Žekų ir Dubininkų šeimų mirusius, užpr. J. B. M. Žekai, 9.30 v. už Bronių Raškauską, užpr. M. Raškauskienė, 10 v. už kun. Petrą Totoraitį ir Totoraitių šeimos mirusius, užpr. A. Totoraitis ir Lygienę; sekmadienį 8 v. už Stasę Liacių, užpr. P. Liacių, 9 v. už Kazį Karecką, užpr. Dalia ir Arūną, 10 v. už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienė, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Vincą Baltrušaitį, užpr. U. Petkūnienę.

— Jaunimo choro repeticijos — po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Prašome tėvus atvežti vaikučius repeticijoms.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 v. už Antaną Pabedinską, užpr. B. Pabedinskienė, 9 v. už Žekų ir Dubininkų šeimų mirusius, užpr. J. B. M. Žekai, 9.30 v. už Bronių Raškauską, užpr. M. Raškauskienė, 10 v. už kun. Petrą Totoraitį ir Totoraitių šeimos mirusius, užpr. A. Totoraitis ir Lygienę; sekmadienį 8 v. už Stasę Liacių, užpr. P. Liacių, 9 v. už Kazį Karecką, užpr. Dalia ir Arūną, 10 v. už Stasį Černiauską, užpr. J. Černiauskienė, 11.30 v. už parapiją, 7 v.v. už Vincą Baltrušaitį, užpr. U. Petkūnienę.

— Jaunimo choro repeticijos — po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Prašome tėvus atvežti vaikučius repeticijoms.

Š.m. spalio 28 - 29 dienomis mažojoje ANAPILIO salėje Anapilio Moterų Būrelis rengia

PARODA

Dail. Reginos Žiuraitienės paveiksai, dail. Valės Balsienės keramikos kūriniai ir sidabro dirbiniai

PARODOS ATIDARYMAS — spalio 28, šeštadienį, 4 v. p. p. Lankymo valandos: šeštadienį 4 v.p.p. — 6 v.v., sekmadienį 10 v.r. — 6 v.v.

Visi maloniai kviečiami aplankyti parodą

SEPTINTAME DAUGIAKULTŪRIO TEATRO FESTIVALYJE

spalio 29, sekmadienį, 8 valandą vakaro,

Toronto "AITVARAS" stato

Juozo Grušo keturių veiksmų dramą

"Tėvas ir sūnus"

ST. LAWRENCE TEATRE TORONTE

ir maloniai kviečia visus tautiečius dalyvauti

Bilietai kainuoja \$4 ir \$3.50; studentams — pusė kainos

SOLISTĖ SLAVA ŽIEMELYTĖ

Lietuvių Namų Moterų Būrelis ir LN Vyrai maloniai kviečia Jus atsilankyti į metinį TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ

Sol. GINA ČAPKAUSKIENĖ

KONCERTAS - ŠOKAI

š.m. lapkričio 4, šeštadienį, 6.30 valandą vakaro, Karaliaus Mindaugo menėje, Lietuvių Namuose

Koncertas — 7 valandą vakaro punktualiai

PROGRAMOJE:

sol. Gina Čapkauskienė ir sol. Slava Žiemelytė

Išgirsite dar niekad negirdėtus duetus ir solo kūrinius

- Šokiams gros Detroito lietuvių orkestras.
- Veiks karštas-šiltas bufetas ir baras

Suaugusiems — \$5.00, studentams ir pensininkams — \$3.00. Bilietai gaunami: LN raštinėje ir sekmadienio popietėse, pas LN Moterų Būrelį ir LN Vyrių narius.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti į Nekaltai Pradėtosios M. Marijos seserų

60-ties metų įsteigimo

MINĖJIMA - VAKARIENĖ

lapkričio 5, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo salėje.

Kviečiame rezervuoti stalus. Įėjimas — asmeniui \$10, pensininkams ir studentams — \$8. Bilietai gaunami pas seselę Loretą, Prisikėlimo parapijos raštinėje pas B. Pabedinskienę, Anapilyje pas S. Aušrotienę.

Meninę programą atliks dailiojo žodžio meistrė Izabelė Žmuidzinienė, o proginį žodį tars kun. Pranas Gaida.

TORONTO SESELIŲ REMEJŲ BŪRELIS

Toronto Lietuvių Namų Nariams

Pranešame, kad Lietuvių Namų narių susirinkimas įvyks 1978 m. lapkričio 5, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių Namuose, KARALIAUS MINDAUGO MENĖJE, 1573 BLOOR STREET WEST

Susirinkimo darbotvarkė

1. Atidarymas.
2. Darbo prezidiumo sudarymas:
 - a. susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus,
 - b. mandatų ir balsų skaičiavimo komisijos išrinkimas.
3. Pranešimai:
 - a. valdybos pirmininko,
 - b. išdininko.
4. Diskusijos dėl pranešimų.
5. LN įstatų pristatymas ir jų priėmimas.
6. Einamieji reikalai ir sumanymai
7. Susirinkimo uždarymas.

Praneša ir visus narius dalyvauti kviečia —

LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA

MONTREAL

1978 m. lapkričio 4, šeštadienį, 7 v.v., Aušros Vartų parapijos salėje įvyks iškilmingas XII-sios Vinco Krėvės literatūros premijos įteikimas —

BALIUS - vakariene

Dalyvaus laureatas poetas TOMAS VENCLOVA

- * meninė programa
- * šilta ir šalta vakariene
- * baras
- * geras orkestras

Bilietai gaunami pas MLA Sambūrio narius ir prie įėjimo. Įėjimas — \$10.00 asmeniui, studentams — \$7.00.

MONTREALIO LIETUVIŲ AKADEMINIS SAMBŪRIS

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.